



Rapport

De Special Olympics World Summer Games in Nederland

Een onderzoek naar de haalbaarheid
en kansrijkheid

De Special Olympics World Summer Games in Nederland

Een onderzoek naar de haalbaarheid en kansrijkheid

In opdracht van Special Olympics Nederland

Mulier Instituut

Chris Sparreboom
Maaïke Heerschop
Chris Dalhuisen
Paul Hover
Caroline van Lindert

Met medewerking van Nicoline Hertogs

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het Mulier Instituut.

© Mulier Instituut

Utrecht, 12 februari 2026
www.mulierinstituut.nl
info@mulierinstituut.nl

Disclaimer

U mag delen uit deze publicatie overnemen op voorwaarde van bronvermelding: auteur(s), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.

Er gelden gebruiksvoorwaarden voor de foto's in deze publicatie. Neem foto's daarom niet over zonder toestemming van het Mulier Instituut.

Fotografen

Bart Weerdenburg, Rachelle Fotografie

Over ons

Het Mulier Instituut doet sportonderzoek voor beleid en samenleving. Voor overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, sportorganisaties en bedrijven onderzoeken we allerlei thema's op het gebied van sport en sportief bewegen: van de sportdeelname van (groepen) Nederlanders tot de motorische vaardigheden van kinderen, en van diversiteit en inclusie in de sport tot de economische impact van sportevenementen.

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk.

Ons doel is bijdragen aan goed onderbouwd beleid, gericht op de bevordering van sport, sportief bewegen en versterking van de sportsector. Dit doen we op verschillende manieren:

We verzamelen data en monitoren de Nederlandse sportsector en beleidsprogramma's.

We ontwikkelen kennis en onderzoeksmethoden via verkennende en verdiepende studies.

We duiden onderzoeksuitkomsten en vertalen deze naar de beleidspraktijk.

We onderbouwen beleidsbeslissingen met expertise en advies.

We bieden gevraagd en ongevraagd duiding en reflectie in de rol van 'kritische vriend' van de sportsector.

We zetten ons in voor de bevordering van de sportwetenschap.

Afkortingen & Begrippen

Afkortingen

SOEE	Special Olympics Europe/Eurasia
SOD	Special Olympics Duitsland
SOI	Special Olympics International
World Games	Special Olympics World Summer Games

Begrippen

Impact

Effecten die plaatsvinden als een direct en automatisch gevolg van een evenement.

Legacy

Effecten die aanhouden na afloop van het evenement.

Haalbaar

De organisatie van de World Games in Nederland is mogelijk.

Kansrijk

Het uitbrengen van een bid voor het hosten van de World Games in Nederland is succesvol of veelbelovend.

Draagvlak

Steun, acceptatie of goedkeuring van stakeholders voor het idee om de World Games in Nederland te hosten.

Projectgroep

Initiële groep die het bid voor de World Games voorbereidt.

Projectbureau

Stichting die is opgericht om de World Games te organiseren. Internationaal ook wel local organising committee (LOC) genoemd.

Inhoudsopgave

De Special Olympics World Summer Games in Nederland

Samenvatting	5
1 Inleiding	13
1.1 The World Games voor inclusie	13
1.2 Doelstelling	16
1.3 Vraagstelling	16
1.4 Methoden	17
1.5 Klankbordgroep	19
2 Special Olympics en de World Summer Games: de kenmerken	21
2.1 Special Olympics: missie en impressie	21
2.2 Kerncijfers en onderdelen	24
2.3 Begroting	28
2.4 De World Summer Games organiseren: indruk en draagvlak	33
3 De World Games in Nederland: eisen en voorwaarden	39
3.1 Eisen vanuit SOI	39
3.2 Voorwaarden volgens het veld	44
3.3 Voorwaarden bij vergelijkbare evenementen	49
4 De World Games in Nederland: sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen	51
4.1 De SWOT-analyse van de World Games in Nederland	51
4.2 Confrontaties SWOT-analyse	57
4.3 SWOT-analyse inzetten in de praktijk	58
5 De World Games in Nederland: kan het?	61
5.1 Kunnen we voldoen aan de voorwaarden?	61
5.2 Kunnen we de World Games organiseren in Nederland?	63
6 De World Games in Nederland: Impact en Legacy	65
6.1 Wat is impact en legacy?	65
6.2 Soorten impact & legacy bij de World Games	66
6.3 Hoe kunnen de World Games impact & legacy realiseren?	75
7 De World Games in Nederland: de varianten	84
7.1 Centrale thema's	84
7.2 De vier varianten	90
8 Conclusies en aanbevelingen	97
8.1 Slotconclusie	97
8.2 Conclusies onderzoeksvragen	98
8.3 Reflectie op onze bevindingen	102
8.4 Aanbevelingen	104
Bronnen	107
Bijlage 1 – Topiclijsten interviews en groepsgesprekken	117
Bijlage 2 – Overzicht respondenten en klankbordgroep	120
Bijlage 3 – Sporten bij edities World Games	122
Bijlage 4 – Mogelijke uitgaven voor de World Games 2035 uitgesplitst	124
Bijlage 5 – Actoren met een mogelijke rol bij bid of organisatie	125

De Special Olympics World Summer Games in Nederland

Inleiding (hoofdstuk 1)

De Special Olympics World Summer Games (hierna World Games) zijn een internationaal multi-sportevenement voor sporters met een verstandelijke beperking. Het evenement vindt elke vier jaar plaats.

Special Olympics Nederland heeft de ambitie om de World Games in 2035 in Nederland te organiseren en vroeg het Mulier Instituut om te onderzoeken of dat haalbaar en kansrijk is. Dit haalbaarheidsonderzoek vindt plaats in de eerste fase van de sportevenementencyclus: de interessefase. De resultaten van het onderzoek bieden input voor de eventuele volgende fase: het voorbereiden en indienen van een bid.

Doel en onderzoeksvragen

Het doel van het onderzoek is om inzicht te geven in de haalbaarheid van het organiseren van de World Games in Nederland. En in hoe kansrijk het uitbrengen van een bid daarvoor is. We geven antwoord op vier hoofdvragen:

1. Wat zijn de World Games, over welke begroting gaat het en welke varianten zijn kansrijk?
2. Welke voorwaarden zijn er voor het organiseren van de World Games in Nederland, wat zijn de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het organiseren van de World Games in Nederland en wat betekenen deze voor de praktijk?
3. In hoeverre kan in Nederland aan de voorwaarden worden voldaan, hoe kansrijk is een bid uit Nederland en wat het is draagvlak?
4. Hoe kunnen met de World Games de gewenste maatschappelijke impact en legacy worden gerealiseerd?

Methode

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden hebben we verschillende methoden van dataverzameling ingezet: desk- en literatuuronderzoek, interviews met experts en focusgroepen met gemeenten en met sporters van Special Olympics. Een klankbordgroep van deskundigen gaf input tijdens het onderzoek.

Wat? (hoofdstuk 2)

- De missie en visie van Special Olympics is erop gericht een bijdrage te leveren aan een inclusieve samenleving waarin mensen met een verstandelijke beperking volwaardig meedoen, gerespecteerd worden en kunnen genieten van gelijke kansen.
- De World Games zijn een evenement van wereldformaat. Ongeveer 7.000 sporters met een verstandelijke beperking uit ongeveer 170 landen laten gedurende twee weken het beste van zichzelf zien in meer dan twintig takken van sport. Een sportevenement van dit formaat is nog nooit in Nederland georganiseerd.
- De World Games worden meer als een maatschappelijk (breedte)sportevenement dan als een topsportevenement beschouwd.
- Om de World Games in 2035 te organiseren moet het gastland tussen de 90 en 170 miljoen euro uittrekken.
- Bij vorige edities van de World Games dekten de organisatoren de inkomsten met bijdragen van de overheid (grootste deel), sponsors, donaties uit de private sector, marketingopbrengsten en tickets (minimaal).
- De eerste indruk om de World Games in Nederland te organiseren is overwegend positief. Nederland heeft als relatief klein land veel te bieden en kan een voorbeeld zijn voor andere Europese Special Olympics programma's. De World Games zijn een prachtig middel om de zichtbaarheid en participatie van mensen met een beperking in en aan de samenleving te vergroten. Voor de sporters leveren de World Games veel op (zelfvertrouwen). De World Games zijn daarom iets wat we moeten willen, zo laat het onderzoek zien.
- Er zijn ook inhoudelijke en praktische zorgen over het organiseren van de World Games in Nederland. Is het wel nodig en kunnen we dezelfde doelen (maatschappelijke participatie) niet op een andere manier halen? Is Nederland niet te klein? En heeft Nederland de sport voor mensen met een verstandelijke beperking niet al voldoende geregeld? Kunnen we voor zoveel mensen wel voldoende huisvesting regelen en zijn voldoende accommodaties wel toegankelijk?

Voorwaarden? (hoofdstuk 3)

Om de World Games te kunnen organiseren stelt Special Olympics International (SOI) eisen aan het bid en de organisatie:

- Een partij moet garant staan voor minimaal 25 procent van het benodigde budget.
- Het concept-bid en definitieve bid moeten onder andere een goede beschrijving bevatten van de motivatie, legacy en impact (centrale boodschap), hoe het land zich richt op inclusie van mensen met een beperking en hoe het bid bijdraagt aan de strategische doelen van Special Olympics.
- De basiseisen om de World Games te mogen organiseren zijn: een minimale duur van tien dagen, inclusief een kennismakingsprogramma (Host Town); goede faciliteiten; een vrijwilligersprogramma; 22 tot 26 kern- en demonstratiesporten; en normen voor veiligheid, inclusie en diversiteit.

- SOI verwacht 6.000 tot 7.500 deelnemende sporters, 18.000 tot 20.000 vrijwilligers, en de organisatie van een testsportevenement het jaar voor de World Games (de Pre-Games) op dezelfde locatie(s).
- Het uitbrengen van het bid moet meestal zo'n drie tot vijf jaar voor het evenement plaatsvinden.

Voor het organiseren van de World Games in Nederland gelden de volgende voorwaarden:

- **Infrastructureel:** er zijn goede (toegankelijke) sportfaciliteiten en transportsysteem nodig en voldoende huisvesting.
- **Organisatorisch:** er moet een projectbureau (*local organizing committee*) zijn, liefst in een aparte stichting en met mensen met de benodigde expertise en invloed om de organisatie van de World Games op poten te zetten. Een kleinere bidprojectgroep is vooraf nodig, die zich uitsluitend inzet voor het opstellen en uitbrengen van het bid. De betrokken mensen moeten de juiste expertise en invloed hebben om de financiële garantiepartijen en andere nodige betrokkenen te kunnen betrekken. Special Olympics (Nederland) moet als organisatie vanaf het begin goed zichtbaar zijn. En er moeten tijdens de World Games zelf voldoende vrijwilligers zijn.
- **Juridisch:** er zijn mensen nodig die kennis van en ervaring hebben met contracten en (internationale) onderhandelingen.
- **Economisch:** het vinden van de grootste financier is de belangrijkste voorwaarde. Daarvoor moet de sponsorpropositie van de World Games kloppen.
- **Logistiek:** spreiding van het Host Town programma is een voorwaarde, zodat sporters en begeleiders uit de landen gespreid in Nederland arriveren. Korte reisafstanden voor de sporters en efficiënt gebruik van de sportlocaties (voor meerdere sporten) zijn belangrijk.

Eerdere evenementen voor sporters met een beperking hebben laten zien dat het belangrijk is om een aantal voorwaarden goed te borgen: voldoende toegankelijke sport- en verblijfsaccommodaties, adequate medische voorzieningen, een sterke lokale organisatiecommissie, opleiding van vrijwilligers, faciliteiten voor pers en media, een sluitende begroting en een verkeersmanagementplan.

Sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen? (hoofdstuk 4)

Op basis van de interviews, ondersteund door deskresearch, identificeerden we sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen.

Sterktes en zwaktes

De sterktes en zwaktes vinden we in de interne omgeving van het evenement. Deze kunnen de evenementorganisator en partners beïnvloeden.

Sterke punten zijn:

- voldoende bestaande ervaring en capaciteit (van partijen) in Nederland;

- sterk Special Olympics programma en partnerschapspotentieel;
- de World Games zijn met de maatschappelijke impact meer dan een sportevenement.

Zwakke punten zijn:

- de World Games zijn geen topsportevenement;
- beperkt commercieel potentieel;
- vrijblijvend omgaan met begrotingen en stakeholders;
- bekendheid met Special Olympics in Nederland is laag.

Kansen en bedreigingen

Kansen en bedreigingen vinden we in de externe omgeving van de World Games. Hier heeft de organisatie geen directe controle over.

Kansen zijn:

- de World Games zijn meer dan een sportevenement, de focus ligt op maatschappelijke impact;
- de World Games dragen bij aan de bevordering van inclusie en beleid (VN-Verdrag Handicap, Strategie Sporten voor mensen met een handicap is vanzelfsprekend in 2030);
- financiering kan buiten de sportkolom worden gevonden.

Bedreigingen zijn:

- ingewikkelde en lange voortrajecten;
- concurrentie van andere (internationale) sportevenementen en landen;
- het grote publiek is nog niet bereikt;
- steeds minder vrijwilligers in de sport.

SWOT-confrontatie

Deze punten zetten we tegenover elkaar in een SWOT-confrontatie. Die laat zien dat de sterktes Nederland een goede uitgangspositie bieden om de maatschappelijke kansen van de World Games te benutten en bedreigingen te weren. Wel vormen de zwaktes en bedreigingen een reëel risico als hier onvoldoende strategisch op wordt ingespeeld.

De organisatie-ervaring en het sterke Special Olympics programma zijn de belangrijkste hefboom voor de World Games. De meeste aandacht is nodig voor het aantrekken van budgetten van buiten de sport en voor goed stakeholdermanagement.

Kan het? (hoofdstuk 5)

We kunnen in Nederland aan de voorwaarden voor het organiseren van de World Games voldoen, op de volgende voorwaarden:

- We ondernemen gerichte acties om te voldoen aan de vereisten en voorwaarden die nodig zijn voor de organisatie van dit internationale evenement.

- De financiering wordt goed geregeld. Omdat het evenement vooral als maatschappelijk evenement wordt gezien en niet als topsportevenement, moet buiten de (top)sportkaders worden gezocht naar partijen die zelf een maatschappelijke waarde (willen) hechten aan de World Games en hierin willen investeren.
- De nagestreefde legacy in Nederland wordt goed beschreven. Dit is essentieel voor de kansrijkheid van een ons bid.
- Er worden ook aanvullende acties op basis van de SWOT-analyse voor de organisatie van de World Games opgepakt, zoals:
 - gebruik van bestaande organisatorische ervaring;
 - inzet van het sterke Special Olympics programma;
 - aangaan van strategische partnerschappen;
 - met partners creatief zijn voor de inkomstenbronnen;
 - professionaliseren van begrotings- en stakeholdermanagement, onder andere met een strakke projectplanning en communicatie.

Impact en legacy? (hoofdstuk 6)

De World Games kunnen op zowel korte als lange termijn impact en legacy genereren. Impact zijn de effecten die vóór en tijdens een evenement plaatsvinden als een direct en automatisch gevolg van het evenement. Ze kunnen positief of negatief zijn en ook ongepland. Legacy gaat om de effecten die aanhouden na afloop van het evenement.

Impact en legacy kunnen gerealiseerd worden bij diverse doelgroepen: deelnemers en begeleiders, bezoekers, volgens via de media, vrijwilligers, inwoners, overheid en partners.

Impact en legacy kunnen bij de World Games op verschillende manieren optreden:

- **sociaal-cultureel:** meer inclusie voor en zichtbaarheid, acceptatie en sportdeelname van mensen met een verstandelijke beperking in de samenleving;
- **psychologisch:** meer zelfvertrouwen en minder eenzaamheid onder sporters met een verstandelijke beperking, en meer gevoelens van verbondenheid en onderlinge waardering bij bezoekers en vrijwilligers;
- **fysiek:** sterkere sportinfrastructuur, meer teams en betere integratie van sporters met een verstandelijke beperking hierin, en betere gezondheid van deelnemende sporters;
- **economisch:** meer bezoekers, maar tegelijk mogelijk mensen die de gastgebieden juist vermijden wegens drukte; mogelijk meer werkgelegenheid (voor mensen met een beperking);
- **ecologisch:** zo min mogelijk effect op het milieu, maar dergelijke grote evenementen laten vrijwel altijd een merkbare ecologische voetafdruk achter;
- **beleidsmatig:** meer bewustwording van het belang van deelname aan sport en maatschappij voor mensen met een beperking, binnen de sportwereld, op de arbeidsmarkt en bij overheidsinstanties. De World Games kunnen ook een

vliegwiel zijn voor nieuwe regelgeving, investeringen in infrastructuur en het opstellen van duurzaamheids- en inclusiviteitsnormen.

De World Games kunnen een platformfunctie vervullen voor het realiseren van impact en legacy. De volgende acties kunnen daarvoor worden ingezet:

- vroege en expliciete planning;
- stakeholderbetrokkenheid;
- besturing en toewijzing van verantwoordelijkheid;
- monitoring en evaluatie;
- infrastructuur en ruimtelijke planning voor de lange termijn;
- politieke en financiële commitment;
- communicatie over wat wel en niet kan.

Varianten? (hoofdstuk 7)

Hoe kunnen de World Games in er 2035 uitzien? De organisator (projectgroep) kan een keuze maken uit verschillende varianten. De **geografische spreiding** en de **centrale boodschap** zijn de belangrijkste thema's hiervoor.

We hebben vier mogelijke (fictieve) varianten voor de organisatie van de World Games uitgewerkt. Deze variëren lopen langs de lijnen centraal of decentraal (geografische spreiding) en binnen of buiten de sport (centrale boodschap). De opties zijn:

1. **'De beleving centraal'**: centraal binnen de sport (sport als doel, één stad/gemeente/centrale regio);
2. **'Sport verandert levens'**: centraal buiten de sport (sport als middel, één stad/gemeente/centrale regio);
3. **'Sportief in de regio'**: decentraal binnen sport (sport als doel, clusters van regio's);
4. **'Voorbeeld van inclusie'**: decentraal buiten de sport (sport als middel, clusters van regio's).

Conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 8)

Het onderzoek had tot doel om inzicht te geven in de haalbaarheid van het organiseren van de Special Olympics World Summer Games in Nederland. En in hoe kansrijk het uitbrengen van een bid is. De conclusies zijn:

- **Haalbaar, mits de financiering op orde is.** De Special Olympics World Summer Games kunnen in Nederland worden georganiseerd, maar het veiligstellen van het minimaal vereist budget is de belangrijkste voorwaarde.
- **Kansrijk, mits de legacy (centrale boodschap) krachtig is uitgewerkt.** Een winnend bid vereist een scherpe uitwerking van impact en legacy, in lijn met internationale waarden van Special Olympics en met duidelijke uitleg van de Nederlandse meerwaarde.
- **Strategische inzet van sterke punten.** Benut bestaande organisatorische ervaring en het sterke Special Olympics programma in Nederland. Ga daarnaast brede partnerschappen aan en gebruik innovatieve financieringsmodellen.

- **Langetermijnaanpak beste kans op succes.** Vroege planning, een sterk bestuursmodel, duurzame betrokkenheid van stakeholders en stabiele politieke en financiële steun bepalen het uiteindelijke succes.

De antwoorden op de onderzoeksvragen zijn:

1) Wat?

- De World Games zijn een evenement van wereldformaat. Naast de (breedte)sportcomponent hebben de World Games vooral een maatschappelijk karakter.
- Een dergelijk evenement organiseren in Nederland is uitdagend. Zeker gezien de omvang van de begroting: tussen de 90 en 170 miljoen euro
- Er zijn verschillende varianten van de World Games mogelijk op basis van geografische spreiding en aard van de boodschap.

2) Voorwaarden?

- Er is een uitgebreid eisenpakket voor het organiseren van de World Games.
- Nederland is sterk in organisatiekracht en heeft een solide Special Olympics programma.
- Financiering buiten de sport vinden en stakeholdermanagement zijn de grootste aandachtspunten.

3) Kan het?

- De randvoorwaarden zijn op orde, maar succes is afhankelijk van goede besturing.
- Er is draagvlak voor, maar er zijn ook zorgen.

4) Impact en legacy?

- Een goede organisatie van de World Games vergroot de kansen om de gewenste impact en legacy te realiseren. Dit hebben eerdere edities laten zien.

Vervolg

Er is draagvlak voor het idee van de World Games in Nederland. En het is haalbaar, als we voldoen aan een aantal noodzakelijke voorwaarden. Dit onderzoek biedt daarom voldoende basis om een vervolgstap te zetten in het proces. Voor de fase van het voorbereiden van een bid doen we de volgende aanbevelingen:

- Zet stevig in op het werven van financiers en partners. Behandel dit als een doorslaggevend criterium voor succes.
- Stel een bidprojectgroep aan met een aansprekende 'vaandeldrager'.
- Werk een sterke boodschap en meetbare legacy-visie uit.
- Stel een stakeholderkaart op die inzicht geeft in welke partners welke kennis en diensten kunnen leveren.
- Laat begrotingen opstellen voor verschillende varianten.



Special
Olympics
Netherlands

NED

Inleiding

Special Olympics Nederland heeft interesse om de Special Olympics World Summer Games in 2035 naar Nederland te halen. Om te kijken of dat mogelijk is heeft het Mulier Instituut een onderzoek naar de haalbaarheid en mogelijke impact uitgevoerd. In dit hoofdstuk bespreken we de achtergrond en de doel- en vraagstelling. Ook beschrijven we hoe we het onderzoek hebben uitgevoerd.

In het vervolg van deze rapportage spreken we steeds over de **World Games**. We bedoelen daarmee de zomereditie van deze wereldspelen van Special Olympics. De spelen kennen ook een wintereditie. Wanneer we hierover spreken, benoemen we dit expliciet.

1.1 The World Games voor inclusie

De World Games

De Special Olympics World Summer Games zijn een internationaal multisportevenement voor sporters met een verstandelijke beperking. Het evenement wordt elke vier jaar (in het jaar voor de Olympische en Paralympische Spelen) georganiseerd.

De meest recente (zomer)editie vond plaats in 2023 in Berlijn. 7.000 sporters uit meer dan 170 landen deden mee, waarvan 55 Nederlanders. Zij werden begeleid door 3.000 coaches, en 20.000 vrijwilligers hielpen mee. 26 sporten stonden op het programma. 300.000 bezoekers zagen de deelnemers gedurende negen dagen het beste uit zichzelf halen.

Media-analyses laten zien dat het bereik van de World Games in de tientallen miljoenen loopt. In hoofdstuk 2 komen de kenmerken van de World Games uitgebreid aan de orde.

World Games in Nederland?

Special Olympics Nederland overweegt om de World Games in 2035 naar Nederland te halen. Deze ambitie is een doel (de organisatie van het evenement zelf) én een middel, omdat de World Games een bijdrage leveren aan het bevorderen van inclusie van mensen met een beperking in sport en samenleving. Die doelen staan ook in het Nationaal Sportakkoord II (Ministerie van VWS et al., 2022, 2024).

De wens van Special Olympics Nederland is om:

- sporten voor mensen met een verstandelijke beperking te stimuleren;
- de kwaliteit van gehandicaptensport te bevorderen;
- inclusie in sport en maatschappij te stimuleren;
- de beeldvorming over mensen met een verstandelijke beperking te verbeteren; en

- de internationale positie van Nederland als 'gidsland' voor inclusie van mensen met een verstandelijke handicap te versterken.

Eerdere stappen voor inclusie

Rond deze thema's zijn in Nederland de afgelopen jaren stappen in de gewenste richting gezet. Denk hierbij aan de landelijke Strategie 'Sporten voor mensen met een handicap is vanzelfsprekend in 2030' (Sportakkoord, z.d.). Deze Strategie is een uitwerking van de maatregelen voor het domein sport in de werkagenda van het VN-verdrag Handicap (Ministerie van VWS, 2025).

Op globaal en Europees niveau krijgt de inclusie van mensen met een beperking in de sport ook meer aandacht. Dit komt door het bijna wereldwijd aangenomen VN-verdrag Handicap (Verenigde Naties, 2006), waarin sport in artikel 30.5 een prominente plek heeft.

De World Health Organization, de Verenigde Naties en de Europese Unie stimuleren overheden om maatregelen te nemen ter bevordering van de inclusie van mensen met een beperking in de sport. Via onder andere:

- het Global Action Plan on Physical Activity (GAPPA, 2018-2030, World Health Organization, 2018);
- de Sustainable Development Goals (United Nations, 2019);
- het International Charter of Physical Education, Physical Activity and Sport (UNESCO, 2015); en
- de Union of Equality, de Europese strategie voor de rechten van personen met een beperking (2021-2030, European Commission, 2021).

Het organiseren van de World Games in Nederland kan dienstdoen als (extra) aanjager voor het bevorderen van de inclusie van mensen met een verstandelijke beperking in de sport en samenleving als geheel, zowel in Nederland als daarbuiten.

Fasen van organisatie sportevenementen

Sportevenementen komen en gaan. Ze hebben een vergankelijk karakter. Maar de (maatschappelijke) waarde van een sportevenement reikt in de tijd verder dan de periode tussen het startschot op de eerste dag en het vegen van de tribunes op de laatste dag. Voor een evenement waarvoor een bid moet worden uitgebracht, kunnen we vier fasen onderscheiden:

- interesse of idee voor organisatie van het evenement (fase 1a) en het voorbereiden en indienen van het bid (fase 1b);
- periode van voorbereidingen voor het evenement (fase 2);
- periode waarin het evenement plaatsvindt (resulteert in impact, fase 3);
- periode na het evenement (resulteert in legacy, fase 4).

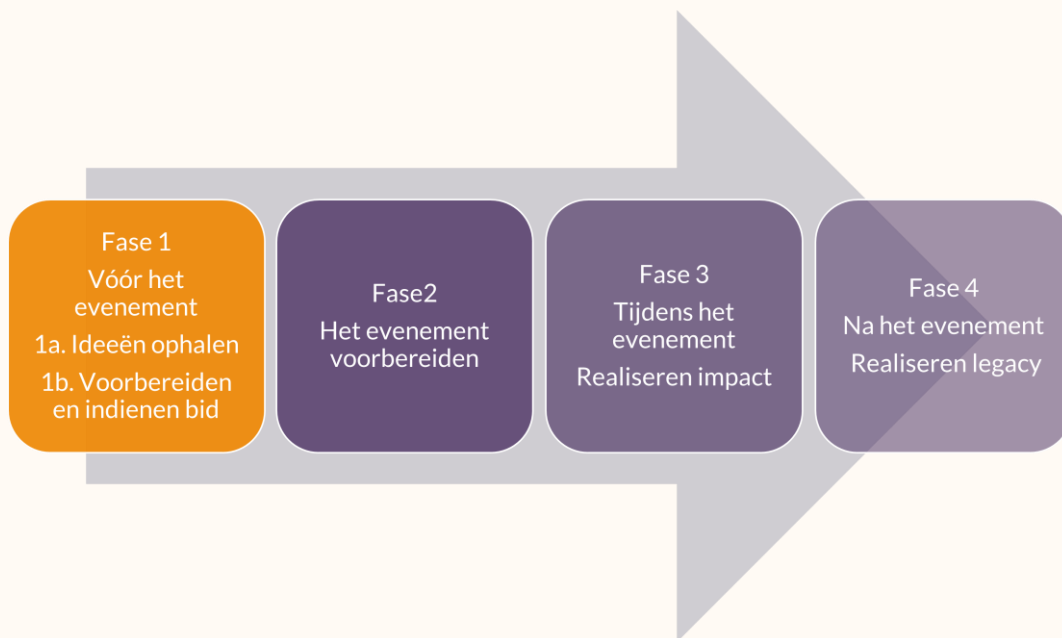
Onderzoek naar haalbaarheid en impact

In het kader van de ambitie om de World Games in Nederland te organiseren, heeft het Mulier Instituut in opdracht van Special Olympics Nederland een onderzoek naar de haalbaarheid en potentiële impact hiervan uitgevoerd.

Dit haalbaarheidsonderzoek naar de World Games vindt plaats in de allereerste fase van de sportevenementencyclus (zie [figuur 1.1](#)). Special Olympics Nederland heeft interesse om het evenement te organiseren en heeft de indruk dat de tijd rijp is om de (on)mogelijkheden voor de organisatie van het evenement in Nederland te verkennen.

De stap van fase 1a (interesse) naar fase 1b (bid voorbereiden en indienen) is een belangrijke en moet weloverwogen plaatsvinden. Vervolgstappen vragen namelijk veel geld en inzet. Wanneer het haalbaarheidsonderzoek aanleiding geeft om fase 2 op te starten biedt het onderzoek ook kennis en inspiratie om het evenement optimaal te kunnen voorbereiden. Ook voor de organisatie van de World Games in fase 2 en het realiseren van impact (fase 3) en legacy (fase 4) biedt het onderzoek aanknopingspunten.

Figuur 1.1
Sportevenementencyclus



Bron: Gebaseerd op Solberg & Preuss, 2007.

World Games als aanjager van andere activiteiten

De World Games kunnen als een platform of aanjager van andere activiteiten dienst doen. Dit zijn activiteiten die derden (bijvoorbeeld sportbonden en gemeenten) op poten zetten en die aan de World Games gekoppeld worden.

Denk bijvoorbeeld aan een scholenprogramma of een sportstimuleringsproject van een sportbond of gemeente, of een vrijwilligersproject voor mensen met een verstandelijke beperking. Dit kunnen nieuwe projecten zijn, maar ook reeds lopende projecten (bijvoorbeeld de programma's [Play Unified](#), [Athlete Leaders](#) en [Healthy Athletes](#)).

Het onderzoek naar de haalbaarheid en potentiële impact biedt inzicht in deze kansen en eventuele valkuilen van de platformfunctie.

1.2 Doelstelling

Het doel van het onderzoek is om inzicht te geven in de haalbaarheid van het organiseren van de Special Olympics World Summer Games in Nederland en in hoeverre het uitbrengen van een bid daarvoor kansrijk is.



Definities

- Met **haalbaar** doelen we op de vraag in hoeverre het mogelijk, uitvoerbaar en realistisch is om in Nederland de World Games te organiseren. Met andere woorden: kan in Nederland worden voldaan aan de voorwaarden en eisen?
- Met **kansrijk** doelen we op de vraag in hoeverre het uitbrengen van een bid door een Nederlands team succesvol of veelbelovend is. Met andere woorden: maakt Nederland kans op het verwerven van de organisatierechten?
- Met **draagvlak** doelen we op de vraag in hoeverre diverse stakeholders steun, acceptatie of goedkeuring uitspreken voor het idee om de World Games in Nederland te organiseren.

1.3 Vraagstelling

Om de vraag te kunnen beantwoorden of het haalbaar en kansrijk is om in 2035 de Special Olympics World Summer Games in Nederland te organiseren, hebben we voorafgaand aan het onderzoek vier hoofdvragen met bijbehorende deelvragen opgesteld.

1. Wat?

- a) Wat zijn de kenmerken van de World Games en over welke begroting hebben we het?
- b) Welke varianten van de World Games zijn kansrijk?

2. Voorwaarden?

- a) Welke infrastructurele, organisatorische, juridische, economische en logistieke voorwaarden zijn er om de World Games in Nederland te organiseren?
- b) Wat zijn de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen voor het organiseren van de World Games in Nederland?
- c) Wat betekenen de resultaten van de SWOT-analyse concreet voor de strategie en de operationele praktijk?

3. Kan het?

- a) In hoeverre kan in Nederland aan de voorwaarden worden voldaan?
- b) Hoe kansrijk is een bid uit Nederland?

c) Wat is het draagvlak bij overheden, het bedrijfsleven en andere relevante organisaties?

4. Maatschappelijke impact en legacy?

a) Hoe kunnen met 1) de organisatie van de World Games en met 2) aansluitende activiteiten (waarbij de World Games als platform worden gebruikt) de gewenste maatschappelijke impact en legacy worden gerealiseerd?

b) Welke voorwaarden zijn gunstig en minder gunstig om dat te bewerkstelligen?

1.4 Methodes

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden hebben we verschillende methoden van dataverzameling toegepast:

- semigestructureerde interviews;
- groepsgesprekken;
- literatuurstudie.

Semigestructureerde interviews

● Respondenten

We hebben in totaal 21 semigestructureerde interviews van ongeveer een uur afgenomen. Deze waren grotendeels online via MS teams. In overleg met Special Olympics Nederland hebben we een lijst samengesteld van typen organisaties en beoogde gesprekspartners. In **tabel 1.1** staat een overzicht van het aantal gesprekspartners naar type organisatie of domein.

Tabel 1.1
Aantal interviews en respondenten naar type organisatie of domein

Type organisatie of domein	Aantal interviews (en respondenten)
Internationale partijen	5* (8 respondenten)
Overheidsinstanties	1
Maatschappelijke organisaties	7** (9 respondenten)
Sponsor (bedrijfsleven)	2
Media (bedrijfsleven)	2
Onafhankelijk experts	4

* Van de vijf interviews was er één met twee en één met drie respondenten.

** Van de zeven interviews waren er twee duo-interviews.

We hebben vertegenwoordigers van organisaties uit het buitenland gesproken (Special Olympics International, Special Olympics Europe Eurasia, Special Olympics

Duitsland en leden van de projectbureau World Games Berlijn 2023). Daarnaast spraken we vertegenwoordigers van organisaties in Nederland.

De gesprekspartners kozen we op basis van hun expertise of hun affiniteit met de World Games, de mogelijkheden om bij te dragen aan het realiseren van het evenement en inzichten in de wijze waarop het evenement kan worden georganiseerd.

● **Leidraad en toestemming**

Voor de interviews hebben we op basis van de onderzoeksvragen een uitgebreide leidraad ontwikkeld. Deze pasten we steeds aan afhankelijk van de gesprekspartner. In [bijlage 1](#) staat een overzicht van de (basis)vragen die we aan de respondenten stelden, en de vragen aan de gemeenten en de sporters die we spraken in groepsinterviews.

De gesprekken hebben we, met toestemming van de gesprekspartner, opgenomen en volledig getranscribeerd. Alle gesprekspartners hebben een toestemmingsformulier ondertekend of op opname ingesproken, waarin we afspraken maakten over vrijwillige deelname en anonimiteit.

In dit rapport nemen we citaten van respondenten op, maar zonder verwijzing naar de persoon, om herleidbaarheid te voorkomen. Alle respondenten hebben de kans gekregen de gebruikte citaten vooraf in te zien. In [bijlage 2](#) staat een lijst met de namen van de organisaties die de respondenten vertegenwoordigen en een overzicht van de deskundigen uit de klankbordgroep.

● **Analyse**

We hebben de gesprekken volledig getranscribeerd. Vervolgens hebben we ze thematisch en aan de hand van de onderzoeksvragen geanalyseerd in Excel. Drie onderzoekers voerden de analyse uit. Zij hadden tussentijds overleg om een gezamenlijke wijze van analyseren aan te houden. Bijvoorbeeld door interviews die de ene onderzoeker afnam te laten analyseren door een andere onderzoeker.

Groepsgesprekken

We hebben drie aanvullende groepsgesprekken georganiseerd:

- een groepsgesprek via MS Teams met zeven vertegenwoordigers van vijf gemeenten en één sportserviceorganisatie;
- twee opeenvolgende groepsgesprekken met elk vijf Athlete Leaders (in totaal tien). Deze vonden plaats tijdens de Special Olympics Regionale Spelen in Almere op 8 november 2025.

Deze gesprekken vonden plaats na de interviews met gesprekspartners uit Nederland en het buitenland en nadat we het grootste deel van de literatuurstudie hadden afgerond. Voor deze gesprekken hebben we een leidraad met topics gebruikt en hebben deelnemers toestemming verleend.

Literatuurstudie

De tweede methode was een uitgebreide literatuurstudie. Hierbij richtten we ons op de wetenschappelijke literatuur en op de meer praktijkgerichte literatuur en documenten (bijvoorbeeld bidboeken, begrotingen, evaluaties, succes- en faalfactoren).

Binnen de wetenschappelijke literatuur focusten we waar mogelijk op onderzoeken gericht op de Special Olympics. We vulden dit aan met onderzoeken naar andere internationale multi-sportevenementen, voor sporters met én zonder (verstandelijke) beperking. De resultaten van de literatuurstudie hebben we door het rapport heen verwerkt.

Analyse sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen

Op basis van de (groeps)interviews en literatuurstudie hebben we een overzicht gemaakt van sterke en zwakke punten van het organiseren van de World Games in Nederland en van de kansen en bedreigingen. Bij sterktes en zwaktes gaat het om de interne omgeving van het evenement. Bij kansen en bedreigingen gaat het om de externe factoren die het organiseren van het evenement kunnen beïnvloeden.

1.5 Klankbordgroep

In de verschillende fasen van het onderzoek hebben we input gevraagd van een klankbordgroep van deskundigen (zie [bijlage 2](#)).

We hebben twee hybride bijeenkomsten georganiseerd met de leden van de klankbordgroep: de eerste aan het begin van het haalbaarheidsonderzoek en de tweede nadat we alle interviews en het groepsgesprek met de gemeenten hadden afgerond. Tussentijds hebben we de klankbordgroep geraadpleegd bij het samenstellen van de lijst met respondenten voor de interviews en hebben ze meegelezen met de conceptrapportage.



Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken beantwoorden we de onderzoeksvragen. We hebben voor de leesbaarheid daarbij de volgorde van de onderzoeksvragen in paragraaf 1.3 enigszins losgelaten.

- **Hoofdstuk 2: onderzoeksvraag 1a en 3c.**
We gaan in op de missie en visie van Special Olympics. We laten de kenmerken van de Special Olympics World Summer Games de revue passeren en laten zien over welke begroting het kan gaan. We sluiten het hoofdstuk af met de vraag in hoeverre betrokkenen het idee om de World Games in Nederland te organiseren zouden toejuichen.
- **Hoofdstuk 3: onderzoeksvraag 2a.**
We bespreken de eisen en voorwaarden om de World Games te kunnen organiseren.
- **Hoofdstuk 4: onderzoeksvraag 2b en 2c.**
In dit hoofdstuk komen de sterktes, zwaktes en kansen en bedreigingen aan bod. En we bespreken wat de resultaten van de SWOT-analyse betekenen voor de praktijk.
- **Hoofdstuk 5: onderzoeksvraag 3.**
We vertellen of het mogelijk is om de World Games in Nederland te organiseren. En hoe de sterktes en kansen kunnen worden benut en hoe met de zwaktes en bedreigingen kan worden omgegaan.
- **Hoofdstuk 6: onderzoeksvraag 4.**
We lichten toe op welke manier de World Games voor impact en legacy kunnen zorgen.
- **Hoofdstuk 7: onderzoeksvraag 1b.**
We bespreken hier potentiële varianten van de World Games.
- **Hoofdstuk 8: conclusies en aanbevelingen.**
In het slothoofdstuk formuleren we een slotconclusies, conclusies per onderzoeksvraag en doen we suggesties voor vervolgstappen.

Special Olympics en de World Summer Games: de kenmerken

In dit hoofdstuk vertellen we hoe de World Games eruitzien. We bespreken de missie, de kenmerken en de verschillende onderdelen van de World Games. Tot slot laten we zien om welke begroting het kan gaan.

2.1 Special Olympics: missie en impressie

Missie inclusieve samenleving

Special Olympics Nederland is de sportorganisatie die zich inzet voor mensen met een verstandelijke beperking. Al 55 jaar werken ze vanuit de missie om **'gedurende het hele jaar sport voor mensen met een verstandelijke beperking [te] stimuleren, zodat zij continue de kans krijgen om zich te ontwikkelen, plezier te beleven, moed te tonen en dit te delen met hun naasten.'**

Special Olympics Nederland is onderdeel van een wereldwijde beweging in ruim 190 landen (programma's). Deze beweging zet zich in om het leven van mensen met een verstandelijke beperking te verbeteren door sportevenementen te organiseren.

Special Olympics Nederland draagt daarmee bij aan de missie van Special Olympics International (hierna SOI) en Special Olympics Europe/Eurasia (hierna SOEE): dat mensen met een verstandelijke beperking het gehele jaar door moeten kunnen sporten en zij op die manier **'[...] continu de kans krijgen om zich te ontwikkelen, plezier te beleven, moed te tonen en dit te delen met hun naasten.'**

De overtuiging van Special Olympics is dat sporten veel kan betekenen voor mensen met een verstandelijke beperking. Sporten kan bijdragen aan gezondheidsbevordering, en aan het vergroten van het zelfvertrouwen en de zelfstandigheid van de sporters. Sport is voor hen meer dan bewegen. Door te sporten en deel te nemen aan wedstrijden en evenementen leren de sporters op te komen voor hun eigen belangen. Daarmee verbetert de kwaliteit van hun leven. In andere woorden: **'changing lives'**.

Aanvullend wil Special Olympics de zichtbaarheid van mensen met een verstandelijke beperking vergroten en op die manier de **'houding en het gedrag van mensen in de samenleving verbeteren'**. In andere woorden: **'changing attitudes'**.

Samenvattend is de missie en visie van Special Olympics erop gericht een bijdrage te leveren aan een inclusieve samenleving waarin mensen met een verstandelijke beperking volwaardig meedoen, gerespecteerd worden en kunnen genieten van gelijke kansen.

Beeld van Special Olympics en (aangepaste) sport

Een aantal respondenten uit verschillende sectoren ziet in Special Olympics, de sportevenementen en de bijbehorende beweging de volgende waarde:

'Sport is ook een van de weinige terreinen waar verbinding plaatsvindt, waar verbroedering plaatsvindt, waar inclusiviteit plaatsvindt, wat gezond is, waar de zorg ontzettend van zal kunnen profiteren.'

Zo passen de World Games volgens een respondent ook **'helemaal in het plaatje van de sociaal-maatschappelijke functie van sport.'** En zijn zij onderscheidend van topsportevenementen. Dit sluit aan bij de visie van Special Olympics: **'meedoen is belangrijker dan winnen.'**

Impact maken via sportevenementen

Het verbeteren van de kwaliteit van leven van en de houding tegenover mensen met een verstandelijke beperking doet Special Olympics vooral door sportevenementen te faciliteren voor verschillende sporten. Sportevenementen vinden plaats op verschillende niveaus:

- regionaal (Regionale Spelen);
- nationaal (Nationale Spelen en eendaagse Nationale Evenementen); en
- internationaal (World Winter Games en World Summer Games).

Special Olympics Nederland organiseert ook de programma's [Play Unified](#) en [Healthy Athletes](#). Play Unified brengt sporters met en zonder verstandelijke beperking met elkaar in contact op de sportclub, via school en het werk. Het doel van het programma is om mensen met en zonder verstandelijke beperking met elkaar in contact te brengen via sport. Special Olympics Nederland wil hiermee bijdragen aan een inclusievere samenleving waarin iedereen mee kan doen.

Uit onderzoek blijkt dat het programma [Play Unified](#) heeft gezorgd voor ontmoetingen tussen mensen met en zonder verstandelijke beperking op de sportvereniging. En dat betrokkenen deze ontmoetingen ook positief waarderen (Gómez Berns, Hoogendijk & Van Lindert, 2025).

Het programma [Healthy Athletes](#) is gericht op het verbeteren van de gezondheid van de sporters. Tijdens verschillende nationale en internationale toernooien worden de sporters door specialisten getest op hun gebit, oren, ogen, voeten, algehele conditie en fitheid. In [paragraaf 2.2](#) geven we een beeld van het programma bij eerdere World Summer Games.

Uit gesprekken met respondenten uit de maatschappelijke sector blijkt dat met eerdere Special Olympics Nationale Spelen een positieve impact is gemaakt op onder andere de sporters, coaches, vrijwilligers en lokale inwoners. Maar ook betrokkenen uit de persoonlijke omgeving van mensen met een verstandelijke beperking zelf krijgen een positiever beeld, zoals bij de Special Olympics Kingdom

Games¹: **'een vader van een van de atleten [...] was zo verschrikkelijk trots op zijn zoon.'**

Het doel van het organiseren van de World Summer Games in Nederland is deze maatschappelijke impact nog groter te maken en meer mensen te bereiken (ook buiten de sportwereld). Op nationaal, continentaal én wereldwijd niveau. Hoe de World Games daadwerkelijk impact kunnen maken, bespreken we in [hoofdstuk 6](#).

Geen top- maar (maatschappelijk) breedtesportevenement

Respondenten, deskundigen uit de klankbordgroep en de sporters (Athlete Leaders) die we spraken in de groepsgesprekken, maken regelmatig onderscheid tussen top- en breedtesport wanneer ze spreken over de World Games. Het merendeel van onze gesprekspartners lijkt de World Games te benaderen als een meer maatschappelijk (breedte-)sportevenement, en minder als een topsportevenement.

Dat geldt bijvoorbeeld ook voor een gemeente die eerder de Nationale Spelen organiseerde. De gemeente erkent dat dit een breedtesportevenement was, maar de organisatiegrootte leek meer op die van een topsportevenement: **'maar we hebben het wel als topsportevenement omarmd qua organisatie.'**

Bij het zoeken naar sponsoring of andere investeerders moeten we de World Games volgens de respondenten niet als topsportevenement presenteren. Volgens een van die respondenten gaat het bij de World Games vooral om de **'menselijke maat.'** Een ander ziet het belang in van een focus op het **'ons-kent-ons'** en sociale aspect van de World Games:

'[...] dat ze betrokken zijn bij een sociaal evenement, waarin zij kunnen laten zien dat eigenlijk iedereen ertoe doet. Ook mensen met een beperking die over het algemeen bij sporten vaak buitenspel staan.'

Het sociale aspect komt ook terug in de gesprekken met de sporters. Zij vinden het sociale aspect belangrijker dan bijvoorbeeld de eigen sportprestaties:

'Toen ik naar Dubai of Abu Dhabi [World Games 2019] ging, gingen allemaal mensen zeggen: "neem goud mee naar Nederland" en "ga lekker sporten." Ik zeg: "nee, ik wil ook nieuwe mensen leren kennen. Nieuwe culturen, echt alle soorten culturen, de andere taal." Je gaat de wereld zien, misschien alleen op een andere manier.'

¹ De Special Olympics Kingdom Games zijn een kleiner multisport-evenement georganiseerd binnen het Koninkrijk der Nederlanden. De recentste vond dit jaar in Curaçao plaats.
<https://www.curacao.nu/nieuws/sport/82611/special-olympics-kingdom-games-2025-brengen-alle-eilanden-samen-in-sport>

2.2 Kerncijfers en onderdelen

We presenteren hier de belangrijkste kerncijfers van de World Games en vertellen welke onderdelen belangrijk zijn. Dat doen we door te kijken naar eerdere edities van de World Summer Games, met soms een korte vooruitblik naar de World Games in 2027 in Santiago, Chili.

Kerncijfers

In [tabel 2.1](#) geven we, gebaseerd op de deskresearch, een beeld van hoe de World Games er (gemiddeld) uitzien en wat in 2035 mogelijk kan worden verwacht. Zowel in de organisatie van het evenement als in wat het teweeg kan brengen. Vervolgens lichten we belangrijke onderdelen uit deze tabel, en van de World Games in algemeen, verder toe.

Tabel 2.1

Kengetallen van eerdere (en toekomstige) edities van de World Games

	Athene 2011	Los Angeles 2015	Abu Dhabi 2019	Berlijn 2023	Santiago 2027****
Dagen + Host Town²	10 + 4	9 + 3	7 + 4 [*]	9 + 4 [*]	9 + 4
Sporten	24 [*]	27 [*]	24	26	22 (23)**
Sporters (en Unified Partners)	7.500	6.500	7.000+ [*]	6.000+	6.000+
Landen (programma's)	167+	165+ [*]	170+ [*]	176	170+
Vrijwilligers	±25.000	8.500+-30.000 [*]	20.000+	18.000+ [*]	15.000+
Bezoekers	Onbekend	500.000****	500.000+	330.000	500.000
Verkochte tickets	Onbekend	N.v.t.***	N.v.t.***	±110.000	N.v.t.
Aanwezige media	890-3.000 [*]	1.514	2.012	1.800	2.000+
Budget (in euro)	±75,5 miljoen	±58,4 miljoen	±79 miljoen	129,5 miljoen	±114,5 miljoen

Bronnen: Special Olympics Inc. (z.d.; 2023); Special Olympics World Summer Games Athens 2011 (z.d.); Nusbaum (2013); Phillips (z.d.); Special Olympics Bharat (z.d.); Emirates News Agency-Wam (2019, 29 juni); Special Olympics World Games Abu Dhabi 2019 (z.d.); Special Olympics (z.d.-a; z.d.-b; z.d.-g; 2024, 24 april); PROPROJEKT & Kranz (z.d.); Special Olympics Chili (z.d.); Special Olympics World Summer Games Santiago 2027 (z.d.-a; z.d.-a; z.d.-c); Special Olympics Nederland (2020).

* Verschillende bronnen laten verschillende aantallen zien. Deze specifieke cijfers zijn daarom onder voorbehoud.

** Er komt nog een tweede demonstratiesport bij.

*** Tijdens deze edities was de toegang gratis.

**** Het ging of gaat hier om bronnen waar over verwachte cijfers werd gesproken; de daadwerkelijke zijn niet bekend.

World Games een evenement van wereldformaat?

De World Games zijn minder goed te vergelijken met andere internationale topsportevenementen, vooral als dat topsportevenementen zijn voor sporters zonder beperking. SOEE vindt de World Games bijvoorbeeld beter vergelijkbaar met *grassroots* sportevenementen. Tegelijkertijd waren de World Games in Los

² Het Host Town programma is bedoeld om de sporters een aantal dagen vóór de openingsceremonie te laten aankomen en aan het land te laten wennen. Zie voor meer uitleg de paragraaf Host Town.

Angeles en in Abu Dhabi wel het grootste sportevenement van dat jaar wereldwijd (Special Olympics Bharat, z.d.; Special Olympics Nederland, 2020).

De leden van de klankbordgroep benadrukken dat de World Games het grootste evenement zouden zijn dat ooit in Nederland is georganiseerd. Ze geven daarbij aan dat de huidige subsidieregelingen hiervoor tekortschieten en een nieuwe politieke afweging noodzakelijk is om het evenement eventueel te bekostigen.

Vergelijken we met internationale sportevenementen die gericht zijn op mensen met een beperking, dan lijken de World Games daar gemiddeld tussen te zitten als het gaat om formaat (zie [tabel 2.2](#)).

Tabel 2.2
Kerncijfers Paralympische Spelen (2024) en European Para Championships (2023)

	Paralympische Spelen (Parijs 2024)	European Para Championships (Rotterdam 2023)
Dagen	11	13
Sporten	22	10
Sporters	±4.400	1.134
Landen	182	41
Vrijwilligers	15.000*	±450
Bezoekers	2 miljoen	Onbekend
Verkochte tickets	2,6 miljoen	12.398***
Budget (in euro)	8 miljard**	30 miljoen

Bron: Hover & Heijnen (2024); NOC*NSF (z.d.; 2023, 8 augustus); Ville de Paris (2024); Nieuwsblad (2023); European Para Championships (2023, 6 augustus); Heijnen et al. (2024).

. Dit is een schatting; er is alleen informatie over het aantal gezochte vrijwilligers voor dit evenement en de (veel hogere) aantal aanmeldingen hiervoor.

** Het budget gold ook voor de Olympische Spelen in Parijs 2024 en is dus niet exclusief vergelijkbaar.

*** Alleen voor de hoofdlocatie werden tickets verkocht; de andere locaties hanteerden gratis toegang.

De sporten

In [bijlage 3](#) geven we een beeld van de sporten die in de voorgaande edities (en één toekomstige) op het programma stonden en staan. De meeste sporten zijn verplichte kernsporten en moeten hoe dan ook tijdens de World Games worden georganiseerd.

Daarnaast zijn er optionele sporten, die een land mag organiseren mits dit gepaard gaat met voldoende extra sportlocaties, budget en bijvoorbeeld huisvesting. Als deze sporten op het programma staan, kunnen ze ook als proef dienen om te kijken of de sport in de toekomst kan doorzetten als een (verplichte) kernsport.

Demonstratiesporten staan nog niet in het officiële programma van de World Games, maar kunnen worden gebruikt als proef om te kijken of de sport in de toekomst kan doorgroeien naar kernsport. SOI stelt een aantal criteria aan de demonstratiesporten. Zo moeten deze een internationale bond hebben, moeten ze

de potentie hebben om sporters met een verstandelijke beperking te betrekken en moeten ze daarnaast inclusief en logistiek haalbaar zijn. Voorbeelden van demonstratiesporten uit voorgaande edities zijn: hockey, beachvolleybal, dansen en openwaterzwemmen.

Bezoekers

Onder de bezoekersaantallen (zoals te zien in [tabel 2.1](#)) kunnen ook algemene bezoekers van de stad vallen, zoals dagtoeristen. In Berlijn waren voor 80 procent van de 330.000 bezoekers de World Games wel de reden van bezoek (Sportmetropole Berlin, z.d.). Bij de andere edities is meer sprake van rond een half miljoen bezoekers (algemeen). SOEE suggereerde daarbij om per sportveld rekening te houden met ongeveer 500 tot 1.000 bezoekers.

Media

● Mediapartners

Met de vier voorgaande World Summer Games is de wereldwijde uitzending (mede) verzorgd door ESPN als partner van SOI, vooral via live streamingsdiensten en uitzending van de openings- en sluitingsceremonieën (ESPN Press Room U.S.; Coelho, 2014; Special Olympics, z.d.-c; PROPROJEKT & Franz, z.d.). Voor **Los Angeles** (2015) gold een exclusieve samenwerking met ESPN (Special Olympics World Games Los Angeles 2015, z.d.).

Voor **Berlijn** (2023) werd een media-alliantie opgezet met elf Duitse TV- en mediabedrijven, een samenwerking die goed werkte gedurende de World Games (Sportmetropole Berlin, z.d.). Zij zorgden samen voor een live verslaglegging, zowel aan de hand van hoogtepunten als algemenere samenvattingen, en zowel online als offline. Uiteindelijk is voor deze World Games 591 uur verslaglegging gedaan via tv en streamingsdiensten (PROPROJEKT & Kranz, z.d.).

● Mediabereik

Special Olympics World Games **Los Angeles** rapporteerde een wereldwijde indruk van 20 miljard impressies in 170 landen via verschillende soorten media. Daarnaast werd hun officiële website 4 miljoen keer bezocht en had hun sociale media bijna 5 miljoen impressies (z.d.).

Special Olympics Nederland rapporteerde op basis van cijfers van de nieuwsdienst Meltwater in haar jaarverslag van 2019 over de Nederlandstalige media-aandacht voor de World Games in **Abu Dhabi** (2019). Resultaten lieten zien dat in de periode 1 februari – 30 april 2019 in totaal 355.000 online en offline media (niet sociale media) aandacht besteedden aan de World Games. Op 1 dag (18 maart 2019) zou het potentiële aantal weergaven voor online en offline (Nederlandstalige) media 49,1 miljoen zijn. Op sociale media zou het potentiële bereik bijna 16 miljoen mensen zijn, op basis van 3.000 geplaatste berichten (Special Olympics Nederland, 2020).

Een onderzoek binnen het land zelf zag gedurende alle dagen van de World Games van **Abu Dhabi** 6,7 miljard sociale-media-impressies. Er werd een mediawaarde-

impact vastgesteld van omgerekend zo'n 59 miljoen euro (Emirates News Agency-Wam, (2019).

Berlijn (2023) zag in de media 10,9 miljard impressies (PROPROJEKT & Kranz, z.d.). Een andere bron rapporteert meer dan 72 miljard impressies, zowel offline als online via uitzendingen en de eigen website, maar ook 38,6 miljoen keer via de sociale media. De officiële website had bijna 2 miljoen bezoekers. Ook verdubbelde dankzij de World Games in 2023 het bewustzijn rondom en interesse in de Special Olympics en de World Games (Special Olympics, 2024, 18 juni).

Host Town

Het Host Town programma is een verplicht onderdeel van de World Games. Dit programma is bedoeld om de sporters een aantal dagen vóór de openingsceremonie te laten aankomen en aan het land te laten wennen. Dan doen ze gezamenlijke activiteiten, ook met andere landen, om de gaststad of -steden te verkennen. De sporters geven aan het belangrijk te vinden om het land en de omgeving zelf te zien. Ze willen daarbij ook kennismakingsactiviteiten doen die buitenshuis plaatsvinden.

Met het Host Town programma doen vaak veel omliggende steden en dorpen mee die de deelnemende landen (willen) huisvesten:

- Zo waren er in **Berlijn** 224 gemeenten die die rol op zich namen (PROPROJEKT & Kranz, z.d.).
- In **Los Angeles** waren dat ongeveer 85 gemeenschappen in negen provincies in de regio (2015 Special Olympics World Summer Games Organizing Committee, Inc. & Perelman, 2015).
- In **Abu Dhabi** waren alle zeven emiraten betrokken (Special Olympics World Games Abu Dhabi 2019, z.d.-b).
- Bij de World Games in **Athene** hadden meer dan dertig steden en eilanden interesse om landen tijdens het Host Town programma te huisvesten (Special Olympics World Summer Games Athens 2011, z.d.-b).

Divisioning

Na het Host Town programma en de openingsceremonie zijn de divisioningswedstrijden. Op deze dag of twee dagen laten de sporters zien wat zij kunnen en worden ze vervolgens op basis van hun niveau ingedeeld in de competitie tijdens de World Games.

Healthy Athletes

Een ander terugkomend onderdeel van de World Games en van impact en legacy, is het Healthy Athletes programma. Dit programma biedt gratis screenings, preventieve zorg en gezondheidseducatie op verschillende gebieden, zoals tanden en mondgezondheid, gehoor, fitheid en voeding, en emotioneel welzijn.

Het doel van het programma is vroegtijdig gezondheidsproblemen signaleren bij de sporters en hen bewust maken van gezond gedrag (Special Olympics, z.d.-d.). Het doel is ook om gezondheidsrisico's in kaart te brengen en de toegang tot gezondheidszorg voor de doelgroep te verbeteren.

Eerdere edities tonen hoge cijfers van het aantal screenings bij sporters. Bij Berlijn waren dat er 15.351, bij **Abu Dhabi** 23.296, in **Los Angeles** 18.579 en in **Athene** 9.974. (Special Olympics Inc., z.d.-a).

2.3 Begroting

In [tabel 2.1](#) gaven we de budgetten weer die de organisatie van de eerdere edities van de World Games mogelijk maakten, met een gemiddeld budget van 86 miljoen euro. De bedragen lopen sterk uiteen. Dat komt onder andere door de jaarlijkse inflatie, maar ook door onvoorziene wereldwijde veranderingen.

Het budget van **Berlijn** (2023) had bijvoorbeeld te maken met een zeer verhoogde inflatie door de coronapandemie en de oorlog tussen Rusland en Oekraïne. Het verschil werd opgevangen door de garantieprijzen, de Duitse overheid en de gemeente Berlijn zelf.

Uitgaven

● Eerdere World Games

In [tabel 2.3](#) laten we de begrote en gerealiseerde uitgaven voor de World Games zien in verschillende varianten:

- het geschatte budget uit een eerder haalbaarheidsonderzoek voor de organisatie van de World Games in Nederland in 2019 (Stoffele - Dickmann & Koopman, 2011);
- de begrote uitgaven voor de World Games in Berlijn;
- de daadwerkelijke uitgaven van de World Games in Berlijn;
- het geschatte budget van Special Olympics International voor de World Games in 2027;
- het bedrag dat uiteindelijk voor deze World Games in Santiago is begroot.

In de berekeningen in [tabel 2.3](#) voor 2035 houden we rekening met een gemiddelde jaarlijkse inflatie tot 2035 van 2,5 procent (3^e kolom) en een bovengemiddelde inflatie van 3 procent (4^e kolom).

De geschatte bedragen uit de diverse bronnen lopen uiteen. Over het algemeen komen ze aardig overeen met de bedragen uit de gesprekken met Special Olympics Europe/Eurasia. Zij verwachten bedragen voor 2035 variërend van minimaal 100 miljoen tot 130 à 135 miljoen euro.

Dat ligt in lijn met de begroting voor de organisatie van de World Games in 2027 in Santiago, Chili: 134 miljoen dollar (omgerekend 114,5 miljoen euro). Dit wordt (grotendeels) gefinancierd door de gemeente van Santiago en de Chileense overheid (Special Olympics, 2023, 24 april).

Tabel 2.3**Schatting van de uitgaven voor de World Games in 2035, gebaseerd op jaarlijkse inflatie**

(in miljoenen euro's)

	Budget	2,5% inflatie tot 2035	3% inflatie tot 2035
Haalbaarheidsonderzoek 2019*	75	111,3	120,4
Berlijn 2023, begroot*	90	121	128,3
Berlijn 2023, daadwerkelijk	129,5	174,2	184,6
SOI, Sample budget (World Games 2027)	71,8**	87,5**	90,9**
Santiago 2027, begroot*	84 miljoen dollar	102,3 miljoen dollar	106,4 miljoen dollar
	114,5**	139,5**	145,05**
	134 miljoen dollar	163,3 miljoen dollar	169,7 miljoen dollar

Bronnen: Stoffele - Dickmann & Koopman (2011); PROPROJEKT & Kranz, z.d.; Special Olympics Inc. (2023); Special Olympics (2024, 24 april).

* Deze is gebaseerd op verwachte uitgaven.

** De waarden van de dollar en de euro fluctueren en kunnen afwijken. Deze berekeningen hebben we gedaan op 11 december 2025.

● Verwachting 2035

In [tabel 2.4](#) geven we een uitgebreider beeld van de verschillende kostenposten die we kunnen verwachten in 2035 op basis van een jaarlijkse inflatie van 2,5 procent. Dit doen we op basis van het *sample budget* dat SOI opstelde voor de World Games in 2027. Passen we hierop de jaarlijkse inflatie toe van 2,5 procent, dan verwachten we voor 2035 een begroting van in totaal 87,5 miljoen euro.

In de tabel nemen we ook de totaalbedragen mee van het eerdere haalbaarheidsonderzoek voor de organisatie van de World Games in Nederland (Stoffele-Dickmann & Koopman, 2011) en de begrotingen van eerdere edities van de World Games, met de jaarlijkse inflatie van 2,5 procent.

In de eerste kolom staan de categorieën van het SOI-sample budget voor 2027 en in de tweede kolom de verhoudingen in percentages ten opzichte van het totaalbudget.

Om een beter beeld te krijgen van de hoogte van de bedragen per categorie in 2035, hebben we voor de verschillende begrotingen (2019, 2023, 2027) op basis van het totaalbedrag (met jaarlijkse inflatie van 2,5 procent) berekend wat de uitgaven kunnen zijn per categorie. De kosten voor vrijwilligers (5% van het totaalbudget) liggen bijvoorbeeld tussen de 4,16 miljoen en 6,64 miljoen euro. De kosten voor niet-sportactiviteiten (ook voor impact en legacy, 8% van het totaalbudget) liggen tussen de 6,77 en 10,8 miljoen.

Tabel 2.4

Verwachte uitgaven in 2035, gebaseerd op de categorisering van het SOI Sample Budget 2027, op basis van een jaarlijkse inflatie van 2,5%

(in miljoenen euro's)

	%	SOI Sample Budget, 2027	Haalbaarheids-onderzoek, 2019	Berlijn 2023, begroot	Santiago 2027, begroot
Administratie	12	10,41	13,25	14,41	16,61
Non-competitieactiviteiten	8	6,77	8,62	9,37	10,8
Marketing en communicatie	11	9,89	12,59	13,69	15,79
Ceremonieën en uitzenden	12	10,41	13,25	14,41	16,61
World Games diensten	21	18,74	23,86	25,94	29,9
Vrijwilligers	5	4,16	5,3	5,76	6,64
Testen evenementen	2	2,08	2,65	2,88	3,32
Sport en competitie	10	8,33	10,6	11,53	13,29
Internationale relaties	5	4,16	5,3	5,76	6,64
IT en telecommunicatie	13	11,45	14,58	15,85	18,27
Onvoorziene omstandigheden	1	1,04	1,33	1,44	1,66
Totaal*	100	87,5	111,3*	121*	139,5*

Bronnen: zie tabel 2.3.

Totaalbedragen afkomstig uit tabel 2.3, kolom inflatie 2,5% tot 2035.

De **gerealiseerde** uitgaven voor de World Games in Berlijn (2023) pakten uiteindelijk anders uit dan de verwachte begroting; zowel in het bedrag (van 90 naar 129,5 miljoen, zie [tabel 2.3](#)) als in de categorisering (PROPROJEKT & Franz, z.d.).

In [tabel 2.5](#) gaan we voor een inschatting van de uitgaven van de World Games voor 2035 daarom uit van de daadwerkelijke uitgaven van de World Games van Berlijn 2023 (129,5 miljoen euro). Als we hierover tot 2035 de jaarlijkse inflatie van 2,5 procent berekenen, komen we op 174,2 miljoen euro.

Voor Berlijn is de eigen categorisering toegepast (1^e kolom) (PROPROJEKT & Franz, z.d.). Deze percentages (2^e kolom) hebben we weer toegepast op de begrotingen voor het eerdere haalbaarheidsonderzoek en de begroting voor de World Games van 2027 in Santiago.

Tabel 2.5**Verwachte uitgaven voor 2035, gebaseerd op de categorisering van de daadwerkelijke uitgaven voor de World Games in Berlijn, op basis van een jaarlijkse inflatie van 2,5%**

(in miljoenen euro's)

	%	Berlijn 2023, daadwerkelijk	Haalbaarheids- onderzoek 2019	Santiago 2027, begroot
Legacy	1	2,42	1,55	1,94
Non-sport	5	8,74	5,59	7
Business Support	25	43,04	27,51	34,47
Media	4	7,4	4,73	5,93
Marketing	5	8,74	5,59	7
Sport	2	3,23	2,06	2,59
Operations	47	82,71	52,87	66,25
Constituent Service	2	2,69	1,72	2,15
Technology	9	15,2	9,72	12,17
Totaal*	100	174,2*	111,3*	139,5*

Bron: zie tabel 2.3.

* Totaalbedragen afkomstig uit tabel 2.3, kolom inflatie 2,5% tot 2035.

In [bijlage 4](#) staat een gedetailleerder overzicht.

Inkomsten

Er zijn verschillen in de manier waarop organisatoren de kosten van de World Games hebben gedekt. Zo is in **Berlijn** het grootste deel gefinancierd door de gemeente en de overheid (ook de bijkomende kosten van 40 miljoen euro). In **Abu Dhabi** dekte de overheid de kosten vrijwel volledig. **Los Angeles** haalde een groot deel van het budget uit donaties uit de private sector (zoals van filantropen) en marketingopbrengsten (sponsoring).

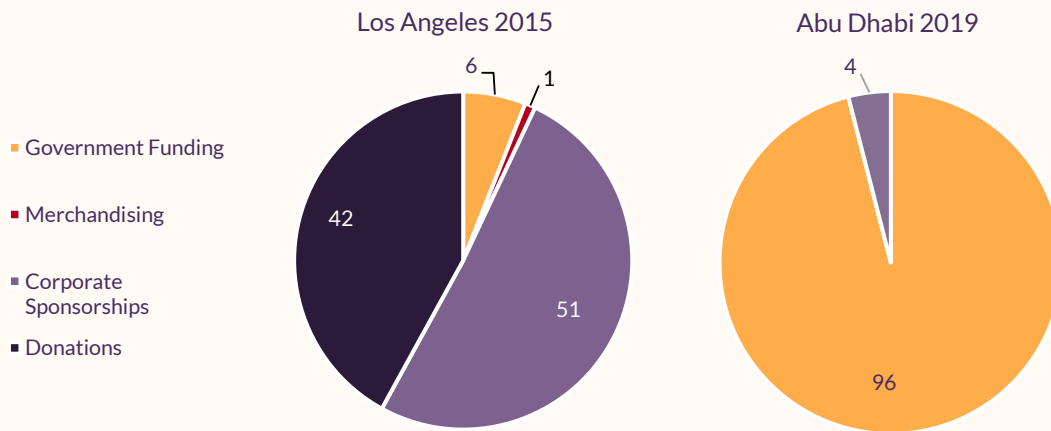
In [figuur 2.1a](#) en [figuur 2.1b](#) geven we een beeld van de inkomstenbronnen bij de drie voorgaande edities. Organisatoren hebben verschillende afwegingen gemaakt. Bijvoorbeeld over welke partij de grootste financier is en over het wel of niet verkopen van (toegankelijk geprijsde) tickets (of juist het faciliteren van gratis toegang).

We hebben de inkomstenbronnen van de World Games in Berlijn in de tweede aparte figuur geplaatst omdat de bijbehorende bron uitgebreider ingaat op de verschillende inkomstencategorieën. De inkomstenbronnen van de World Games in Los Angeles en in Abu Dhabi komen in die bijbehorende bron wel overeen.

Figuur 2.1a

Inkomstenbronnen World Summer Games Los Angeles 2015 en Abu Dhabi 2019

(in procenten)

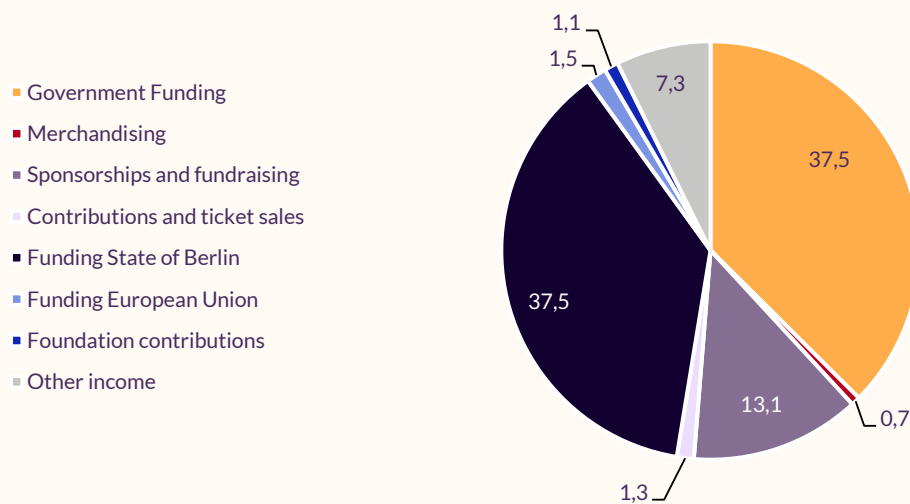


Bron: Special Olympics Inc. (2023).

Figuur 2.1b

Inkomstenbronnen World Summer Games Berlijn 2023

(in procenten)



Bron: PROPROJEKT & Kranz (z.d.).

2.4 De World Summer Games organiseren: indruk en draagvlak

De eerste indruk van respondenten uit de (groeps)interviews om de World Games in Nederland te organiseren is overwegend positief. Toch uiten ze ook zorgen over de haalbaarheid van het idee.

Eerste indruk

● Over het algemeen positief

In de interviews hebben we respondenten gevraagd naar hun eerste reactie op het idee om de World Summer Games in 2035 in Nederland te organiseren. De reacties van buiten Nederland, vanuit SOI en SOEE, zijn positief: **'I saw firsthand the way in which The Netherlands is very international in its vision.'**

De respondenten zien bij de Nederlandse deelname aan eerdere internationale sportevenementen ook een goede organisatie en professionaliteit. Maar ook de kenmerken van Nederland als land bieden voordelen:

'[...] because of the very way in which the nation sees and supports sports, the way in which it's positioned in the world, both logistically and geopolitically, socially and culturally. A very external-looking country, linguistically, culturally, sociologically.'

Als relatief klein land kan Nederland ook veel bieden:

'The concept of The Netherlands hosting a future Special Olympics World Games is a fantastic one. It would be a dynamic event that would expand the reach of Special Olympics in The Netherlands, by involving communities throughout the country. And one that could drive us to continue to reimagine the [World] Games with the potential of a hosting model, including neighboring nations.'

Met het organiseren van de World Summer Games kan Nederland volgens hen dan ook als een **'gateway to Europe'** fungeren, en als voorbeeld dienen voor andere (Europese) landen.

De respondenten uit de verschillende sectoren in Nederland reageren veelal positief. Bijvoorbeeld als het gaat om de mensen met een (verstandelijke) beperking zelf: **'het is goed voor die mensen, voor de herkenning,'** en **'het [is] een prachtig middel om deze specifieke mensen uit hun isolement te halen.'** Bij een gesprek met een organisatie uit de maatschappelijke sector benadrukten de respondenten ook dat een World Games uiteindelijk om hen draait, en de impact die op hen gemaakt kan worden.

Maar ook voor mensen in het algemeen: **'het is echt een grote publiekstrekker.'** Dat beaamt een andere respondent: **'het is een mooi vergezicht. Heel veel mensen worden er enthousiast van en sluiten aan.'**

Vooraf vanuit de maatschappelijke sector is er een zekere mate van trots dat deze wens (nogmaals) wordt overwogen en onderzocht.³ Termen zoals **'gaaf'**, **'mooi'** en **'wauw'** komen naar voren in onze gesprekken met respondenten uit deze sector. De World Games in Nederland ziet een respondent bijvoorbeeld als een kans om de beeldvorming rondom de mensen met een verstandelijke beperking te verbeteren:

'Eén, ze laten zien dat ze kunnen sporten, wat heel veel mensen al verbaast. Maar twee, ze kunnen laten zien dat ze inderdaad, misschien nog wel het mooiste, hoe zij onderling zijn. Dus allerlei culturen door elkaar heen, elkaar omarmen, elkaar toejuichen, elkaar aanmoedigen, elkaar versterken. Op een strijdtoneel eigenlijk, dus ze zijn in heel veel opzichten gewoon een voorbeeld. En dat is wel iets van je heel mooi kan belichten [met de World Games].'

● Gemeenten enthousiast

De vertegenwoordigers van gemeenten zijn overwegend enthousiast over het idee om de World Games in Nederland te organiseren. Zij vinden het belangrijk dat er zo (meer) aandacht is voor de groep mensen met een verstandelijke beperking. Los daarvan zien ze ook wat het organiseren van een sportevenement kan betekenen voor een stad. Zo zien gemeenten die eerder topsportevenementen hebben georganiseerd hoe stimulerend dit kon zijn voor de stad en de economische sector. Maar zij zien nog meer impact bij de lokale sportverenigingen, met het evenement als **'een vliegwiel.'**

Die mogelijke impact zien gemeenten niet alleen bij topsportevenementen. Zo zegt een gemeente die nu bezig is met de organisatie en voorbereiding van de Nationale Spelen: **'je ziet nu al veel enthousiasme ontstaan bij de sportverenigingen.'**

Een gemeente waar de Nationale Spelen al eens hebben plaatsgevonden, zag die impact en het enthousiasme ook terug tijdens én na het evenement:

'Dat misschien nog wel de impact van die Special Olympics Nationale Spelen, nog vele groter was dan veel topsportevenementen. [...] dat je heel veel verenigingen zag die deze doelgroep nog meer, of voor het eerst, echt wilden omarmen.'

Maar een respondent uit de maatschappelijke sector benadrukt ook dat de grootste impact nog wel op de doelgroep zelf moet worden gemaakt. En hoe zij over de World Games denken: **'dat is natuurlijk nog veel belangrijker dan wat wij ervan vinden.'**

³ Een eerder haalbaarheidsonderzoek werd uitgevoerd in 2011 over het hosten van de World Games in 2019 (Stoffele-Dickmann & Koopman, 2011).

● Voor sporters leveren World Games veel op

Alle sporters uit het groepsgesprek zijn positief over het idee om de World Games in Nederland te organiseren. Zij weten wat hun deelname aan een eerdere World Games voor hen heeft betekend en gunnen andere sporters met een verstandelijke beperking hetzelfde.

De voornaamste reden waarom ze het een goed idee vinden, is dat deelname iets oplevert voor de sporters die het land niet uit kunnen of durven te gaan.

Bijvoorbeeld door vliegangst, eigen onzekerheden of zorgen van hun ouders. Een World Games 'binnen bereik' maakt deelname voor hen dus ook mogelijk.

Zorgen

● Sceptis over haalbaarheid

Sommige respondenten van het interview zijn sceptisch over het idee om de World Games in Nederland te organiseren. Ze vragen zich af of dat, en het bid toegekend krijgen, wel realistisch en haalbaar is. Ook wanneer het enthousiasme en de energie er is:

'[...] ik kan me voorstellen dat het enthousiasme wel groot is, maar dat zou mijn eerste vraag zijn, van: hoe weet je zeker dat er in Nederland, in Nederlandse community, voldoende draagvlak is om hiervoor te gaan?' Want ik denk, het vraagt ook heel veel van je, als vrijwilligers, als organisaties van, als mensen met een beperking zelf die sporten. Je hebt een hele hoop om naartoe te werken.

Er moet bijvoorbeeld duidelijk zijn welke doelen (volgens bijvoorbeeld Special Olympics Nederland) aan het evenement hangen. En speelt dus ook de vraag in hoeverre het organiseren van de World Games nodig is om deze doelen te halen, mede omdat Nederland rondom gehandicaptensport al verder is dan andere landen. Maar ook of bijvoorbeeld de gewenste maatschappelijke impact (alleen) met de World Summer Games kan worden gemaakt, of dat sportevenementen zoals de Nationale Spelen of eventuele Europese Spelen, dus op continentaal niveau, hier al voldoende aan (kunnen) bijdragen.

● Meningen verschillen over impact

Een andere respondent uit de maatschappelijke sector ziet wel een aanzienlijk verschil en vindt de World Games 'een categorie 10' vergeleken met de Nationale Spelen (een lagere categorie). Vooral als het gaat om het verschil in de hoeveelheid impact die je met beide evenementen kunt maken. De Nationale Spelen zorgen bijvoorbeeld niet per se voor grote veranderingen, zoals een verbeterde wetgeving, maar de World Games kunnen dat wel, merkt zij op:

'[...] als je terugkijkt wat in Abu Dhabi [World Games 2019] gebeurd is, in Abu Dhabi zijn vier nieuwe wetten doorheen gekomen, recht op wonen, recht op

school, recht op onderwijs, en recht op werk. Dat kan alleen omdat daar de World Games zijn geweest.'

Maar ook op stedelijk niveau kan een dergelijk evenement de juiste impact maken. Bijvoorbeeld als in de organisatie van het evenement ook permanente, verbeterde aanpassingen in de stad (moeten) worden aangebracht:

'Ik moest meteen denken aan de Olympische Spelen in Barcelona. En dat Barcelona eigenlijk super toegankelijk is geworden, omdat daarna ook de Paralympische Spelen kwamen [...] dat dus de toegankelijkheid in die stad een enorme boost heeft gekregen door die Olympische Spelen [...] en dus voor alle bewoners met een beperking in die stad.'

In het kader van het VN-verdrag Handicap dat Nederland heeft ondertekend en waarin we streven naar een toegankelijke maatschappij voor elke inwoner met een beperking, zou een World Summer Games dus een waardevolle bijdrage zijn.

Meer over de mogelijke impact en legacy van de World Games bespreken we in [hoofdstuk 6](#).

Sommige respondenten beschouwen de positieve punten vanuit SOI en SOEE juist als mogelijk nadeel. Nederland kan juist te klein zijn om de World Games te organiseren. En omdat de sport voor mensen met een beperking in Nederland al goed (genoeg) is geregeld, is Nederland als gastland misschien minder interessant. De impact kan bijvoorbeeld groter zijn in een land dat nog niet zo ver is.

● Praktische zorgen

Ondanks dat de vertegenwoordigers van de gemeenten in het groepsgesprek een evenement als de World Games belangrijk vinden, ook om in Nederland te organiseren, hebben zij wel een aantal praktische zorgen. Vooral dat het niet mogelijk is om het als één gemeente te doen, maar **'moet je denk ik als collectief doen, als land.'** Meerdere gemeenten (of steden, provincies) kunnen dit samen doen. Dit kan ook bevorderend zijn voor de verbinding tussen de regio's.

Maar ook als Nederland als geheel het organiseren van de World Games op zich neemt, zijn er een aantal logistieke drempels. Gemeenten zien in de sporters bijvoorbeeld een kwetsbare groep voor wie je de voorzieningen goed moet organiseren, zoals de huisvesting en de begeleiding:

'De logistieke opgave om dat met elkaar te regelen en het overnachten overal te regelen, en de verplaatsing van A naar B goed te managen en dat op tijd te doen, en dat te communiceren naar de doelgroep, ja dat is [in] onze ervaring ongeveer de allergrootste opgave van de hele organisatie van een evenement.'

En dat is een vrij complexe opgave in een dichtbevolkt land als Nederland, denk ik, met onze dagelijkse vervoerproblematiek die we al hebben.'

In lijn daarmee benadrukken respondenten uit de maatschappelijke sector het belang van voldoende toegankelijke accommodaties (en vervoer), maar dat dit ook de grootste uitdaging is in Nederland: ***'[en] de combinatie van die twee is denk ik het complexe ding.'***

De gemeenten merken op dat zij daarin een steentje bij kunnen dragen: niet alleen financieel, maar ook in faciliteiten en in kennis. Tegelijkertijd weten ze niet goed welke faciliteiten en sportaccommodaties in elke gemeente toegankelijk genoeg zijn voor de doelgroep, en welke dus tijdens de World Games kunnen worden ingezet. Volgens respondenten uit de maatschappelijke sector is het dan ook belangrijk om:

'[...] met de mensen die verantwoordelijk zijn voor de sportaccommodaties en de voorzieningen daar, goede afspraken maken. [...] En er komt uit alle hoeken steeds meer aandacht voor en steeds meer richtlijnen voor. Dus dat is wel belangrijk.'

Gemeenten zijn zich er ook van bewust dat de organisatie van een World Games meer van hen zou vragen dan ze gewend zijn. Maar het blijft onduidelijk hoeveel meer dat precies kan zijn. Ze noemen als voorbeeld de Nationale Spelen, waar behoorlijk wat regels en verantwoordelijkheden bij komen kijken en die volgens hen (andere) gemeenten kunnen afschrikken.

Gemeenten zien in het samenwerken met elkaar ook een kleine hindernis. Los van de bezuinigingen die in de toekomst zullen plaatsvinden, zien zij ook verschillen in de sportidentiteit van elke gemeente. Bij sommige gemeenten is die sterker dan bij andere, en ze zijn soms meer gefocust op topsport dan breedtesport. Beschikbaar budget is daar dan ook op afgesteld. Een gemeente die aangeeft zich uitsluitend te richten op breedtesport en sporters met een beperking, vindt zichzelf ook te klein om het voortouw in de organisatie te nemen, maar zegt wel ***'dat wij aan de zijlijn beschikbaar zijn.'***

Versillende gemeenten zien een dergelijk sportevenement zeker belangrijke impact in hun stad maken, maar vragen zich tegelijkertijd af hoe dat er uit moet gaan zien en hoe dat kan blijven hangen. Economische impact is met bezuinigingen bijvoorbeeld minder goed te bewerkstelligen.

Draagvlak

Draagvlak voor (het organiseren van) de World Games is belangrijk volgens de respondenten. Ondanks de zorgen die sommigen van hen hebben, steunen bijna alle respondenten het idee om de World Games in Nederland te organiseren. Nederland is als land bekwaam genoeg om dat te doen, denken zij. En de maatschappelijke

betekenis die het evenement uitdraagt, maakt de kans op weerstand bij mensen of organisaties heel klein: **'je kan hier eigenlijk niet op tegen zijn.'** Een andere respondent zegt ook: **'[er] zullen weinig mensen zeggen van, dit vind ik een evenement dat niet in Nederland moet plaatsvinden.'**

Maar niet alle respondenten voelen zich zeker of volledig draagvlak te bereiken valt. Dan gaat het om de hoeveelheid organisatie die het van mensen (zoals vrijwilligers) en organisaties kan gaan vragen. Het is volgens enkele respondenten dan ook essentieel om de juiste organisaties en partners mee te krijgen en te betrekken bij (het opstarten van) het bid en (na gekozen te worden) de organisatie, en op deze manier draagvlak en betrokkenheid verder uit te breiden.

Volgens een andere respondent is dat ook nog maar het begin dat naar de haalbaarheid en daadwerkelijke organisatie van het evenement toe leidt: **'[...] het belangrijkste is op basis van de gut feeling hier de komende jaren aan [te] werken. Of het haalbaar is, zul je in de komende jaren ontdekken.'** Als de interesse in het evenement en de wil om daar iets in te betekenen er al is, is dat dus al een goed begin.

Meer over de voorwaarden om de World Games te kunnen organiseren bespreken we in [hoofdstuk 3](#).

De World Games in Nederland: eisen en voorwaarden

In dit hoofdstuk bespreken we welke eisen Special Olympics International stelt aan het organiseren van de World Games en welke voorwaarden volgens de respondenten belangrijk zijn om de World Games in Nederland te kunnen organiseren. We bespreken infrastructurele, organisatorische, juridische, economische en logistieke voorwaarden.

3.1 Eisen vanuit SOI

Special Olympics International stelt verschillende eisen aan zowel het bid als de uiteindelijke organisatie van de World Games. Deze halen we uit documenten van SOI gericht op eerdere edities van de World Games (wijzigingen voor 2035 kunnen dus voorkomen). De (mogelijke) eisen en voorwaarden kwamen ook aan bod in de gesprekken met Special Olympics International (SOI), Special Olympics Europe Eurasia (SOEE), Special Olympics Duitsland (SOD) en leden van de projectgroep van de World Games Berlijn 2023.

Financiële garantstelling

De belangrijkste eis waar een land in hun bid en organisatie van een World Games aan moet voldoen, betreft de financiën.

Er moet een beeld zijn van een totaal benodigd budget. Bovendien moet een partij garantstaan voor minimaal 25 procent van dat budget. Bij voorgaande edities was dat vaak de overheid en de gaststad, die naast de garantstelling ook bijdroegen aan een aanzienlijk deel van de begroting (zie ook [paragraaf 2.3](#)). Volgens SOEE en SOD is een financiële garantstelling vanuit de overheid of de gaststeden een belangrijke en de veiligste optie.

Naast een financiële garantstelling moet in het bid duidelijk naar voren komen dat betrokken partners zich aan de World Games binden. Ook andere partijen kunnen garant staan, zoals sponsors of andere (private) investeerders. Hier was vooral sprake van bij de World Games in Los Angeles in 2015.

Informatie in het bid

SOI stelt een aantal voorwaarden aan de inhoud van een goed concept-bid en een goed definitief bid.

Fasen van het bid

Het bid-proces bevat drie hoofdfasen:

- **intentieverklaring** – landen of steden dienen een eerste, vrijblijvende verklaring in dat ze geïnteresseerd zijn om het evenement te organiseren (4 tot 6 jaar voor de World Games);
- **concept-bid** – dit is een voorlopig voorstel waarin de kandidaat-stad/land de planning beschrijft om te laten zien of het plan levensvatbaar is (3 tot 4 jaar voor de World Games); SOI geeft mondelinge of schriftelijke feedback op deze conceptversie;
- **definitief bid** – dit is de finale versie van het bid, met uitgewerkte details en officiële garanties van overheden, sponsors en stakeholders (2,5 tot 3 jaar voor de spelen).

We geven hieronder de eisen weer die belangrijk zijn voor een winnend bid.

● Concept-bid

Onderstaande onderdelen moeten in het **concept-bid** worden opgenomen:

- Motivatie, legacy en impact:
 - Hoogkwalitatieve samenvatting van de motivatie, potentiële legacy en verwachte impact van de World Games op Special Olympics en de gaststad of het gastland en eventueel de regio.
- Commitment aan inclusie en diversiteit:
 - Beschrijving van hoe het land of de stad zich momenteel focust op inclusie-activiteiten voor het ondersteunen van mensen met verstandelijke beperkingen in de volgende domeinen: sport en recreatie, onderwijs, gezondheid en fitheid, werkgelegenheid, toegankelijkheid van services, zichtbaarheid (marketing en communicatie).
 - Beschrijving van hoe het land of de stad zich houdt aan wetten, beleid, programma's en praktijken die zijn ontwikkeld om volledige inclusie van mensen met een verstandelijke beperking te bevorderen.

Onderstaande onderdelen moeten in het **definitieve bid** worden opgenomen:

- Motivatie, legacy en impact:
 - Host Town programma en regionale legacy:
 - > De belangrijkste doelstellingen en motivaties om de World Games te willen organiseren.
 - > Uitleg waarom de World Games in een land/stad georganiseerd zouden moeten worden.
 - > Beschrijving van de legacy-doelen die een organisator wil bereiken door het organiseren van de World Games, inclusief het Host Town programma, en toelichting hoe dit de groei van het Special Olympics programma nationaal en regionaal ondersteunt.
 - > Beschrijving van de belanghebbenden, organisaties en instanties die betrokken moeten worden om de geplande legacy-doelen te realiseren.
 - > Beschrijving van de partnerschapsstrategieën en -filosofie voor het aantrekken en behouden van en het samenwerken met sponsors en

partners voor het programma van het gastland na afloop van de spelen.

- Bijdrage aan de strategische doelen van Special Olympics:
 - Uitleg hoe het bid bijdraagt bij aan het behalen van de strategische doelstellingen van de Special Olympics op de volgende gebieden: sport, gezondheid en fitheid, jongeren en scholen, *unified leadership* (hoe leiders perspectieven en ervaringen van mensen met een verstandelijke beperking meenemen in besluitvorming).
 - Uitleg hoe het bid bijdraagt aan het doel van Special Olympics om hy te digitaliseren.
- Bijdrage aan duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties:
 - Uitleg hoe het bid bijdraagt aan het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (o.a. ongelijkheid verminderen).
 - Beschrijving van de innovatieve benaderingen die worden toegepast om de spelen duurzaam op het gebied van milieu te maken.
- Commitment aan inclusie en diversiteit:
 - Beschrijving van de plannen, activiteiten of vooruitgang die de organisator van plan is te realiseren voor een inclusievere stad of land voor mensen met een verstandelijke beperking.
 - Beschrijving van hoe de gaststad of het gastland werkt aan het integreren van strategieën voor diversiteit, gelijkheid en inclusie om alle gemarginaliseerde groepen (bijvoorbeeld immigranten, vluchtelingen, genderidentiteit, ras en etniciteit, en religie) te bereiken en sociale samenhang te waarborgen.

● Basiseisen World Games

Vanuit SOI is er aantal basiseisen voor de World Games (Special Olympics, Inc. 2023):

- duur evenement: minimaal tien dagen, met zeven of acht wedstrijddagen;
- Host Town programma: drie tot vier dagen voorafgaand aan de wedstrijden;
- openings- (met Torch Run⁴) en sluitingsceremonie;
- infrastructuur en faciliteiten op orde: zoals sportaccommodaties, accommodaties voor sporters en coaches, medische voorzieningen en transport;
- vrijwilligersprogramma: een grootschalige vrijwilligersorganisatie is aanwezig, het exacte aantal vrijwilligers is daarbij flexibel en afhankelijk van de grootte van het evenement;
- sporten en demonstratiesporten: de kernsporten moeten worden aangeboden (22-26 sporten), de demonstratiesporten zijn optioneel (zie [bijlage 3](#) voor de kern- en demonstratiesporten);

⁴ De Torch Run is een wereldwijd initiatief van de Special Olympics, waar mensen van de politie en brandweer aan deelnemen om aandacht te vragen voor de beweging. De Torch Run vindt plaats voor elk Special Olympics sportevenement, waarbij de groep met de *Flame of Hope* door de gaststad loopt en tijdens de openingsceremonie van het evenement binnenkomt en het vuur aansteekt. Zie ook: <https://specialolympics.nl/torch-run/>

- veiligheid, inclusie en diversiteit: de gaststad moet voldoen aan de normen voor diversiteit, gelijkheid en inclusie, en zorgen voor de veiligheid van alle deelnemers.

● Overige eisen

Aanvullend op de bid-eisen zijn er vanuit SOI nog aanvullende verwachtingen en randvoorwaarden. Onder andere:

- Er moeten 6.000 tot 7.500 participerende sporters en 18.000 tot 20.000 aanwezige vrijwilligers zijn.
- SOI, SOEE en SOD geven aan dat een goed toegelichte *legacy* die moet worden gecreëerd met het evenement het belangrijkste onderdeel is van een goed bid.
- Daarnaast moet goed naar voren komen hoe alle relevante stakeholders bij het evenement worden betrokken. Hiermee bedoelen we de betrokken partners die zich officieel binden aan het evenement.

Volgens SOEE mislukt een bid vaak wanneer het budget eenzijdig wordt opgesteld, zonder brede betrokkenheid van stakeholders of risicodiscussie voor eventuele noodsituaties. De World Games in Berlijn geldt voor hen als goed voorbeeld: zorgvuldig, duurzaam en met respect voor mensenrechten georganiseerd en in staat de stijgende kosten door onvoorziene wereldwijde situaties te dekken.

SOEE benadrukt daarnaast het belang van vroege commitment van belangrijke partners en de gaststad/-steden. Steden hebben bij voorkeur een sterke infrastructuur en een studentenpopulatie, zodat studenten (zoals uit sportopleidingen) en vrijwilligers kunnen meedoen.

Om de kans op selectie voor 2035 te vergroten, adviseert SOEE Nederland het bid snel uit te brengen zolang er geen andere geïnteresseerde landen zijn. Ten tijde van het haalbaarheidsonderzoek waren deze volgens SOEE en SOI nog niet bekend. Er is geen landvoorkeur en volgens hen zou Nederland een goed bid kunnen neerzetten.

Verder stelt SOI een aantal criteria aan de demonstratiesporten. Dit zijn de niet-verplichte sporten die een land of stad zelf kan toevoegen aan de World Games. Zo moeten deze:

- een internationale bond hebben;
- de potentie hebben om sporters met een verstandelijke beperking te betrekken;
- inclusief en logistiek haalbaar zijn.

Organisatie

● Projectbureau

Voor de World Games in Los Angeles (2015) werd een stichting opgericht om de organisatie van het evenement op zich te nemen: de LA2015 (Nusbaum, 2013). Ook voor de organisatie van **Berlijn** (2023) werd een projectbureau opgezet, bestaande uit onder andere mensen van de gemeente Berlijn en van Special Olympics

Duitsland. In Berlijn zijn ook vanaf het begin bij elke opgezette werkgroep (Duitse) sporters ingezet, een positieve ervaring voor beide kanten (PROPROJEKT & Kranz, z.d.).

Uit de groepsgesprekken met de (Nederlandse) sporters benadrukten zij ook het belang hiervan, net als de wens om zelf, bijvoorbeeld als ambassadeur, betrokken te worden. Niet alleen wanneer Nederland de World Games zou organiseren, maar ook wanneer het *bid proposal* moet worden opgezet.

● Tijdslijn

Het organiseren van de World Games begint bij het uitbrengen van een *bid proposal*. In de gesprekken met SOEE raadden zij aan om, los van een projectbureau voor de organisatie (een *local organizing committee*), een aparte, kleinere bid-projectgroep (*executive committee*) op te zetten.

Het uitbrengen van het bid vindt, afgaande op de tijdslijnen van de eerdere edities van de World (Summer) Games, meestal zo'n drie tot vijf jaar vóór het evenement plaats. Het kiezen van het gastland gebeurt meestal een paar maanden later. **Los Angeles** werd voor de World Games in 2015 bijvoorbeeld vier jaar van tevoren gekozen (Nusbaum, 2013).

Wel gaat er nog een proces aan vooraf. Steden die geïnteresseerd zijn in het organiseren van de World Games, moeten minimaal zes jaar ervoor betrokken zijn bij het bidproces en bij eerdere edities van de Nationale Spelen. Ook moet het land minimaal vier jaar van tevoren officiële interesse (*Letter of Intent*) indienen (Special Olympics Inc, z.d.). Duitsland deelde bijvoorbeeld de conceptversie van hun bid voor de World Games in 2023 al in 2018 en hun concrete planning in 2019. In 2020 startte de organisatie van het evenement, zo'n drie jaar van tevoren.

SOEE raadt ook aan om het bid zo snel mogelijk (binnen één jaar, dus in 2026) op te zetten en uit te sturen. Eerder bleek ook al, zo merkt een respondent uit de maatschappelijke sector op, dat landen al gekozen konden worden voordat de bids van andere landen waren uitgebracht. Dat vraagt van Nederland dus snelle, adequate stappen.

Tegelijkertijd ziet een respondent ook dat Nederland als democratie juist extra tijd nodig heeft vergeleken met een autoritair regime, dat makkelijker beslissingen voor lange termijn kan nemen:

'Dus in Nederlandse context, met bestuurders die maximaal vier jaar in positie zitten, en toch, ja... ik bedoel, we worden geregeerd op korte termijn, [dan] is [op lange termijn beslissen] ondenkbaar. [...] Als je het in West-Europa wil laten plaatsvinden en je wil de Nederlandse operatie een kans geven, of in een [andere] Westerse democratie, dan heb je daar vier, vijf jaar voorbereidingstijd voor nodig.'

Een langere tijdlijn voor 2035 zou volgens een andere respondent ook niet misstaan, bijvoorbeeld als het aankomt op het waarborgen van de financiële garantstelling en überhaupt het dekken van de begroting.

In meerdere gesprekken komen verschillende nationale loterijen als potentiële investeerders naar voren, maar deze respondent merkt ook op dat daar vaak lange tijdsintensieve procedures aan voorafgaan: **'maar als je in een vroeg stadium weet dat je in een bepaald jaar aan de beurt bent, dan is er natuurlijk ook iets in te bereiken. [...] En omdat het [dan] ook nog een tijdje is, is het ook wel iets waar iedereen naartoe kan werken.'**

● Pre-Games

Als onderdeel van het organiseren van de World Games wordt verwacht dat een jaar eerder op dezelfde locatie(s) een 'testsportevenement' plaatsvindt: de Pre-Games.

Berlijn deed dat in 2022 en nodigde daar ook Nederlandse sporters voor uit. Daarnaast gebruikte Berlijn de eigen Nationale Spelen om bestaande accommodaties, niet-sportactiviteiten zoals de eindceremonie en het opgezette mediabeleid te testen (PROPROJEKT & Kranz, z.d.). Ook voor de World Games in **Santiago** (2027) dient een editie van de eigen Nationale Spelen het jaar ervoor als testevenement (Special Olympics World Summer Games Santiago 2027, z.d.-b).

De Pre-Games zijn daarnaast, zo geeft het projectbureau van de World Games Berlijn aan, een waardevolle manier om (extra) toe te werken naar de gewenste maatschappelijke impact en legacy. Zij hadden daarvoor een Pre-Inclusion-programma (en een Post-Inclusion-programma) opgesteld. Dat is geen onbekend idee, want meerdere respondenten raden deze werkwijze aan: het benutten van sportevenementen rondom mensen met een beperking in Nederland die in de jaren ervoor plaatsvinden.

Hoe je impact en legacy kunt creëren, bespreken we in [paragraaf 6.3](#).

3.2 Voorwaarden volgens het veld

We hebben in de interviews aan de respondenten gevraagd welke voorwaarden er volgens hen zijn om de World Games in Nederland te kunnen organiseren. We hebben daarbij gecategoriseerd naar infrastructurele, organisatorische, juridische, economische en logistieke voorwaarden.



Typen voorwaarden

- Infrastructurele voorwaarden: de fysieke omgeving en voorzieningen.
- Organisatorische voorwaarden: de structuur en coördinatie van de organisatie.
- Juridische voorwaarden: regels, vergunningen, verzekeringen en aansprakelijkheid.
- Economische voorwaarden: financiering, budgettering, sponsoring, inkomsten en uitgaven.

- Logistieke voorwaarden: de operationele uitvoering, hoe alles op het juiste moment op de juiste plek komt.

Infrastructureel

● Accommodaties en vervoer

Een belangrijke voorwaarde is het hebben van een goede infrastructuur. Hierbij denken de respondenten aan goede sportfaciliteiten en een goed transportsysteem. Onderzoek laat zien dat we in Nederland veel sportaccommodaties hebben. Bijna iedereen (99,3%) heeft minimaal één sportaccommodatie binnen drie kilometer. Ruim negen op de tien Nederlanders hebben zelfs vier typen sportaccommodaties binnen die afstand. Daardoor zijn de reisafstanden naar sportlocaties over het algemeen kort. (Van der Poel & Hoekman, 2023).

Nederland heeft binnen Europa zelfs het hoogste percentage burgers dat aangeeft tevreden te zijn over de mogelijkheden om in de buurt te sporten (RIVM, z.d.-a). Het gaat hier niet om topsportaccommodaties. De cijfers zeggen wel iets over de dichtheid van sportaccommodaties in ons land.

Ook de experts geven aan dat de (sport)infrastructuur in Nederland al goed genoeg is om een evenement als de World Games te kunnen organiseren. Er is bijvoorbeeld een globaal bereikbaar trein- en vliegnetwerk. Bij de organisatie van de World Games moet dit dan ook goed benut worden. Nederland hoeft hiervoor bijvoorbeeld geen nieuwe sportaccommodaties en -locaties op te tuigen: **'als je gebruik maakt van de bestaande locaties, dan maak je het wel stukken efficiënter.'**

Een andere respondent merkt op dat het dan wel belangrijk is dat het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (INW) tijdig in beeld heeft wanneer bijvoorbeeld bepaalde snelwegen worden verbouwd. Dat moet daarvoor wel al jaren van tevoren bekend zijn: **'stel je voor dat de Van Brienoordbrug wordt opgeknapt en je zit precies aan de andere kant van die brug. Dan kan half Nederland er niet naartoe.'**

● Toegankelijkheid

Of we in Nederland ook voldoende toegankelijke sportaccommodaties hebben voor mensen met een beperking, is nog niet goed in beeld gebracht. Mensen met een beperking ervaren wel specifieke belemmeringen bij het bereiken en gebruiken van sportvoorzieningen (Van Lindert, Gómez Berns, & Ruikes, 2023).

Het in beeld brengen van toegankelijkheid krijgt momenteel als actiepunt aandacht in de Strategie 'Sporten voor mensen met een handicap is vanzelfsprekend in 2030'. De verwachting is dat in de komende jaren meer bekend wordt over de mate waarin accommodaties toegankelijk zijn voor mensen met een beperking (Van Lindert et al., 2025).

Ander onderzoek laat zien dat iets meer dan de helft van de gemeenten (54%) beleidsdoelstellingen heeft over de toegankelijkheid van sportaccommodaties. Ruim

een derde van de beleidsambtenaren sport (35%) heeft geen zicht op de mate waarin gemeentelijke sportaccommodaties toegankelijk zijn voor inwoners met een beperking. Wel zetten gemeenten al verschillende maatregelen in om sport(accommodaties) toegankelijker te maken voor mensen met een beperking (Rauws & Van Lindert, 2024).

● Huisvesting

Daarnaast noemt een aantal respondenten huisvesting als belangrijke infrastructurele voorwaarde. Zij geven aan dat het een grote opgave is om zoveel sporters in Nederland te huisvesten:

'De grootste uitdaging is de accommodaties, de overnachting. Dat is echt by far het grootste. De rest kun je allemaal organiseren.'

Zo hebben we volgens een respondent maar weinig grote hotels in Nederland. En is er volgens een andere respondent maar één hotel in Nederland met meer dan tien rolstoeltoegankelijke kamers. Goed om hierbij aan te merken is dat, naar opgave van Special Olympics Nederland, een ruime meerderheid van de sporters van Special Olympics niet rolstoelafhankelijk is.

Volgens sommige respondenten zou het huisvesten van sporters op grote vakantieparken ook een optie zijn.. De huisvesting hoeft volgens hen niet heel luxe te zijn, maar **'de basis moet er wel zijn.'** Een andere respondent denkt groter en ziet woningbouw voor de sporters, die later gebruikt kan worden voor inwoners, als een goede optie:

'Wil je het gefinancierd krijgen, dan moet je zoiets ontwikkelen dat er gewoon woningbouw komt, wat in algemeen belang is. Wat voor die Spelen natuurlijk een prachtig Special Olympics Dorp is, maar als je daarmee het terrein kan ontwikkelen, dan kan zo'n investeerder ook zijn geld daarmee terugverdienen. En dan maak je wel maatschappelijke impact.'

De gemeenten zijn hier minder positief over en denken niet dat grote woningbouwprojecten van de grond komen die ook qua planning precies passen binnen de organisatie van de World Games.

Organisatorisch

De meeste respondenten denken dat Nederland aan de organisatorische voorwaarden van de World Games kan voldoen. Voornamelijk omdat Nederland goed is in het organiseren van dit soort evenementen en al aan verschillende voorwaarden gewend is.

● Projectbureau

Het is van SOI een vereiste om voor de organisatie van de World Games een projectbureau (ook wel *local organizing committee*, LOC) op te zetten (Special Olympics, Inc., 2023). Meerdere respondenten beamen het belang hiervan.

Het projectbureau zou volgens een respondent een aparte stichting moeten zijn, die zich de komende jaren volledig kan richten op het organisatorische deel van de World Games. Belangrijk is daarbij dat een vertegenwoordiger van Special Olympics Nederland daarbij zit, om de verbinding met en koers van de organisatie en beweging vast te houden.

Een soortgelijk projectbureau is ook opgericht voor de organisatie van World Games in Berlijn in 2023, waarbij Special Olympics Duitsland was aangesloten. Zij raden dit ook sterk aan. Een gemeente die eerder een Nationale Spelen hostte, zette ook een soortgelijk projectbureau op en is daar positief over.

Een dergelijk bureau moet zich bijvoorbeeld bezighouden met het zo vroeg mogelijk aangehaakt krijgen van partijen als de overheid, media, sportclubs en bonden.⁵ Bij dit bureau, maar ook bij de veel kleinere projectgroep (ook wel *executive committee* volgens de SOEE), moeten de ‘juiste’ mensen betrokken zijn. Dat is belangrijk voor zowel het bid als de organisatie van de World Games.

Respondenten noemen een aantal belangrijke karakteristieken die nodig zijn bij de mensen die een rol binnen het projectbureau of de bidprojectgroep vervullen. De projectleden moeten kennis hebben over onder andere:

- de sportwereld;
- de mediawereld (bijvoorbeeld omdat ze als mediapartner aansluiten), communicatie en sociale media;
- data en artificial intelligence (AI); en
- de locaties/gebieden waar de World Games in Nederland plaatsvinden.

Ook moeten ze een waardevolle positie bekleden:

- met invloed op (steun uit) verschillende sectoren, zoals marketing;
- binnen grote bedrijven;
- binnen waardevolle netwerken bestaande uit sleutelfiguren, zoals grote bedrijven, filantropen, bekende Nederlanders, politieke figuren of zelfs het Koningshuis.

Ten slotte is het volgens de respondenten belangrijk dat de leden van de bidprojectgroep en het projectbureau genoeg energie en enthousiasme hebben om hun taak te vervullen, en (vooral voor het projectbureau) deze ook lang kunnen vasthouden. Maar ook dat zij met die energie en dat enthousiasme waardevolle spelers in het veld kunnen meekrijgen, zoals sponsors, co-financiers, overheidsinstanties en andere belangrijke organisaties.

⁵ In [bijlage 5](#) geven we een overzicht van de door de respondenten genoemde sectoren en organisaties en welke rol zij volgens de respondenten kunnen hebben.

● Zichtbaarheid

Een andere organisatorische voorwaarde die een paar experts noemen, is dat Special Olympics als organisatie goed zichtbaar moet zijn. Veelal voorafgaand aan het evenement, bijvoorbeeld zodat sponsors weten waarin ze investeren.

● Vrijwilligers

SOEE geeft aan dat een andere organisatorische voorwaarde is dat de organisatie van de World Games aantoonbaar kan maken dat er voldoende vrijwilligers zijn of kunnen worden geworven voor het evenement.

Juridisch

In de gesprekken zijn de juridische voorwaarden nauwelijks aan bod gekomen. Wanneer we er expliciet naar vroegen, gaven een paar respondenten aan dat er mensen betrokken moeten zijn met voldoende kennis van en ervaring met contracten en (internationale) onderhandelingen met internationale sportbonden en verzekeraars. Bijvoorbeeld mensen die bij een evenement als de European Para Championships (EPC) betrokken waren.

Economisch

Het vinden van de grootste financier is de belangrijkste economische voorwaarde volgens de respondenten. Daarbij valt te denken aan organisaties als de Nederlandse Loterij, Coca Cola, ASML of een bekende Nederlandse filantroop of filantropische familie. Wanneer een grote financier toezegt om mee te werken, zullen kleinere financiers sneller meewerken, zo is de gedachte (zie ook [bijlage 5](#) voor een uitgebreider overzicht van potentiële partijen).

Daarnaast moet de sponsorpropositie van de World Games kloppen. Een potentiële sponsor van het evenement geeft bijvoorbeeld aan dat het voor de sponsoring van belang kan zijn dat één partij exclusiviteit krijgt op het product dat het bedrijf levert. Bijvoorbeeld dat al het vervoer in handen komt van dezelfde partij. Het is volgens de sponsors daarnaast van belang dat de lobby voor sponsorgelden bij de grote bedrijven drie à vier jaar van tevoren start, zodat zij genoeg tijd hebben om intern alles te regelen.

Logistiek

Het geografisch spreiden van het Host Town programma wordt als voorwaarde genoemd. Daardoor kan in ieder geval de aankomst van landen (en eventueel ook het vertrek) worden gespreid over verschillende vliegvelden en treinstations.

Daarnaast moeten de reisafstanden volgens de experts niet te lang zijn. Dit kan door accommodaties dicht bij elkaar te hebben. De organisator moet ook nadenken over het efficiënt gebruiken van locaties voor meerdere sporten. Zo zegt een respondent: **'je zult zeker een aantal accommodaties of zeker een aantal sporten kunnen combineren.'**

Een aantal respondenten geeft aan dat er voor het bepalen van de logistieke voorwaarden nog meer onderzoek nodig is naar of Nederland aan de

veiligheidsnormen kan voldoen. Ook voor sporters is veiligheid een belangrijke voorwaarde voor het bijwonen van de World Games. Gemeenten benoemen bijvoorbeeld dat veilig reizen met mensen met een verstandelijke beperking een uitdaging kan zijn.

3.3 Voorwaarden bij vergelijkbare evenementen

We kunnen lessen trekken uit vergelijkbare evenementen die eerder in Nederland plaatsvonden. Te denken valt aan de European Para Championships (EPC) en het European Youth Olympic Festival (EYOF) (Breedveld et al., 2014; Elling et al., 2014; Koning et al., 2021; Heijnen et al., 2024). Deze evenementen waren weliswaar kleiner van omvang en gericht op topsport, maar we kunnen leren van de voorwaarden die voor deze evenementen golden. We noemen de belangrijkste.

Infrastructureel

- Bestaande toegankelijke sportaccommodaties – het is voor de World Games cruciaal dat er voldoende sportvoorzieningen bestaan of op korte termijn aanpasbaar zijn voor sporters met een beperking. Deze moeten allemaal voldoen aan de eisen van toegankelijkheid (o.a. rolstoeltoegankelijke ingangen, tribunes, sanitaire voorzieningen).
- Verblijf- en accommodatiecapaciteit – er moet voldoende capaciteit zijn om de sporters te huisvesten.
- Transportinfrastructuur – er moeten goede verbindingen zijn tussen de accommodaties, de sportlocaties en andere relevante plekken. Publiekstransport moet toegankelijk zijn, en er moeten voldoende pendelbussen of shuttles zijn.
- Veiligheid en medische infrastructuur – medische voorzieningen moeten aanwezig zijn op de evenementlocaties en de veiligheid moet op orde zijn (o.a. beveiliging, evacuatie routes, noodplannen).

Organisatorisch

- Projectbureau of LOC – er moet een sterke lokale commissie zijn die de organisatie op zich neemt. Deze moet nauw samenwerken met de nationale overheid, lokale overheden en andere stakeholders.
- Samenwerking internationale sportbonden – er moet overeenstemming zijn met alle relevante Special Olympics instanties, internationale federaties en mogelijk regionale contacten om het sportprogramma samen te stellen.
- Vrijwilligers en personeel – er moet een plan zijn voor rekrutering, opleiding en coördinatie. Bij EYOF werd ook gerekruteerd onder jeugd en lokaal talent.
- Communicatie en branding – er moet een sterk communicatieplan zijn en een heldere visuele identiteit (logo's, merkstrategie).
- Accommodatie van media – faciliteiten voor pers, livestreaming en broadcasting moeten worden geregeld. Het mediacontract is van groot belang.

Juridisch

- Contractuele afspraken – maak contractuele afspraken met Special Olympics International en andere betrokkenen waarin de rechten, plichten en garanties worden vastgelegd.
- Verzekeringen en aansprakelijkheid – er moeten verzekeringen zijn tegen ongevallen, schade, claims, etc. Daarnaast moet duidelijk zijn welke partij verantwoordelijk is voor welke risico's.
- Toegangsrechten en intellectueel eigendom – er moeten afspraken gemaakt worden over merkrechten en beeldrechten.
- Visa-accreditaties – er moet een accreditatiesysteem zijn voor sporters, coaches, officials, media. Samenwerking met overheidsinstanties voor visa en douanes is cruciaal.
- Compliance en toegankelijkheid – de organisatie moet zich houden aan de toegankelijkheidswetgeving (gelijke behandeling, arbeidsrecht) en aan de milieu- en veiligheidswetgeving (milieuregels, brandveiligheid, evenementenvergunningen).

Economisch

- Financiering en begroting – er moet een sluitende begroting zijn. De organisatie van het evenement regelt sponsor- en marketingrechten om inkomsten te genereren.
- Kostenbeheersing en risico's – er moeten mechanismen zijn om kostenoverschrijdingen te beperken. Financiële risico's moeten afgedekt worden.

Logistiek

- Transport en mobiliteit tijdens het evenement – zorg voor een verkeersmanagementplan waarin de routing voor sporters, officials, publiek en het logistieke verkeer beschreven staat.
- Veiligheid en noodlogistiek – er moeten evacuatieplannen, medisch noodtransport en coördinatie met lokale hulpdiensten zijn. Daarnaast moet er een plan zijn voor verstoringen door bijvoorbeeld het weer of technische storingen.
- Vrijwilligerslogistiek – het inplannen van vrijwilligers moet goed gebeuren. Het is een goed idee om vrijwilligers van tevoren te trainen.

De World Games in Nederland: sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen

In dit hoofdstuk beschrijven we de SWOT-analyse van het organiseren van de World Games in Nederland.

4.1 De SWOT-analyse van de World Games in Nederland

Met een SWOT-analyse (*Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats*) bepaalden we sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het organiseren van de World Games in Nederland. Dit deden we aan de hand van interviews, onderbouwd met deskresearch. Vervolgens analyseerden we deze. Op basis van deze analyse kunnen strategieën en actiepunten worden geformuleerd (Sammut-Bonnici & Galea, 2015).

Er zijn verschillende perspectieven naar voren gekomen over welke zaken horen bij de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen. Daarom kan een zwakte soms ook een sterkte zijn of andersom. Waar verschillende perspectieven naar voren kwamen in de dataverzameling, benoemen we dit.

Sterke en zwakke punten

De sterktes en zwaktes van het idee om de World Games in Nederland te organiseren vinden we in de interne omgeving van het evenement. Hierbij horen krachten of beperkingen van de organisatie, structuur, financiering of de projectorganisatie zelf. Deze zijn (deels) te beïnvloeden door de evenementorganisator en de partners.



Sterke en zwakke punten

Sterktes:

- bestaande ervaring en nationale capaciteit;
- sterk Special Olympics programma en partnerschapspotentieel;
- meer dan een sportevenement.

Zwaktes:

- geen topsportevenement;
- beperkt commercieel potentieel;
- vrijblijvend omgaan met begrotingen en stakeholders;
- bekendheid met Special Olympics laag.

● Sterke punten

○ Bestaande ervaring en nationale capaciteit

We hebben in Nederland de juiste nationale capaciteit om de World Games te organiseren. Zo is de infrastructuur volgens meerdere respondenten in Nederland goed op orde. We hebben bijvoorbeeld een goede internationale luchthaven en de reisafstanden zijn in Nederland relatief kort ten opzichte van die van andere landen.

We hebben daarnaast ervaring met het organiseren van inclusieve multisport-evenementen, zoals de European Para Championships in Rotterdam (Heijnen et al., 2024). Respondenten zijn hier positief over, omdat deze evenementen in de organisatie goed zijn verlopen.

○ Sterk Special Olympics programma en partnerschapspotentieel

Een sterkte die respondenten noemen is het gedegen Special Olympics programma dat we in Nederland hebben. Ze zien Nederland ook als een krachtig lid van de Europese Unie op het gebied van sporten voor mensen met een beperking.

Verder zijn de Nationale Spelen in Nederland volgens SOEE goed verlopen, omdat we ervaring hebben met Special Olympics. Zij zeggen over Nederland: **'very sport friendly and physical activity friendly nation'**. Het vinden van vrijwilligers was tijdens het organiseren van de Nationale Spelen in Twente (2022) geen probleem (Uniek Sporten, 2022). Dit zien respondenten ook als een sterkte. Kanttekening hierbij is dat de Nationale Spelen wat betreft omvang niet te vergelijken zijn met de World Games.

Special Olympics Nederland heeft ook al partnerschappen met maatschappelijke organisaties, bedrijven en overheden. En een bestaand netwerk van nationale en internationale Special Olympics organisaties.

○ Meer dan een sportevenement

Het organiseren van de World Games is volgens de respondenten veel meer dan het organiseren van een sportevenement. Naast de sportieve prestaties staat maatschappelijke impact centraal, met een sterke focus op inclusie, gelijkwaardigheid en participatie.

Het evenement kan daarnaast fungeren als platform voor educatie en bewustwording, bijvoorbeeld rond thema's als diversiteit en vrijwilligerswerk. Enerzijds is de bredere functie van de World Games een sterkte, anderzijds kan dit ook een zwakte zijn.

● Zwakke punten

○ Geen topsportevenement

Een zwakte, die tegelijk als kans te zien is, is dat de World Games geen topsportevenement is en daarmee anders is dan een WK of de Paralympische Spelen. Sponsors moeten dit evenement volgens de respondenten vooral

zien als goede investering in de inclusieve beweging voor mensen met een beperking en niet als een kans om hun geld direct terug te verdienen.

Dat de sportsector in Nederland de World Games niet zelfstandig kan financieren, kan ook bij deze zwakte horen. Daarom zou het evenement budgetten van buiten de sport moeten aantrekken. Dat vergt extra inspanning en maakt bijdragen moeilijker te garanderen dan bij commerciële topsportevenementen. Tegelijkertijd is dit ook een kans volgens de respondenten, omdat in andere sectoren grotere budgetten beschikbaar zijn.

- **Beperkt commercieel potentieel**

Omdat de World Games minder draaien om eliteprestaties of spectaculaire sporthoogtepunten dan bijvoorbeeld de Olympische Spelen, kan het moeilijker zijn om grote commerciële media-deals, sponsors of ticketkopers aan te trekken. Hierdoor kan er lagere mediabelangstelling zijn vergeleken met grote sportevenementen, wat impact heeft op de inkomsten en de zichtbaarheid.

- **Vrijblijvend omgaan met begrotingen en stakeholders**

Onvoldoende kennis bij de organisatie kan volgens verschillende respondenten leiden tot 'freewheelen' (vrijblijvend omgaan) met begrotingen en stakeholdermanagement. Het is daarom essentieel dat een projectteam of -bureau alle kennis in huis heeft om de begrotingen goed op te stellen en aan stakeholdermanagement te doen. Een expert geeft aan dat alle stakeholders tegelijk bij het evenement betrokken moeten zijn en dat dat een hele kunst is:

'Iedereen erbij houden, informeren, meetings, [aan]voelen, wat wil je nou wel hebben. Want het is heel vaak, iedereen wil vaak als laatste het beslissende zetje geven. Maar als iedereen wacht tot het eind, gebeurt er natuurlijk niks. Je hebt een paar early adapters nodig die zeggen, ik sta hiervoor gewoon garant.'

- **Bekendheid Special Olympics Nederland nog niet groot**

Een laatste zwakte is volgens de respondenten de grootte van de organisatie van Special Olympics Nederland en daarmee de nog enigszins beperkte menskracht en zichtbaarheid. Dit kan leiden tot minder publieke betrokkenheid, minder media-aandacht, en terughoudendheid bij potentiële sponsors en partners. Een respondent zegt hierover: **'Omdat ik dus inderdaad wel weet hoe groot het is. En hoe niet zo groot de Special Olympics organisatie. Dus toen dacht ik van: wow, dat wordt dan wel een heel boeiend project.'**

Op de bekendheid van Special Olympics Nederland bij het algemene publiek hebben we onvoldoende zicht. Wel weten we uit onderzoek naar het programma [Play Unified](#) van Special Olympics Nederland dat in 2024 twee op de vijf familieleden van mensen met een verstandelijke beperking niet

bekend zijn met Special Olympics Nederland (Gómez Berns et al., 2025). Aangezien dit de belangrijkste doelgroep is van Special Olympics Nederland, is dit aan de hoge kant. De onbekendheid onder deze groep is wel wat afgenomen ten opzichte van eerdere metingen van hetzelfde onderzoek (39% in 2025, 46% in 2020, 50% in 2018, Gómez Berns et al., 2025).

Bij sportverenigingen in Nederland is Special Olympics Nederland ook nog vrij onbekend. Twee derde kent de organisatie niet. Dit blijkt uit onderzoek onder sportverenigingen eind 2024. De bekendheid is hoger onder sportclubs die al leden met een verstandelijke beperking hebben (Gómez Berns, Hoogendijk, Kersbergen & Van Lindert, 2025; Gómez Berns et al., 2025).

Kansen en bedreigingen

De kansen en bedreigingen vinden we in de externe omgeving van de World Games. Hierbij horen kansen of bedreigingen waar de organisatie geen directe controle over heeft, zoals bijvoorbeeld de politiek, economie, stakeholderdynamiek en publiek draagvlak. Dit zijn aspecten die niet of amper te beïnvloeden zijn.



Kansen en bedreigingen

Kansen:

- meer dan sport – maatschappelijke impact;
- bevordering van inclusie en beleid;
- financiering buiten de sportkolom.

Bedreigingen:

- ingewikkelde en lange voortrajecten;
- concurrentie van (andere) internationale sportevenementen;
- te vroeg beginnen – stakeholders erbij houden;
- het grote publiek is nog niet bereikt;
- steeds minder vrijwilligers in de sport.

● Kansen

○ Meer dan sport – maatschappelijke impact

Een aantal respondenten geeft aan dat de World Games meer zijn dan een sportevenement. Naast sport ligt de focus op maatschappelijke impact, zoals de empowerment van mensen met een verstandelijke beperking, sociale inclusie en verbondenheid, gezondheid en welzijn, en gemeenschapsontwikkeling. Juist de veelzijdigheid van het evenement biedt kansen om het in te zetten als platform voor meerdere sectoren, waaronder onderwijs, zorg, welzijn en het bedrijfsleven.

De maatschappelijke aandacht die de World Games kunnen genereren, vormt daarbij een belangrijke kans. Door deze aandacht strategisch te benutten, kan het evenement bijdragen aan een bredere maatschappelijke dialoog over inclusie en gelijke kansen.

Tegelijk ontstaat de mogelijkheid om nieuwe doelgroepen te bereiken, duurzame samenwerkingen aan te gaan en structurele initiatieven te ontwikkelen die ook na afloop van het evenement doorwerken.

Wanneer deze maatschappelijke component actief wordt versterkt en gecommuniceerd, kan de impact van de World Games aanzienlijk worden vergroot en kan het evenement uitgroeien tot een katalysator voor blijvende sociale verandering.

○ **Bevordering van inclusie en beleid**

De World Games in Nederland kunnen beleidsmakers inspireren om sport, zorg en maatschappelijke participatie van mensen met een verstandelijke beperking te integreren in nationale en lokale inclusieagenda's van gemeenten. Het evenement kan daarnaast dienen als platform om inclusieve sportprogramma's verder te professionaliseren (Calmat et al., 2025).

Verder volgen we in Nederland het VN-verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (VN, 2006). De World Games sluiten direct aan bij de verplichtingen en ambities die dit verdrag voor Nederland met zich meebrengt.

Het is daarnaast mogelijk aansluiting te zoeken bij de strategie '[Sporten voor mensen met een handicap is vanzelfsprekend in 2030](#)'. Ruim vijftig partners, waaronder Special Olympics Nederland, werken samen om de inclusie van sporters met een beperking, ook een verstandelijke, in de sport te bevorderen.

De World Games kunnen een vliegwiel zijn voor acties uit de Strategie 'Sporten voor mensen met een handicap is vanzelfsprekend in 2030' die bijdragen aan meer inclusief aanbod bij sportaanbieders voor mensen met een verstandelijke beperking. En voor meer inzicht in de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor mensen met een beperking.

○ **Financiering buiten de sportkolom**

Financiering (moeten) zoeken buiten de sportkolom zien de respondenten als zowel een zwakte als een kans. Het evenement heeft in zichzelf veel waarde en spreekt daarom verschillende domeinen aan (o.a. sociale zaken, integratie, woningbouw en inclusieve arbeidsmarkt). Het is daardoor volgens de respondenten logischer om bij deze verschillende domeinen funding te krijgen. Een respondent zegt hierover:

'En als je kijkt naar de Nationale Spelen in Twente, die ook, ik weet niet de bedragen, maar het zal ook een paar miljoen euro hebben gekost, is ook gedragen eigenlijk voor een belangrijk deel door het regionale bedrijfsleven en een paar vermogende particulieren die normaal geen stuiver of zeer beperkt in de sport steken.'

Dit herkennen meerdere respondenten. Zij benoemen dat een evenement als de World Games juist financiering buiten de sportkolom kan krijgen.

● Bedreigingen

○ Ingewikkelde en lange voortrajecten

De voorbereidende fase van de World Games is lang. De trajecten die voorafgaand aan het evenement moeten worden doorlopen, bemoeilijken volgens de respondenten de mate waarin grote private partijen in Nederland willen investeren in dit type evenementen.

Niet alleen de private partijen spelen hierin een rol. Zo wil het ministerie van VWS volgens een respondent pas subsidiëren wanneer het bid is toegekend. Een van de respondenten denkt dat Nederland een te klein land is en dat onze overheid en het bedrijfsleven niet garant willen staan voor (een deel van) de begroting van de World Games.

Daar komt volgens een paar respondenten nog bij dat het politieke landschap in Nederland vaak verandert, wat bijdraagt aan de onzekerheid over investeringen.

Het kan daarnaast ingewikkeld zijn om de energie te behouden en relaties te onderhouden. Een expert zegt daarover: **'Dat is een enorme uitdaging, want [...] we kregen toen op een gegeven moment de funding om een bureau te organiseren, alleen dat bureau ging ook gewoon eigenlijk andere dingen doen.'** Het bureau ging deze 'andere dingen' doen, omdat het in een vroeg stadium van de organisatie werd opgericht en er nog niet fulltime werk was voor het projectbureau.

Hierbij hoort ook de dreiging van bezuinigingen bij gemeenten vanaf 2026. Daarover zegt een gemeente: **'Ik denk wel dat dat lastig is, ook vanwege de bezuinigingen [...]. Wij gaan komend jaar ook omlaag in budget. Dus daarom worden de keuzes soms ook moeilijker.'**

○ Concurrentie van andere (inter)nationale sportevenementen

De organisatie van de World Games moet volgens verschillende respondenten niet concurreren met bestaande sportbudgetten en -evenementen, mede omdat de World Games meer een maatschappelijk evenement zijn. Maar een respondent zegt daar wel over: **'[...] ook daar geldt weer, timing [met andere sportevenementen] is daarin alles.'** Mogelijkheden binnen sportbudgetten zijn er dus wel, maar hangen af van wanneer andere sportevenementen plaatsvinden die gebruik maken van deze budgetten.⁶

⁶ Of de World Games inderdaad gebruik kunnen maken van bepaalde (top)sportbudgetten, hangt af van bepaalde voorwaarden. Of zij hieraan kunnen voldoen moet later blijken. Zie ook: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0049525/2025-08-16>

- **Het grote publiek is nog niet bereikt**

De World Games zijn volgens een aantal respondenten meer een sociaal evenement dan een sportevenement. Daarop moet de doelgroep volgens hen worden aangepast. Ze vragen zich af of er momenteel wel genoeg bekendheid is over Special Olympics en dit type evenementen.

Bij zwaktes benoemden we al dat Special Olympics Nederland ook bij familieleden van mensen met een verstandelijke beperking nog niet altijd bekend is. Dit is ook als bedreiging te zien, omdat publieke belangstelling een externe factor is die beperkt te beïnvloeden is met marketing.

- **Steeds minder vrijwilligers in de sport**

Een aantal respondenten benoemt de afname van het aantal vrijwilligers in de sport in Nederland als bedreiging voor de organisatie van de World Games. Daardoor kan het lastig worden om voldoende vrijwilligers te vinden. Mede doordat de Nederlandse sportcultuur gebaseerd is op vrijwilligers en het aantal vrijwilligers in Nederland daalt (Van de Ven et al., 2022).

Eén respondent vraagt zich af of dit tekort over tien jaar niet nog groter zal zijn. Anderen benoemen dat het bij een evenement als de World Games wellicht eenvoudiger is om vrijwilligers aan te trekken vanwege de doelgroep.

4.2 Confrontaties SWOT-analyse

Confrontaties in de SWOT-analyses zeggen iets over hoe sterktes goed werken met de kansen en hoe ze bedreigingen kunnen beheersen. We zetten de verschillende onderdelen van de analyse tegen elkaar af.

Sterktes versus kansen

De aanwezige nationale capaciteit, in combinatie met het sterke Special Olympics programma en het bestaande netwerk van partners, biedt Nederland een goede uitgangspositie om de maatschappelijke kansen van de World Games te benutten. Doordat het evenement meer is dan een sportevenement, kan de bestaande infrastructuur en organisatorische ervaring worden ingezet om maatschappelijke thema's zoals inclusie, gezondheid en participatie te verbinden aan het evenement.

Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om de World Games te positioneren als een samenwerking tussen sport, zorg, onderwijs en welzijn. Deze sterktes maken het bovendien aannemelijk dat financiering buiten de sportkolom kan worden aangetrokken, omdat het evenement aansluit bij beleidsdoelen van meerdere domeinen.

Sterktes versus bedreigingen

De ervaring met het organiseren van inclusieve multi-sportevenementen in Nederland kan worden ingezet om bedreigingen zoals complexe voortrajecten en concurrentie met andere (inter)nationale sportevenementen te weren. Door gebruik te maken van bestaande netwerken, kennis en partnerschappen kan de

organisatie efficiënter omgaan met lange voorbereidingsprocessen en onzekerheden in financiering.

Daarnaast kan de maatschappelijke positionering van de World Games helpen om het evenement te onderscheiden van andere sportevenementen, waardoor concurrentie om aandacht en middelen deels wordt verminderd.

Zwaktes versus kansen

Zwaktes zoals het beperkte commerciële potentieel en de relatief lage bekendheid van Special Olympics Nederland kunnen worden gecompenseerd door de maatschappelijke kansen die het evenement biedt. Door sterk in te zetten op maatschappelijke impact en beleidsaansluiting kan de focus verschuiven van commerciële opbrengsten naar het creëren van maatschappelijke waarde.

Dit maakt het mogelijk om nieuwe doelgroepen te bereiken en financiering aan te trekken vanuit domeinen buiten de sport, zoals sociale zaken en inclusiebeleid. Op deze manier kunnen structurele samenwerkingen ontstaan die bijdragen aan het vergroten van de bekendheid van en het draagvlak voor Special Olympics Nederland.

Zwaktes versus bedreigingen

De combinatie van beperkte bekendheid, complexe stakeholderdynamiek en lange voortrajecten vormt een reëel risico voor het organiseren van de World Games. Wanneer hier onvoldoende strategisch op wordt geanticipeerd, kunnen onzekerheid in financiering, afnemende vrijwilligers aantallen en wisselende politieke prioriteiten elkaar versterken.

Dit onderstreept het belang van een duidelijke bestuursstructuur, een professionele projectorganisatie en consistente communicatie richting stakeholders. Rollen, verantwoordelijkheden en financiële afspraken vroegtijdig vastleggen is essentieel om te voorkomen dat deze zwaktes en bedreigingen elkaar versterken.

4.3 SWOT-analyse inzetten in de praktijk

Op basis van de SWOT-analyse en confrontaties hebben we gekeken hoe een toekomstig projectbureau de sterktes kan benutten en zwaktes kan verminderen (tabel 4.1). In de tabel onderscheiden we strategieën om kansen te benutten met bestaande sterktes, sterktes in te zetten om bedreigingen te beperken, zwaktes te verbeteren door kansen te benutten en zwaktes te beheersen om de impact van bedreigingen te verminderen.

Hiermee vormt deze tabel een brug tussen de SWOT-analyse en concrete strategische keuzes voor de verdere ontwikkeling en organisatie van de World Games.

Tabel 4.1

Uitwerking confrontatiematrix SWOT: sterktes inzetten en zwaktes verminderen.

SWOT-component	Kansen	Bedreigingen
Sterktes	Met sterktes die kansen benutten	Met sterktes die bedreigingen weren
Bestaande ervaring en nationale capaciteit	De aanwezige organisatorische ervaring en infrastructuur inzetten om de maatschappelijke impact van de World Games te vergroten en deze te verbinden aan meerdere beleidsdomeinen.	De ervaring met inclusieve multisportevenementen benutten om lange en complexe voortrajecten beheersbaar te houden en beter om te gaan met concurrentie van andere (inter)nationale evenementen.
Sterk Special Olympics programma en partnerschapspotentieel	Het sterke programma en bestaande netwerk inzetten om beleidsmakers, financiers buiten de sportkolom en maatschappelijke partners te overtuigen van de meerwaarde van de World Games.	Het bestaande netwerk gebruiken om stakeholders langdurig betrokken te houden en verminderde publieke aandacht te beperken.
Meer dan een sportevenement	De brede maatschappelijke betekenis van de World Games benutten om nieuwe doelgroepen te bereiken en structurele samenwerkingen op te bouwen met onderwijs, zorg en welzijn.	De maatschappelijke positionering inzetten om het evenement te onderscheiden van andere sportevenementen en zo concurrentie om aandacht en middelen te verminderen.
Zwaktes	Zwaktes verbeteren om kansen te grijpen	Zwaktes beperken zodat bedreigingen minder impact hebben
Geen topsportevenement	De focus op maatschappelijke impact en inclusie benutten om financiering te trekken vanuit niet-sportieve domeinen en beleidsagenda's.	Duidelijke positionering van het evenement als maatschappelijk en inclusief initiatief om beperkte sportieve aantrekkingskracht richting publiek en media te compenseren.
Beperkt commercieel potentieel	Samenwerkingen aangaan met maatschappelijke organisaties en overheden om minder afhankelijk te zijn van commerciële inkomsten.	Alternatieve financieringsvormen bedenken om kwetsbaarheid bij afnemende media-aandacht en concurrentie met andere evenementen te beperken.
Vrijblijvend omgaan met begrotingen en stakeholders	Begrotings- en stakeholdermanagement professionaliseren en benutten om maatschappelijke impact en partnerschappen te vergroten.	Strakke projectplanning en communicatie om risico's door complexe voortrajecten en stakeholderverloop te minimaliseren.
Bekendheid Special Olympics Nederland nog niet groot	De maatschappelijke aandacht rondom de World Games benutten om de zichtbaarheid en herkenning van Special Olympics Nederland te vergroten.	Gerichte communicatie en publieksstrategie ontwikkelen om te voorkomen dat beperkte bekendheid leidt tot onvoldoende graafvlak of publieke belangstelling.

Bron: SWOT-analyse Mulier Instituut, 2025.

Samenvattend blijkt uit de confrontatie van de SWOT-analyse dat de **organisatie-ervaring** en het **sterke Special Olympics programma** de belangrijkste hefboom zijn van de World Games.

De meeste aandacht is volgens de analyse nodig voor het **aantrekken van budgetten** buiten de sport en goed **stakeholdermanagement**.




De World Games in Nederland: kan het?

In dit hoofdstuk bespreken we in hoeverre en hoe we in Nederland aan de voorwaarden voor het organiseren van de World Games kunnen voldoen, hoe we met de zwaktes en bedreigingen kunnen omgaan en of we de World Games in Nederland kunnen organiseren.

5.1 Kunnen we voldoen aan de voorwaarden?

In [tabel 5.1](#) beschrijven we in hoeverre we als Nederland kunnen voldoen aan de voorwaarden die we in [hoofdstuk 3](#) noemden. Dit doen we op basis van de uitspraken van de respondenten en aanvullende bronnen, zoals beschreven in dat hoofdstuk.

De tekens in de tabel betekenen het volgende:

-  = voldoen we in Nederland al aan.
-  = kunnen we in Nederland aan voldoen als we er actie op ondernemen. Doen we dit niet, dan lukt het organiseren van de World Games niet.
-  = moet nog verder onderzoek naar gedaan worden.
-  = kunnen we niet aan voldoen in Nederland.

Tabel 5.1
Mate waarin we in Nederland aan de voorwaarden voldoen voor de organisatie van de World Games

Type	Voorwaarde	Kunnen we hier als Nederland aan voldoen?
Infrastructureel	Goede toegankelijke sportfaciliteiten	
	Goed toegankelijke transportinfrastructuur	
	Voldoende verblijf- en accommodatiecapaciteit	
	Veiligheid en medische infrastructuur	
Organisatorisch	Oprichting projectbureau/ organisatiecommissie	
	Zichtbaarheid Special Olympics	

	Voldoende vrijwilligers	
	Samenwerking internationale sportbonden	
	Communicatieplan op orde	
	Accommodatie van media en mediacontract op orde	
Juridisch	Voldoende kennis van internationale contracten	
	Verzekeringen en aansprakelijkheid op orde	
	Afspraken rond merkrechten en beeldrechten	
	Accreditatiesysteem op orde en samenwerking met overheidsinstanties	
	Houden aan toegankelijkheids-, milieu- en veiligheidswetgeving	
Economisch	Financiële garantstelling rond krijgen – grootste financier vinden	
	Goede sponsorpropositie	
	Kostenbeheersing en risico's afdekken	
Logistiek	Transport en mobiliteit tijdens evenement goed op orde	
	Plannen voor veiligheid en noodlogistiek op orde	
	Vrijwilligerslogistiek goed regelen	

Bron: Mulier Instituut.

Het lijkt er dus op dat we in Nederland aan de voorwaarden kunnen voldoen, als we actie ondernemen op een heel aantal voorwaarden en nog onderzoek doen naar een paar andere. Er zijn geen voorwaarden waar we niet aan kunnen voldoen. Wel zal er veel in gang moeten worden gezet om te voldoen aan alle voorwaarden. Dit vereist een grote organisatie.

5.2 Kunnen we de World Games organiseren in Nederland?

Het korte antwoord op deze complexe vraag luidt: 'ja, mits'. Op basis van de interviews en de deskresearch kunnen we concluderen dat we aan de eisen van SOI en de voorwaarden volgens het veld ([hoofdstuk 3](#)) kunnen voldoen. Wel zijn er specifieke acties nodig om te voldoen aan de vereisten voor de organisatie van dit evenement. Hieronder noemen we de belangrijkste criteria die uit ons onderzoek naar voren zijn gekomen om de World Games te kunnen organiseren.

Financiering belangrijkste voorwaarde

Het organiseren van de World Games in Nederland lijkt mogelijk, mits de financiering (goed) wordt geregeld. Onze respondenten benoemen nagenoeg allemaal dat het grote geldbedrag dat nodig is voor de World Games het grootste obstakel is. Dat blijkt ook uit de geschatte begroting ([tabel 2.3](#)).

Daarnaast zien zij de World Games vooral als een maatschappelijk evenement in plaats van een (top)sportevenement. Het past daardoor niet binnen de gestelde kaders van bepaalde (top)sportbudgetten van gemeenten, NOC*NSF of de overheid, wat het moeilijker maakt dergelijke financiën te werven. Zo ziet een respondent bij het inventariseren van financiële mogelijkheden voor een ander soortgelijk internationaal evenement:

*'[...] daar liep je meteen aan tegen het feit dat zowel VWS als NOC*NSF niet thuisgeven. Dus daar wordt het meteen zichtbaar van, het past niet in de bestaande kaders. Dus dan is het antwoord nee. En het ging [toen] nog maar om een klein bedrag.'*

NOC*NSF geeft tegelijkertijd wel aan meer te (willen) doen voor de breedtesport en voor mensen met een beperking. Ook voor een World Games in 2035 in Nederland is NOC*NSF bereid om, mits met een aantal jaar voorbereiding, in zekere mate financieel bij te dragen.

Om toch voldoende financiën te vinden, en bij voorkeur de financiële garantpartij(en), moet buiten de (top)sportkaders worden gezocht naar partijen die zelf maatschappelijke waarde (willen) hechten aan de World Games en hierin willen investeren.

Realisatie van legacy cruciaal in een goed bid

Voor de kansrijkheid van een Nederlands bid is het essentieel om goed te beschrijven hoe we legacy willen realiseren met de World Games in Nederland. De informatie die in het bid moet staan, beschreven we in [hoofdstuk 3](#). De manieren waarop legacy te realiseren is met de World Games, staan in [hoofdstuk 6](#).

Voor legacy is een langetermijnaanpak vereist. Hierin zijn vroege planning, structurele stakeholderbetrokkenheid, duidelijke governance (bestuur),

systematische monitoring, duurzame infrastructuur, politieke en financiële commitment en realistische communicatie belangrijk. Alleen door deze elementen samen te waarborgen, is een blijvende positieve impact te garanderen.

Sterktes en kansen op de juiste manier inzetten

Uit onze SWOT-analyse komt een aantal acties naar voren waar de organisatie van de World Games aan moet denken om de sterktes en kansen op de juiste manier in te zetten bij het organiseren van het evenement.

1. Gebruik bestaande organisatorische ervaring.

Maak optimaal gebruik van de kennis en expertise van eerdere grootschalige evenementen en Special Olympics activiteiten in Nederland om processen efficiënter en effectiever te laten verlopen.

2. Zet het sterke Special Olympics programma in.

Benadruk de unieke kracht van het Special Olympics programma, zoals de bewezen sportmethodieken en inclusieve aanpak, om deelnemers, vrijwilligers en sponsors te enthousiasmeren.

3. Ga strategische partnerschappen aan.

Werk samen met organisaties, bedrijven en overheden die aanvullende middelen, kennis of netwerk bieden om het evenement breed gedragen en succesvol te maken.

4. Benader financiers buiten de sport.

Zoek financiering bij bedrijven, instellingen en ministeries buiten de traditionele sportsector, zoals maatschappelijke organisaties, culturele instellingen, filantropische instellingen, vermogende families of internationale fondsen, om financiële onafhankelijkheid en diversiteit te waarborgen (zie verder [bijlage 5](#)).

5. Werk voor de financiën samen met partners en wees creatief met inkomstenbronnen.

Ontwikkel samen met partners innovatieve verdienmodellen, zoals sponsoring, merchandising, ticketing of crowdfunding, om financiële risico's te spreiden en extra middelen te genereren.

6. Professionaliseer begrotings- en stakeholdermanagement.

Investeer in strak financieel beheer en een gestructureerde aanpak van stakeholders om transparantie, vertrouwen en langetermijnsamenwerking te waarborgen.

7. Zorg voor een strakke projectplanning en communicatie.

Houd het project goed gestructureerd met duidelijke deadlines en efficiënte communicatie, zodat alle betrokkenen tijdig geïnformeerd zijn en de uitvoering soepel verloopt.

De World Games in Nederland: Impact en Legacy

In dit hoofdstuk vertellen we hoe met de organisatie van de World Games en met aansluitende activiteiten de gewenste maatschappelijke impact en legacy kunnen worden gerealiseerd.

6.1 Wat is impact en legacy?

Impact

Met impact bedoelen we de effecten die plaatsvinden als een direct en automatisch gevolg van een evenement en die in diezelfde lijn ook verdwijnt wanneer het evenement eindigt (Hover & Slender, 2018). De effecten kunnen zowel naar aanloop van een evenement als tijdens het evenement zelf optreden. Zoals het aantal hotelboekingen van sporters en begeleiders, en de zichtbaarheid van mensen (met een beperking) gedurende het evenement (Hover et al., 2025).

Legacy

Legacy gaat om de effecten die aanhouden na afloop van het evenement. Dat kunnen geplande en ongeplande effecten zijn, gewenste en ongewenste, en tastbare of niet-tastbare. Hierbij hoort bijvoorbeeld de veranderde houding van inwoners ten opzichte van de sporters. Maar ook een hogere sportdeelname, meer sportlocaties en -faciliteiten, of meer aandacht van sportverenigingen voor sporters met een verstandelijke beperking.

Legacy kan daarmee duurzaam en langdurig zijn, maar ook van korte duur (Hover & Slender, 2018). Bijvoorbeeld de emoties van mensen over en hun houdingen tegenover mensen met een (verstandelijke) beperking.



Legacy van sportevenementen

Onderzoek wijst ook naar legacy als 'geplande en ongeplande, positieve en negatieve, ontastbare ('zachte') en tastbare ('harde') blijvende effecten van een sportevenement. Ontastbare effecten verwijzen naar ervaringen, houdingen en gedrag. [...] Tastbare effecten hebben betrekking op producten of diensten met een marktprijs, zoals de realisatie van een nieuwe sportaccommodatie of een hotelovernachting' (Volgens Gratton & Preuss, 2008, geciteerd in Hover & Slender, 2018, p.7)

In de meeste gevallen volgt legacy uit impact, maar daar zijn soms ook aanvullende factoren voor nodig, zoals herkenning, motivatie of institutionalisering (Epp & Binns, 2022; Zaval et al., 2018). Uit onderzoek blijkt dat de beloofde legacy van een evenement vaak niet wordt gerealiseerd, omdat de focus meestal ligt op het goed

organiseren van het evenement zelf en op economische impact (Merendino et al., 2021).

Impact en legacy creëren

In de volgende paragrafen beschrijven we voornamelijk hoe je impact én legacy in samenhang kunt creëren. Organisatoren moeten actief sturen op legacy, als ze deze daadwerkelijk willen realiseren.

Waar mogelijk lichten we toe (in een kader) hoe impact en legacy daadwerkelijk kunnen worden gerealiseerd aan de hand van bestaande literatuur. Hoewel eerdere onderzoeken voornamelijk gericht zijn op impact en legacy rondom andere sportevenementen, zoals de Olympische Spelen, de Paralympische Spelen of in het algemeen, kunnen ze in zekere mate ook toepasbaar zijn op de World Games.

6.2 Soorten impact & legacy bij de World Games

Categorieën

De maatschappelijke impact en legacy die met een evenement - en in dit onderzoek de World Games - gecreëerd kunnen worden, zijn als volgt te categoriseren (Hover et al., 2025):

- sociaal-culturele impact en legacy (o.a. sociale gelijkheid);
- psychologische impact en legacy (o.a. trots, zelfvertrouwen, zelfredzaamheid);
- fysieke impact en legacy (o.a. leefomgeving, sportvoorzieningen);
- economische impact en legacy (o.a. bestedingen);
- ecologische impact en legacy (o.a. uitstoot CO₂);
- beleidsmatige impact en legacy (o.a. samenwerking, functioneren sportloketten).

We lichten hieronder toe hoe de gewenste en ongewenste impact en legacy van de World Games eruitziet of kan zien voor deze verschillende categorieën. Dat doen we met bestaande literatuur en met de input van de professionals.

Sociaal-cultureel



Sociaal-culturele impact en legacy

Er is sprake van sociale impact als deze wordt gemaakt op (en tussen) mensen. En er verandering plaatsvindt op **'collectieve en individuele waardesystemen, gedrag patronen, gemeenschapsstructuren, levensstijl en kwaliteit van leven'** (volgens Taks, 2013, geciteerd in Hover & Slender, 2018, p. 9).

Bijvoorbeeld binnen de eigen collectieve en individuele normen en waarden, gedrag en gemeenschap. Sociale impact en legacy kan met drie factoren worden gemeten (idem.; Vanclay, 2015):

- sport- en beweegdeelname;
- houding en beleving;
- sociale cohesie en inclusie.

Deze drie factoren worden vaak genoemd als een gewenste impact en legacy van een sportevenement. Sport- en beweegdeelname is vooral van langdurige aard en is dus vooral voor de legacy.

● Inclusie vergroten

De respondenten benoemen het vaakst de sociaal-culturele impact en legacy van de World Games. Volgens hen gaat die verder dan alleen het vergroten van inclusie van mensen met een beperking in de samenleving. Het verbindt volgens hen ook. Een expert zegt daarover:

'Dat het verbindend is, dat het zichtbaar is, dat je ook wel in staat bent om mee te doen. Dan gaat het veel meer over inclusieve samenleving.'

Wanneer de zichtbaarheid van mensen met een verstandelijke beperking toeneemt, kan volgens de respondenten ook het beeld van en de houding tegenover hen veranderen: **'het [is] natuurlijk net zo belangrijk dat iedereen eromheen [ook] ziet dat het heel erg belangrijk is.'** Door een groter bereik zou een **'positievere vibe'** kunnen ontstaan rondom sporten met een handicap:

'Ik denk dat het een enorme impuls geeft in het beeld voor mensen met een beperking, voor jongeren met een beperking. En dat zij mogelijkheden hebben, en ook mogelijkheden verdienen.'

Daarbij is ook de wens dat mensen met een verstandelijke beperking meer en beter binnen de samenleving worden geaccepteerd en als onderdeel van de samenleving worden gezien: **'al die stereotypen, [...] dat is wat je juist wil doorbreken.'** Een respondent denkt dat dit de omgeving van mensen met een verstandelijke

beperking zal helpen: **'je hoeft je niet te schamen als je een kind hebt met een beperking.'**

Een respondent zag dat nog wel bij de eerdergenoemde Kingdom Games in het Nederlands Koninkrijk, die ook een dergelijke impact kunnen hebben:

'Wat we daar ook vooral hoorden, en zeker daar... mensen met een verstandelijke beperking is nog best wel taboe voor die families. Tot kort zijn die mensen eigenlijk voornamelijk binnengehouden, verborgen gehouden. [...] Hoe [dergelijke evenementen] zo'n belangrijke rol ook spelen in die samenleving met name, dat die mensen daar in die cultuur, een soort van status krijgen, doordat ze de wereld over reizen, doordat ze bepaalde prestaties verrichten.'

Onderzoek onder Chinese jongeren vóór en na de Special Olympic World Games in China, laat zien dat hun houding tegenover mensen met een verstandelijke beperking positief veranderde. Zo gaven ze na afloop aan meer respect en begrip voor en bereidheid tot contact met mensen met een verstandelijke beperking te hebben (Norins et al., 2007; McConkey, 2019).

Een onderzoek van Asunta et al. (2022) bij Finse sporters die eerder meededen aan een World (Winter) Games, toont aan dat sociale inclusie voor hen is:

- het tegenovergestelde van ervaren discriminatie;
- ondersteuning geven en ontvangen;
- onderdeel zijn van samenwerkingen met elkaar.

Special Olympics helpt hen vervolgens om toe te werken naar sociale inclusie in hun eigen leven.

● **Houding bevolking tegenover sporten met een beperking**

Onderzoek uit 2020 naar de houding van de algemene Nederlandse bevolking tegenover sporten door mensen met een handicap laat zien dat het merendeel van de bevolking positief staat tegenover sporten door mensen met een beperking:

- 91 procent vindt dat iedereen, ook mensen met een handicap, moet kunnen sporten en bewegen.
- 64 procent is van mening dat de overheid meer geld moet uittrekken om het mogelijk te maken dat mensen met een handicap aan sport doen.
- 84 procent vindt het belangrijk dat sporters met en zonder handicap elkaar (kunnen) ontmoeten in de sport (Van Lindert & De Jonge, 2020).

● **Aandacht sportbonden**

Om de zichtbaarheid van mensen met een verstandelijke beperking via de World Games te laten toenemen moet er volgens de respondenten ook voldoende aandacht voor zijn bij de sportbonden:

'Ik zou het geweldig vinden als de atleten van Special Olympics meer geïntegreerd zouden worden. En dan niet als aparte ploeg, maar gewoon als deel van een team, [...] deel van de club.'

● Hogere sportdeelname

De respondenten denken daarnaast dat de sportparticipatie dankzij de World Games zal toenemen. Zowel op het sportevenement zelf (impact) als op lange termijn (legacy). Bijvoorbeeld binnen zorginstellingen en bij sportaanbieders.

De sportdeelname van mensen met een verstandelijke beperking ligt nog ver achter op die van de algemene Nederlandse bevolking. In 2024 sport één op de drie mensen met een verstandelijke beperking wekelijks (33%), tegenover 56,6 procent van de hele Nederlandse bevolking vanaf 4 jaar (RIVM, z.d.-b). Dit blijkt uit een peiling onder 1.005 vertegenwoordigers van mensen met een (zeer) lichte tot matige verstandelijke beperking (IQ 70-85, 50-70 en 35-50) in het kader van het programma [Play Unified](#) (Gómez Berns et al., 2025).

Psychologisch



Psychologische impact en legacy

De psychologische (gewenste) impact en legacy die een evenement als World Games kan maken, is een *feel-good effect* en een gevoel van saamhorigheid bij zowel de sporters als de bezoekers. Bijvoorbeeld via *communitas*: **'een unieke sociale band die bij evenementenbezoek tussen vreemden kan ontstaan'** (Volgens Chalip, 2006, geciteerd in Hover et al., 2025, p. 12).

Daarnaast kan het zorgen voor verandering in bestaande structuren die – in het geval van de World Games – gelden voor mensen met een beperking. En na deze verandering kan er een bijzondere ervaring van gemeenschap en gelijkheid ontstaan (idem).

Ook kunnen jongeren met een beperking zich herkennen in de sporters, wat kan leiden tot meer motivatie om zelf te sporten en een positievere kijk op mensen met een beperking (Coates & Vickerman, 2016).

De psychologische impact en legacy die je kan creëren, zit volgens de respondenten vooral in het vergroten van het zelfvertrouwen van de sporters en het tegengaan van eenzaamheid van de sporters:

'De kracht van sport om bepaalde uitdagingen te overwinnen. [...] Het is echt heel indrukwekkend en prachtig om te zien van, jongens en meiden die het

zwaar hadden, eenzaam waren, depressief. En helemaal opleven omdat ze hier aan [de Nationale Spelen] mee zijn gaan doen.'

Eerder onderzoek toont aan dat het risico op depressie bij jongvolwassenen met een fysieke beperking halveert als zij deelnemen aan grote sportevenementen (De Souza & Brittain, 2022). Daarnaast zorgen de competitie, de deelname aan meerdere sporten en de erkenning van de inspanning met medailles ook voor zelfvertrouwen. En het draagt bij aan een gevoel van sociale acceptatie bij de sporters met een beperking (Weiss et al., 2003; McConkey, 2019).

Deze onderzoeken moeten we voorzichtig interpreteren, omdat zij niet specifiek ingaan op sporters met een verstandelijke beperking.

De World Games kunnen ook psychologische impact maken bij bijvoorbeeld de bezoekers en de vrijwilligers. Onderzoek laat zien dat grote sportevenementen gelinkt zijn aan betere zelf-gerapporteerde gezondheid en psychosociale uitkomsten (Inoue et al., 2018b). En ze kunnen zorgen voor sociale impact, en dus bijdragen aan gevoelens van verbondenheid en collectieve waardering onder bezoekers en inwoners (Inoue et al., 2018a).

Fysiek



Fysieke impact en legacy

De gewenste fysieke impact en legacy die je met een evenement als de World Games kunt creëren, is een verbeterde infrastructuur binnen de sport. Bijvoorbeeld meer sportvoorzieningen of -accommodaties (Hover et al., 2025).

Sportevenementen kunnen ook negatieve invloed hebben op de fysieke leefomgeving, bijvoorbeeld door het ontstaan van 'witte olifanten'. Dit zijn accommodaties die voor het evenement worden gebouwd, maar die na het evenement onderbenut blijven (Volgens Alm et al., 2016, geciteerd in Hover et al., 2025).

Daarnaast kan fysieke impact en legacy gecreëerd worden bij de fysieke gezondheid van de (deelnemende en algemene) sporters. Met onder andere een verhoogde sportdeelname als gevolg (idem).

De fysieke impact en legacy die je met de World Games kan realiseren, is volgens de respondenten het versterken van de sportinfrastructuur voor, tijdens en na het evenement. Zo benoemt een van de respondenten dat er nieuwe teams worden opgezet als de World Games definitief in Nederland plaatsvinden:

'Ik weet bijvoorbeeld dat honkbal [...] volgend jaar voor het eerst op de Special Olympics Nationale Spelen mee gaat doen in Nederland. Dat zorgt ervoor dat een aantal clubs in Nederland [...] zeiden: dan moeten we er toch eigenlijk ook voor zorgen dat ons team daaraan meedoet.'

Daarnaast kan het bijdragen aan betere integratie van sporters met een beperking in de reguliere sportinfrastructuur, bijvoorbeeld bij gemeentes en sportbonden:

'Dus ik denk dat het een enorme impuls geeft in het veld voor mensen met een beperking, voor jongeren met een beperking en dat zij mogelijkheden hebben.'

De gemeenten die we spraken, sluiten zich hierbij aan:

'Maar in ieder geval het verhogen van de sportdeelname of het versterken van de sportinfrastructuur zou een heel goed onderwerp zijn om in het bid mee te nemen. Dus dan heb je daar feitelijk nog tien jaar de tijd voor om dit met elkaar goed in te regelen. En dan is het ook aan de organisaties of de gemeentes die meedoen in het verhaal om dat met elkaar op te pakken.'

Het verhogen van de sportdeelname en het versterken van de sportinfrastructuur zijn veel genoemde thema's bij impact en legacy.

● Sportaanbod

Dat er nog ruimte voor verbetering is in de ontwikkeling van het sportaanbod, laat onderzoek naar het programma [Play Unified](#) van Special Olympics Nederland zien.

Van alle reguliere sportverenigingen in Nederland heeft één op de zes (17%) één of meer leden met een verstandelijke beperking. Bij 44 procent van deze verenigingen sporten de leden met een verstandelijke beperking samen met leden zonder beperking. 39 procent heeft aparte teams of trainingsgroepen voor sporters met een verstandelijke beperking. 18 procent biedt beide mogelijkheden (Gómez Berns et al., 2025).

Wel heeft een behoorlijk deel van de nationale sportbonden in Nederland in het beleid al aandacht voor sporters met een beperking (46 van de 77 in 2021). Deze sportbonden hebben daarbij vooral aandacht voor sporters met een motorische beperking (87%) en in tweede instantie voor sporters met een verstandelijke beperking (60%). Dit bleek uit onderzoek onder sportbonden in 2021 (Gutter et al., 2021).

● Gezondheid

Verder kan je impact maken op de gezondheid van deelnemende sporters via het [Healthy Athletes](#) programma van Special Olympics. Tijdens de World Games wordt binnen het programma de gezondheid van sporters getest. Bijvoorbeeld of ze goed zien, lopen, bewegen en horen. De testen zorgen voor verbetering van en bewustzijn over de gezondheid van sporters, en dragen daarmee bij aan de fysieke impact en legacy.

Economisch



Economische impact

De economische impact verwijst naar uitgaven in een gebied als gevolg van een evenement, verminderd met de uitgaven die buiten het gebied als gevolg van het evenement zijn gedaan (Agha & Taks, 2018). Een dergelijke studie toont niet aan welke organisaties en sectoren erop vooruitgaan en welke erop achteruitgaan. Bij internationale sportevenementen ligt de rekening niet zelden bij de belastingbetaler en belanden de winsten in de zakken van commerciële organisaties.

Niet alle economische impactstudies worden door een onafhankelijke organisatie uitgevoerd. Bij voorkeur wordt er gecorrigeerd voor alternatieve kosten: de opbrengsten van een alternatieve investering, dus in plaats van in de World Games. En voor weglekeffecten: inkomsten voor de regio die wegvloeien.

Substitutie-effecten zijn ook van belang. Deze treden op wanneer de uitgaven in een specifieke regio ten koste gaan van uitgaven in een andere regio (als het ministerie van VWS een evenement in Amsterdam met 1 miljoen euro steunt, kan het dat bedrag niet in Utrecht besteden). De meeste sportevenementen leiden lokaal of regionaal tot economische impact, maar niet of amper op nationaal niveau.

Uitgaven van inwoners tellen als het goed is niet mee, omdat ze die ook zonder het sportevenement zouden doen. Maar lokale inwoners kunnen wel bijdragen aan negatieve (economische) impact, als ze vanwege het sportevenement tijdelijk het gebied verlaten. Daarmee loopt het gebied de uitgaven van de lokale inwoners mis (De Boer, 2018; Hover et al., 2025).

Maar met het aantrekken van bezoekers kan een evenement als de World Games wel het toerisme vergroten en (tijdelijk) positieve economische impact maken door bijvoorbeeld de tijdelijk toegenomen werkgelegenheid en de hogere inkomsten van lokale ondernemers in het gebied (Misener et al., 2013; Hover et al., 2025).

Met het organiseren van de World Games komen veel mensen naar ons land en naar de steden/gemeenten/regio's waar het evenement specifiek plaatsvindt. Dat is goed voor de economie van het land en de gastgebieden.

Tegelijkertijd kan de toename van inkomsten ook afzakken door inwoners, toeristen of andere bezoekers die vanwege de World Games juist deze locaties vermijden. Bijvoorbeeld omdat het te druk is of omdat straten afgezet zijn. Die omzet lopen bijvoorbeeld reisvervoerders, winkels en hotels daardoor mis.

De zichtbaarheid van het evenement draagt in bepaalde mate bij aan de economische impact en legacy. Bijvoorbeeld wanneer het gaat om sponsoring. Daarbij geeft een respondent uit deze sector aanvullend aan dat de World Games kunnen bijdragen aan de werkgelegenheid voor mensen met een beperking, omdat deze laten zien dat **'(meer) mensen met verstandelijke beperking in goede gezondheid en die ingezet kunnen worden.'**

● Economische impact bij eerdere edities World Games

De mate en vormen van verwachte en gewenste economische impact voor de World Games in Nederland variëren. Diverse bronnen laten voor eerdere edities van de World Games variërende cijfers en vormen zien. Bij de World Games van **Abu Dhabi** (2019) en **Berlijn** (2023) werden deze onderzoeken na afloop gedaan; bij de World Games in **Los Angeles** (2015) ging dat om een verwachte impact. De bedragen rekenden we om naar euro's.

○ Los Angeles (2015)

Weinstein en Stanford (2013) maakten een prognose van de economische impact van de World Games voor Los Angeles County (de 'regio Los Angeles'). Zij concluderen dat de directe economische impact 182 miljoen euro bedraagt, voor een groot deel veroorzaakt door bestedingen van bezoekers.

Daarnaast hebben ze gewerkt met een multiplier om de indirecte impact te becijferen. De multiplier geeft weer tot welke extra bestedingen die 182 miljoen euro in opeenvolgende bestedingsrondes leidt. Zo komen ze tot een schatting van de directe en indirecte economische impact van 356 miljoen euro.

Voor deze studie hebben ze veel aannames gedaan, vooral op basis van plannen, die in de praktijk vóór het evenement vaak positiever blijken dan na afloop van het evenement. Economen bekritisieren het gebruik van multipliers omdat die samenhangen met aannames over gedrag en marktomstandigheden die vaak contextspecifiek zijn, en daardoor de economische effecten kunnen overschatten.

Daarom is het goed om uit te gaan van de directe economische impact van 182 miljoen euro. Bij deze prognose is het Host Town programma van drie dagen niet meegenomen.

○ Berlijn (2023)

Na afloop van de World Games in 2023 werd een economische waarde vastgesteld voor de stad en regio van Berlijn van **255,1 miljoen euro**, waarvan 81,5 miljoen euro 'directe waarde' en 173,6 miljoen euro 'indirecte en geïnduceerde waarde' (Sportmetropole Berlin, z.d.).

Met de beschikbare informatie is het niet eenvoudig om deze resultaten te interpreteren. De term 'economische waarde' is niet gedefinieerd en achterliggende berekeningen zijn niet verstrekt. Ook is onhelder of een onafhankelijke onderzoeksinstelling deze berekeningen heeft gedaan.

Ecologisch



Ecologische impact en legacy

Bij milieu-impact en legacy van sportevenementen ligt de focus niet op het maximaliseren ervan, maar juist op het minimaliseren van de negatieve effecten die het evenement op milieu en klimaat kan hebben.

Volgens Wicker & Thormann (2024) wordt de grootste milieu-impact veroorzaakt door vervoer (zoals van deelnemers en toeschouwers) en het verbruik van energie, infrastructuur en grondstoffen. Nadenken over maatregelen rondom efficiënte logistiek, het inzetten van hernieuwbare energie, slim afvalbeheer en klimaatneutraliteit⁷ kan bijdragen aan het verkleinen van de (blijvende) impact op het milieu (Wicker & Thormann, 2024).

Weinig respondenten benoemen de ecologische impact. Volgens een paar van hen moeten we streven naar zo min mogelijk impact op het milieu bij de World Games, of zouden landenwedstrijden in de regio (bijvoorbeeld Europa)⁸ zelfs een beter alternatief kunnen zijn. Het gaat volgens hen ook om (behoud van) (sport)ruimte en groen.

De bestaande wetenschappelijke literatuur over grote sportevenementen laat zien dat dergelijke evenementen vrijwel altijd een merkbare ecologische voetdruk achterlaten, vooral door extra mobiliteit, energiegebruik, tijdelijke infrastructuur en afvalstromen.

Een evenement als de World Games veroorzaakt vooral negatieve milieueffecten wanneer er geen duidelijke duurzaamheidsstrategie wordt gevolgd. Studies tonen aan dat positieve milieueffecten, zoals schonere mobiliteitsoplossingen, betere groene infrastructuur of structurele verbeteringen in duurzaam beleid, alleen ontstaan wanneer ze vooraf worden ingepland. Maar ook na afloop worden onderhouden, bijvoorbeeld als onderdeel van de legacy.

Nederland heeft een goede bestaande infrastructuur en relatief duurzaam openbaar vervoer, wat kansen biedt om negatieve effecten te beperken. Toch

⁷ Volgens het KNMI betekent deze term dat activiteiten niet bijdragen aan de opwarming van de aarde, ofwel dat de broeikasgassen die worden uitgestoten, ook weer uit de lucht worden gehaald (KNMI, 2023).

⁸ Special Olympics European Games zijn voor het laatst in 2014 in België georganiseerd. Volgens opgave van Special Olympics Nederland staat een nieuwe editie van de European Games niet meer op de planning.

zullen de World Games een belangrijke bron van CO₂-uitstoot zijn, die alleen kan worden beperkt met strikte maatregelen (Cerezo-Esteve et al., 2022).

Beleidsmatig



Beleidsmatige impact

Beleidsmatige impact gaat vooral om verandering die ontstaat bij bijvoorbeeld samenwerkingen in de sportwereld en het functioneren van sportloketten. Uit eerder onderzoek blijkt dat de organisatie van dit soort evenementen bijdraagt aan de professionalisering van organisaties die een bijdrage leveren aan sporten voor mensen met een beperking (Misener et al., 2013).

Volgens de respondenten lopen sommige gemeenten nog achter in beleid voor sporten voor mensen met een verstandelijke beperking. De beleidsmatige impact en legacy die de World Games kunnen creëren, zit dan ook vooral in de bewustwording over het belang van sporten en bewegen voor mensen met een verstandelijke beperking onder gemeenten, provincies en andere (sport)organisaties.

Volgens een respondent bungelen we als Nederland onderaan wat betreft beleid over arbeidsparticipatie van mensen met een verstandelijke beperking en kunnen we nog veel van andere landen leren. De legacy die de World Games kunnen realiseren, is volgens de respondenten het beter vastleggen van de arbeidsparticipatie van mensen met een verstandelijke beperking in beleid.

Eerder onderzoek laat zien dat grootschalige sportevenementen vaak als katalysator dienen voor nieuwe regelgeving, investeringen in infrastructuur, en duurzaamheids- en inclusiviteitsnormen. En die ook na het evenement effect blijven hebben (Cerezo-Esteve et al., 2022). Ook andere respondenten en SOI zelf zien de World Games als een belangrijke katalysator voor impact en legacy.

6.3 Hoe kunnen de World Games impact & legacy realiseren?

Impact creëren

Een sportevenement heeft een zogenaamde 'platformfunctie' in zich waarmee impact wordt gecreëerd. Het evenement dient dan als platform waarmee andere maatschappelijke, commerciële of beleidsmatige doelstellingen mogelijk worden bereikt, en niet alleen de sportieve prestaties (Sportakkoord II, Dalhuisen et al., 2024).

Daar moet wel goede afstemming voor zijn tussen organisaties dicht bij het evenement en organisaties die het platform gebruiken (Hover & Slender, 2018). Een respondent vult aan dat er al bij de start van de organisatie jaren ervoor een goede communicatiestrategie moet zijn, alleen al om de juiste en voldoende mensen erbij te betrekken:

'[...] Het moet in één keer zo binnenkomen bij de Nederlander, of hij nou uit het bedrijfsleven komt of dat hij een oudere is, of een tiener, of een puber, of een student, of een bankdirecteur. Het moet bij iedereen binnenkomen als jeetje, ja, daar wil ik wel op een of andere wijze direct of indirect bij betrokken zijn.'

De World Games zijn een internationaal en relatief groot (maatschappelijk) sportevenement. De World Games zijn voor sporters een manier om zich te laten zien, maar het sociale aspect dat het evenement biedt is voor hen vaak de belangrijkste reden om mee te doen.

Zoals bij de World Games in Berlijn 2023 werd gedaan en SOEE ook aanraadt, worden één jaar voor de World Games de 'Pre-Games' georganiseerd op de locaties en binnen de organisatie van de World Games zelf. Dit toernooi dient om de belangrijkste aspecten van het komende evenement te testen.

Onderzoek toont aan dat herhaalde betrokkenheid bij terugkerende evenementen bijdraagt aan de maatschappelijke impact op deelnemers, bezoekers en andere stakeholders, zoals vrijwilligers en lokale sportverenigingen (Hover & Slender, 2018). Vroege betrokkenheid van alle partijen blijkt daarnaast effectief voor het vergroten van maatschappelijke participatie en het waarborgen van een soepele uitvoering van het evenement.

Bij de organisatie van een sportevenement en side-events worden sportbonden en clubs met regelmaat betrokken. Ter illustratie gebruiken we het European Youth Olympic Festival (EYOF) in Utrecht in 2013. Daar werd om impact te creëren ingezet op het betrekken en versterken van de lokale sportverenigingen. Uit het onderzoek van Hover & Slender (2018) bleek dat 37 procent van de sportverenigingen zich betrokken voelde bij het evenement.

Om deze betrokkenheid te creëren werd het side-event de 'Achmea High Five Challenge' georganiseerd, met als doel jongeren kennis te laten maken met sport en hun eigen talenten. Zo vond er een fakkelestafette door Utrecht plaats, met verschillende straatvarianten van EYOF-sporten (Breedveld et al., 2014).

Legacy creëren

Organisatoren van een evenement als de World Games moeten actief sturen op het creëren van legacy. Naast de verschillende soorten impact en legacy die we beschreven, zochten we uit hoe je specifiek legacy kan creëren met een evenement als de World Games.

In [tabel 6.1](#) beschrijven we aan de hand van verschillende wetenschappelijke bronnen welke acties evenement organisatoren kunnen ondernemen om legacy te creëren. Legacy heeft vanuit SOI hoge prioriteit in een bid en bij het organiseren van het evenement zelf.

Tabel 6.1**Acties om legacy te realiseren via evenementen op verschillende thema's**

Thema	Acties om legacy te realiseren
Vroege en expliciete planning	Definieer legacy in de bidfase concreet, met doelen en indicatoren (Preuss, 2007; Dickson et al., 2011).
Stakeholderbetrokkenheid	Betrek lokale gemeenschappen, overheden, sportorganisaties en bedrijven tijdig en structureel. Dit vergroot draagvlak en duurzaam gebruik van faciliteiten (Parent & Smith-Swan, 2012; Thomson et al., 2013).
Governance (bestuur) en verantwoordelijkheid	Zorg voor duidelijke toewijzing van verantwoordelijkheden voor het naleven van legacy-plannen, ook na het evenement (Parent & Smith-Swan, 2012; Thomson et al., 2013).
Monitoring en evaluatie	Stel indicatoren vast. Monitor deze systematisch om de voortgang van het creëren van legacy te volgen en waar nodig bij te sturen (Preuss, 2007; Dickson et al., 2013).
Infrastructuur en ruimtelijke planning	Bouw faciliteiten met een langetermijnfunctie (Preuss, 2007; Azzali, 2020).
Politieke en financiële commitment	Legacy vraagt om langetermijninvesteringen, ook na het evenement. Zonder politieke wil en financiële middelen vervalt vaak de continuïteit (Grix & Carmichael, 2012; Parents & Smith-Swan, 2012).
Communicatie	Realistische communicatie over wat legacy wel en niet kan zijn vergroot de legitimiteit (Thomson et al., 2013; Smith et al., 2016).

Bron: Deskresearch Mulier Instituut, oktober 2025.

Impact en legacy voor verschillende doelgroepen

De gewenste maatschappelijke impact en legacy kan worden gerealiseerd bij verschillende doelgroepen. Deze doelgroepen zijn voor de World Games:

- de deelnemers van de World Games en hun begeleidende staf;
- de bezoekers van de World Games;
- de volgers via de media van de World Games;
- de vrijwilligers van de World Games;
- de lokale, regionale en landelijke inwoners;
- de overheid en partners.

Bij de deelnemers van de World Games en hun begeleidende staf

De World Games zorgen redelijk automatisch voor impact en legacy bij de deelnemers van het evenement en hun begeleidende staf. De ontmoetingen tussen sporters en begeleidende staf uit de verschillende landen draagt bij aan het sociale aspect wat zij zo belangrijk vinden. Anders dan de Regionale of Nationale Spelen, waarin de sporters elkaar vaak al kennen, bieden de World Games daarin veel meer.

In diezelfde lijn geven meerdere respondenten aan dat het helpt als de geografische spreiding enigszins beperkt is. Bijvoorbeeld zodat de sporters van een land in hetzelfde dorp verblijven. Zo zegt een respondent:

'De uitdaging zal zijn om de meeste sporten binnen een bepaalde straal te hebben, zodat het onderling bezoeken, of dat nou voor atleten is, of voor ouders, of officials, of wie dan ook, dat dat ook goed mogelijk is.'

Maar, zo zien ook andere respondenten, überhaupt deelnemen aan de World Games maakt al een grote impact. Al helemaal als het evenement volledig toegankelijk is, zodat elke sporter, bezoeker en kijker met een beperking er een onderdeel van kan zijn. En op dat moment even niet de 'minderheid', zoals in de algemene maatschappij: **'dat iedereen om jou heen op dat evenement weet hoe het is om verstandelijk gehandicapt te zijn, om sporter te zijn. En volgens mij is dat enorm goed ook voor je zelfbeeld.'**

● Niet-sportactiviteiten

De sporters waarderen de activiteiten vóór de openingsceremonie het meest. Die zijn meestal onderdeel van het Host Town programma. Maar ook het [Healthy Athletes](#) programma (zie [paragraaf 2.2](#)) is een niet-sportactiviteit die impact kan maken op de deelnemers. Alleen al door bewustwording over hun eigen gezondheid.



Volgens onderzoek

Uit onderzoek blijkt dat mensen met een verstandelijke beperking sneller te maken krijgen met depressie en minder zelfvertrouwen. Deelname aan de Special Olympics kan juist voor verhoogde zelfvertrouwen en kwaliteit van leven en verminderde stress zorgen (Crawford et al., 2015).

Het vieren van deze deelname en de deelnemers prijzen met medailles draagt al sterk bij aan hun zelfvertrouwen en gevoel van sociale acceptatie (Weiss et al., 2003). Sociale acceptatie, ofwel sociale inclusie, is volgens Overmars-Marx et al. (2013) bij mensen met een verstandelijke beperking veelal gebaseerd op:

- de individuele karakteristieken en competenties;
- het eigen informele netwerk;
- (professionele) zorg;
- kenmerken van de eigen buurt en omgeving;

- overheidsbeleid.

Met de World Games kan op deze aspecten impact worden gemaakt (zie ook overheidsimpact) en daarmee indirect op de sporters met een verstandelijke beperking. Al suggereert Simplican et al. (2015) dat het vooral neerkomt op het hebben van relaties en verbinding met anderen, en participatie in gemeenschap(en).

Volgens Asunta et al. (2022) zijn de World Games en de Special Olympics als beweging ook een belangrijke manier om dergelijke vriendschappen en een *sense of belonging* (het gevoel erbij te horen) te bereiken, zoals met niet-sportactiviteiten. Dat gaat minder makkelijk in (sport)omgevingen die vooral zijn gericht op sporters zonder (verstandelijke) beperking.

Bij de bezoekers van de World Games

De bezoekers van de World Games zijn een belangrijke groep voor de gewenste impact en legacy. Volgens de respondenten zou een World Games in vakantietijd helpen bij het beter bereiken van deze groep. Ook een goede, bereikbare (en centrale) locatie met toegankelijk openbaar vervoer is daarbij van belang.

Een mogelijk bijkomend nadeel is dat scholen uitnodigen dan minder tot niet mogelijk is, waardoor de World Games een grote groep bezoekers missen. Terwijl er volgens SOI wel een focus op jeugd moet zijn, voornamelijk te bereiken via scholen of communityprogramma's. Ook zegt een andere respondent:

'Het ligt eraan wat je ambitie is. Als je verbinding in het land wil hebben, als je publiek in de stadions wil hebben, want anders ga je werken met scholen, dat heeft Duitsland ook heel goed gedaan. Die liet heel veel BSO's gedurende de dag komen, scholen, iedereen kwam daar de hele dag op bezoek dus er was genoeg publiek. Maar ik heb meerdere World Games gezien waar er niemand was.'

Andere respondenten zien daarin ook het hoge belang van rolmodellen, voor de sporter of bezoeker met en zonder een verstandelijke beperking. De deelnemende sporters dragen daarmee ook bij aan een vorm van community:

'Een rolmodel is voor degenen die kijken en dat je weet dat je ergens bij hoort, dat je ergens deel van uitmaakt. Ik denk dat dat belangrijk is, ook voor de sporters zelf, en ook wel voor de kijkers die dan op de tribune zitten met allemaal andere mensen met een beperking, die kijken naar mensen met een beperking.'

In diezelfde lijn kan ook qua tijdstip en praktische overwegingen speciaal onderwijs hier expliciet bij betrokken worden.



Volgens onderzoek

Met aansluitende activiteiten kunnen bezoekers meer betrokken worden bij het sportevenement. Zo bleken bij Paralympische Spelen activiteiten zoals schoolprojecten, workshops en ontmoetingen met de sporters bij te dragen aan inclusie (De Souza & Brittain, 2022).

Daarnaast kunnen de World Games en de deelnemers bijdragen aan het *demonstration effect* of *trickle-down effect*: het idee dat kijken naar sportevenementen de bezoeker of volger stimuleert zelf (vaker) te sporten. Maar die effecten vinden vaker niet dan wel plaats (Hover & Slender, 2018).

Wel is het van waarde voor andere mensen met een (verstandelijke) beperking die, vergeleken met mensen zonder beperking, nog weinig sporten (57% vs. 33% wekelijkse sportdeelname; Gómez Berns et al., 2025). Zij kunnen zich met de deelnemers identificeren, wat in die bevolkingsgroep nog weinig gebeurt.

Aansluitende activiteiten waarmee bezoekers (en volgers van de media) zich kunnen associëren met hun sport en de sporters, verhoogt hun zelfrespect, sociale prestige en empowerment (Schoemaker et al., 2024).

Uit onderzoek blijkt ook dat mensen met onder andere een fysieke, chronische, motorische of zintuigelijke beperking (top)sportevenementen in Nederland beduidend minder bezoeken dan mensen zonder beperking (idem).

Juist bij een sportevenement zoals de World Games is het van groot belang om aandacht te geven aan deze bezoekers. Niet alleen met aansluitende activiteiten: ze moeten er ook überhaupt komen. Ook vanuit het VN-verdrag Handicap moeten de World Games voor alle bezoekers toegankelijk zijn.

Bij de volgers van de World Games via de media

Naast de bezoekers zijn de volgers van de World Games via media een belangrijke groep voor realiseren van impact en legacy. Zo zijn individuele sporters van belang bij de promotie van het evenement, zowel bekende sporters als sporters van Special Olympics (Athlete Leaders). Zeker bekende sporters hebben een groot bereik op sociale media en kunnen, zoals eerder beschreven, dienen als rolmodellen voor mensen met én zonder beperking.

Het is daarnaast volgens de respondenten belangrijk dat er live verslaggeving van het evenement is. Daarbij is het essentieel om een mediapartner als de NPO of een streamingsdienst te hebben. Maar ook dat voor de verslaggeving voldoende reclame wordt gemaakt en zichtbaarheid wordt gecreëerd. Dat doen media volgens een respondent vaak alleen bij de **'hoge publiekstrekkers'**. Een manier om dit te

omzeilen is volgens hen door de uitzendingen van de World Games te binden aan dergelijke publiekstrekkers, zoals populaire programma's op televisie.

Verschillende partijen moeten volgens de respondenten in ieder geval goed samenwerken:

'[...] Want ik denk wel dat ook de World Games heel erg kan helpen bij de bekendheid van Special Olympics. Want iedereen die ik spreek en die natuurlijk erop aangehaakt is, die is heel enthousiast. Maar ik merk nog wel dat mensen die daar misschien minder bekend mee zijn of die zelf geen kindje hebben met een beperking, dat die Special Olympics nog niet altijd kennen. Dus ik denk ook dat voor de bekendheid van Special Olympics dit ook heel veel kan doen. En dat je dat ook gezamenlijk kan realiseren, mede door het event, maar ook door samen bijvoorbeeld tv-inzet of online campagnes of partnerships met DPG of dergelijke partijen in te zetten.'

Als laatste benoemen respondenten het belang van het in beeld brengen van rolmodellen (zoals de Athlete Leaders, maar ook bekende Nederlandse sporters) en belangrijke sleutelfiguren uit bijvoorbeeld de politiek, het Koningshuis of de sport.



Volgens onderzoek

Onderzoek toont aan dat het volgen van wedstrijden, verhalen en interviews van sporters leidt tot positievere attitudes tegenover en meer begrip voor mensen met een verstandelijke beperking. Door media-inhoud die doorzettingsvermogen en persoonlijke verhalen benadrukt, kunnen stereotypes van de volgers worden doorbroken en sociale inclusie worden bevorderd (Ferrara et al., 2015).

Bij de vrijwilligers van de World Games

Vrijwilliger zijn bij de World Games zorgt volgens de respondenten automatisch voor impact. Het meemaken van zo'n evenement creëert bewustwording en vergroot de kennis over omgaan met mensen met een beperking. Eén respondent geeft nog aan dat het makkelijker is voor vrijwilligers om verbinding te zoeken met andere vrijwilligers en sporters als het evenement regionaal georiënteerd is. Ook voor hen speelt geografische spreiding in zekere zin een rol.



Volgens onderzoek

Eerder onderzoek naar de verandering van de houding van vrijwilligers die (minimaal) een week meewerkten op de World Games tegenover mensen met een verstandelijke beperking, liet zien dat deze houding verbeterde (Li & Wang, 2013).

Bij de lokale, regionale en landelijke inwoners

Impact en legacy van evenementen wordt vaak gecreëerd bij de lokale inwoners. Zo kunnen aansluitende activiteiten in de omgeving hen meer motiveren om meer te bewegen. Of ze komen via de activiteiten (meer) in aanraking met mensen met een beperking. Bijvoorbeeld door, zo geeft een van de respondenten aan, in aanloop naar de World Games wedstrijden voor mensen met een beperking op lokale clubs te organiseren.

De World Games kan zich volgens meerdere respondenten als een **'olievlek'** over Nederland verspreiden en impact maken op het hele land:

'Dus daarmee moet je je realiseren dat dit iets is waarmee van Groningen tot Middelburg en van Maastricht tot Den Helder impact wordt gemaakt. En dat betekent dus ook dat als ik het evenement frame [...] dat ik het in ieder geval direct breder zou willen trekken en zeggen van onderschat niet wat ook de impact is op andere ambitieërreinen. En dan ga ik al heel snel niet alleen naar inclusie, maar dan ga ik ook naar circulariteit. Dan ga ik naar economische impact. En ja, dat zijn toch ook aspecten die van enorm belang zijn.'

Deze impact wordt volgens een expert sneller gemaakt wanneer de sporters zijn gehuisvest in dorpen en steden en niet op afzonderlijke vakantieparken. Dan krijgen inwoners zoveel mogelijk mee van de sporters en wordt er meer impact op hen gemaakt.

De sponsors organiseren zelf ook evenementen en zien een mooie mogelijkheid om ook daar al in aanloop naar de World Games bewustwording over het evenement te creëren. Door de sponsors zelf of door de organisatie. In diezelfde lijn kunnen volgens respondenten deze activiteiten op lokale scholen plaatsvinden, en op deze manier de World Games bij kinderen en hun ouders bekend te maken. De activiteiten van sponsors creëren zo voor en tijdens het evenement impact op deze groep lokale inwoners.

Een indirecte manier om impact te maken (en legacy te creëren) op de inwoners, is door de organisatie van het evenement zelf. Sportaccommodaties, huisvestingen en andere locaties voor de World Games moeten toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Dat betekent dat ook ná het evenement deze locaties blijvend toegankelijk kunnen zijn voor mensen met een beperking om te gebruiken.

Dat zag een respondent ook in de gaststad bij eerdere Olympische Spelen: **'dat dus de toegankelijkheid in die stad een enorme boost heeft gekregen.'** Bij de organisatie van de World Games kan dus ook met de relevante mensen en organisaties uit bijvoorbeeld de gehandicaptensector naar toegankelijkheid worden toegewerkt: **'en dus voor alle bewoners met een beperking in de stad.'**



Volgens onderzoek

Een indirecte manier om bij de lokale inwoners een positieve maatschappelijke impact te creëren, maar hen ook daarbij in te zetten, is door het sportevenement geografisch gespreid te organiseren. Hoe meer locaties en gebieden betrokken zijn, hoe meer lokale inwoners er betrokken zullen zijn (Hover & Slender, 2018).

Bij de overheid en partners

Impact en legacy is te creëren door de World Games wanneer het evenement deel wordt van een doelgerichte, door de overheid gesteunde strategie met heldere doelen, governance, financiering, capaciteitsopbouw, wet- en regelgeving, monitoring en communicatie. Niet alleen tijdens wedstrijddagen, maar jaren ervoor en erna. Hiervoor is het essentieel om een impact- en legacyplan te schrijven.

De World Games in Nederland: de varianten

In dit hoofdstuk bespreken we welke varianten van de World Games mogelijk zijn en welke criteria daarvoor aan de basis liggen.

Hoe kunnen de Special Olympics World Summer Games er in 2035 uitzien? Kijken we terug naar eerdere edities, dan zien we duidelijke verschillen in vorm en inhoud. Niet één manier is de beste. Dit hangt af van de keuzes die een lokale organisator maakt op basis van mogelijkheden en beperkingen binnen de lokale context.

Ook voor Nederland zijn verschillende varianten denkbaar. De lokale organisator kan daarin samen met partners een keuze maken en de voor- en nadelen van iedere variant afwegen. Uit de interviews en deskresearch komt naar voren dat **geografische spreiding** en de **centrale boodschap** belangrijke thema's zijn voor het uitwerken van mogelijke varianten.

7.1 Centrale thema's

Op basis van de thema's geografische spreiding en centrale boodschap werken we vier mogelijke varianten uit. Dit doen we door de thema's in een assenstelsel te plaatsen. Per thema plaatsen we op beide uiteinden van de as een tegenovergesteld aspect. De combinatie van deze aspecten levert vier varianten op (zie [figuur 7.1](#) in [paragraaf 7.2](#)).

We lichten eerst de thema's toe en werken vervolgens de varianten uit. Deze varianten beschouwen we als denkrichtingen: inspirerende fictieve voorbeelden op basis waarvan een toekomstige organisator afwegingen kan maken.

We beschrijven de kern van de variant vanuit het perspectief van een betrokkene. Vervolgens bespreken we enkele onderscheidende kenmerken van de variant en sommen we op hoe de varianten doorwerken op de voorwaarden voor de organisatie van de World Games (zie [hoofdstuk 3](#)).

Geografische spreiding

Bij het thema geografische spreiding kan het gaan om centrale of decentrale organisatie:

- Met **centrale spreiding** bedoelen we het organiseren van de World Games vanuit één gaststad of -gemeente of vanuit één centrale regio waarin meerdere gemeenten samen optrekken.
- Met **decentrale spreiding** bedoelen we een meer landelijke spreiding van de World Games, waarbij gemeenten in meerdere regio's verspreid over grote delen van het land betrokken zijn.

● Focus op Nederland

We kiezen bij dit thema voor een focus op Nederland als gastland. De klankbordgroepleden geven aan een voorkeur te hebben voor de 'binnenlandse' optie. De World Games organiseren samen met gemeenten of partners in de buurlanden, bijvoorbeeld in Benelux-verband of samen met Duitsland, zien zij ook als mogelijkheid, maar dit heeft niet hun eerste voorkeur.

● Voorbeelden van eerdere edities

In de geografische spreiding van eerdere edities van de World Games zit veel variatie. Dit geldt ook voor het aantal sportlocaties.

- De wedstrijden van de World Games in **Abu Dhabi (World Games 2019)** waren in de stad zelf en in Dubai, bijna 150 kilometer verderop.
- In **Los Angeles (World Games 2015)** vonden de wedstrijden in de stad plaats, op vier locaties binnen een straal van ongeveer 17 kilometer en meestal op campussen van de lokale universiteiten. Alleen de vijfde locatie voor de twee (natuur)watersporten lag hier verder weg: bijna 50 kilometer. In totaal waren er 27 wedstrijdlocaties.
- Tijdens de World Games in **Athene** werd gebruik gemaakt van 27 (reeds bestaande) sportlocaties, verspreid in de regio binnen een straal van 25 kilometer. De uitschieters voor de (buiten)watersporten zaten meer dan 40 kilometer van het centrum van Athene vandaan (Special Olympics World Summer Games Athens 2011, z.d.-c).
- In **Berlijn** waren er acht sportlocaties, verspreid binnen de regio (alleen golf was buiten Berlijn). Alleen bestaande sportaccommodaties zijn gebruikt.

● Nederland als klein land is aantrekkelijk

Nederland is, in vergelijking met de landen waar eerdere editie plaatsvonden, een klein land. Daardoor komt decentrale spreiding in Nederland al snel overeen met centrale spreiding in andere landen (bijvoorbeeld Berlijn). Zo beaamt een gemeente: **'iedere gemeente is te klein om het alleen te doen.'** Volgens SOI is het dan ook een mooie kans om Nederland als geheel mee te nemen in de World Games en een grotere maatschappelijke impact te maken.

De meeste respondenten, waaronder veel gemeenten, zijn positief over de decentrale spreiding. Een paar respondenten benoemen ook een samenwerking met België. Daarover zegt een respondent: **'Met een opbouw van events zeg maar in Nederland of Nederland en België, want we moeten nadenken in de samenwerking denk ik met andere landen.'**

Klankbordgroepleden benoemden dat hun voorkeur uitgaat naar de variant met de decentrale spreiding.

Maar de meeste sporters die we spraken, zien het liefst een centrale spreiding. Op die manier is het makkelijker en vanzelfsprekender om bij elkaar op bezoek te gaan. Ze zien de World Games ook als een manier om sociale contacten op te doen. Daarom vinden ze het belangrijk om niet te ver van elkaar te verblijven. Mocht

Nederland gaan voor decentrale spreiding van de World Games, dan moet het vervoer voor de sporters goed geregeld zijn.

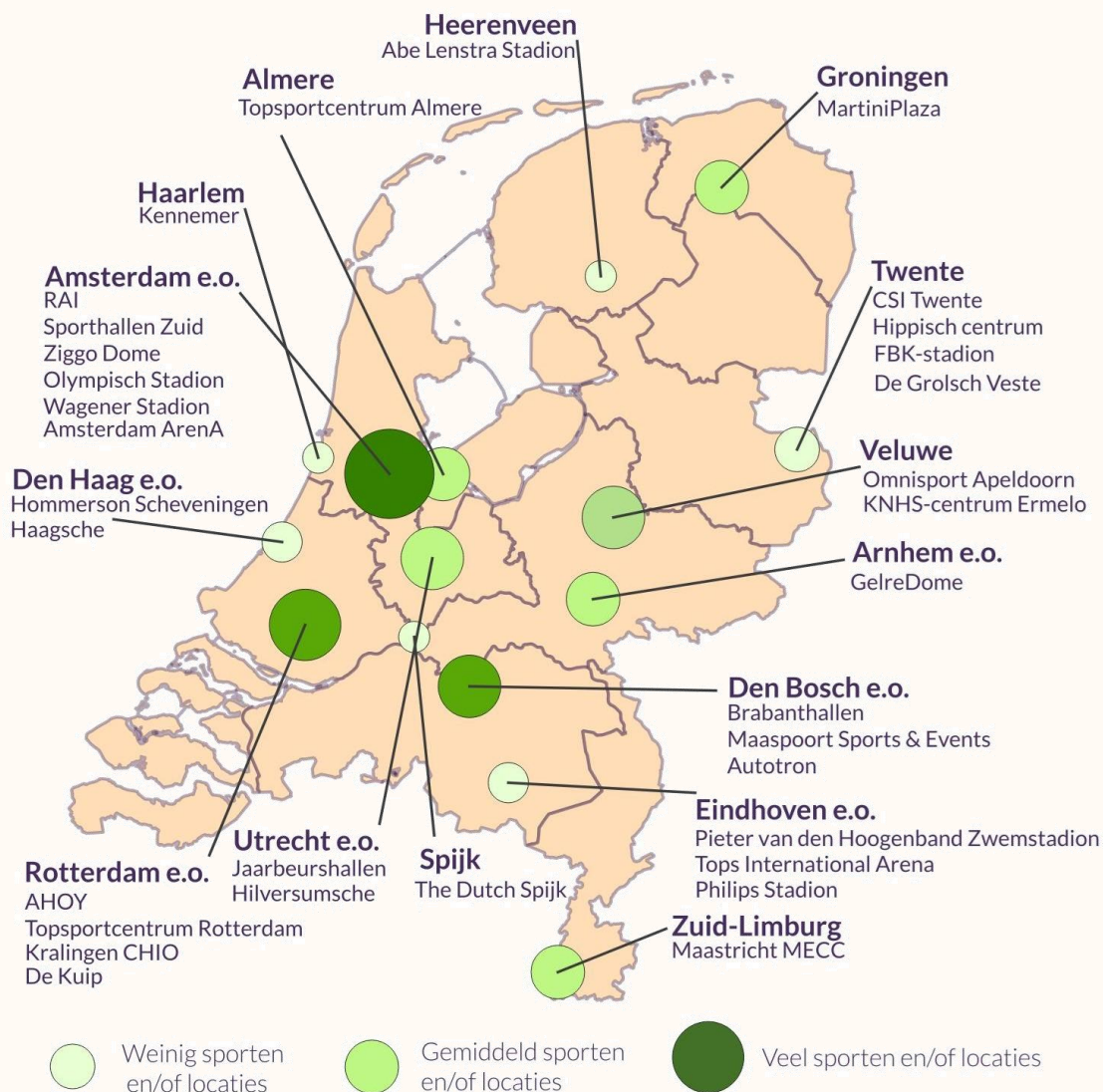
SOEE ziet de sportlocaties het liefst dicht bij elkaar, voornamelijk vanwege de logistiek. Voor sponsors kan het wel weer aantrekkelijk zijn als zij hun 'eigen' locatie hebben om te adverteren. Daarom is het volgens SOEE goed om meerdere locaties te hebben, om daardoor ook meerdere sponsors aan te kunnen trekken.

● Sportlocaties in Nederland

In Nederland kennen we twee typen sportlocaties: A1-accommodaties en A2-accommodaties. De A1-accommodaties zijn accommodaties waar (inter)nationale topwedstrijden en grootschalige evenementen kunnen worden gehouden. De A2-accommodaties worden gebruikt voor regionale of reguliere wedstrijden (Van der Poel et al., 2016). In [figuur 7.2](#) is op de kaart van Nederland te zien waar zich sportaccommodaties bevinden (A1 en A2). Deze accommodaties kunnen gebruikt worden voor de World Games.

Figuur 7.1

Spreiding sportlocaties waar de verplichte World Games sporten kunnen plaatsvinden



Bron: Mulier Instituut, Database SportAanbod (DSA), 2025

De grootte van de groene bollen is gebaseerd op het aantal sportlocaties in een stad keer het aantal verplichte World Games sporten dat op deze locaties kan plaatsvinden. De verplichte sporten die we meenemen, zijn: atletiek, voetbal, zwemmen, jeu de boules, basketbal, volleybal, bowlen, tafeltennis, powerliften, tennis, golf, fietsen, badminton, paardrijden, gymnastiek en softbal.

Op de kaart is te zien dat in de regio tussen en rond Amsterdam, Rotterdam en Den Bosch de meeste locaties zijn waar de meeste sporten kunnen plaatsvinden.

De multisportlocaties zijn het meest aantrekkelijk. Meer bezoekers aantrekken naar één locatie verhoogt de zichtbaarheid van andere sporten en de World Games in het algemeen. Dit sluit ook aan bij de wens van de meeste sporters om elkaar makkelijk te kunnen bezoeken.

Centrale boodschap

De ambitie van SOI is vooral gericht op maatschappelijke impact. Dit komt naar voren uit gesprekken en documenten. Zij vinden het belangrijk dat de organisatie oog heeft voor de manier waarop de World Games impact maken op een land of stad.

Het formuleren van een centrale boodschap en deze in de communicatie helder naar buiten brengen is dan ook van essentieel belang voor een mogelijke toekenning van het bid. Respondenten geven verschillende ingrediënten voor een centrale boodschap. Ze denken bijvoorbeeld aan:

- de sportdeelname van mensen met een verstandelijke beperking stimuleren;
- inclusie, representatie en bredere maatschappelijke participatie van mensen met een verstandelijke beperking bevorderen (ook bewustwording en verandering van de houding in de samenleving);
- de arbeidsparticipatie van mensen met een verstandelijke beperking verhogen (kan onderdeel zijn van maatschappelijke participatie);
- koppelen aan de maatschappelijke opgave voor woningbouw in Nederland.

Voor mogelijke sponsors zien (maatschappelijke) respondenten ook waardevolle boodschappen die zij als co-financier met het evenement kunnen uitdragen, en **'waarin ze kunnen laten zien dat eigenlijk iedereen ertoe doet.'** Of met een concrete boodschap, stelt een respondent zich voor:

'Wij [de sponsors] vinden dat dit evenement naar Nederland moet komen. Wij vinden het een prachtig iets voor een groep van de bevolking die minder bedeed is en die we nogmaals uit een isolement kunnen halen. Vanaf daar slaan wij de handen ineen en maken wij het mogelijk dat dit evenement plaatsvindt.'

De inhoud van de centrale boodschap hangt uiteraard nauw samen met de ambities op het gebied van impact en legacy:

- Wanneer de focus vooral komt te liggen op thema's **binnen de sport** (bijvoorbeeld bij inclusie in de sport en sportdeelname), zal de impact en legacy van het evenement zich meer richten op de sporters, bezoekers en eventueel mensen met een verstandelijke beperking die nog niet sporten.
- Wanneer de centrale boodschap over thema's gaat die **buiten de sport** liggen (bijvoorbeeld inclusie in het algemeen, arbeidsparticipatie of woningbouw), kan de impact en legacy breder worden dan alleen de sport en is de boodschap nadrukkelijk ook op de bredere samenleving gericht.

Een toekomstige organisator kan uiteraard beide boodschappen (binnen en buiten de sport) combineren. Voor de beschrijving van de varianten doen we dit niet. In het assenstelsel hebben we er voor gekozen om varianten uit te werken op basis van de twee tegenoverliggende ambities **sport als doel** (binnen de sport) en **sport als middel** (buiten de sport).

● Voorbeelden van eerdere edities

Voor impact en legacy is het van belang om vroegtijdig de geplande legacy van het evenement vast te stellen en hier een ambitie bij op te stellen. De ambities van eerdere edities van de World Games waren:

- **Athene:** Ima Mesa! (I'm in!) (Special Olympics, z.d.-h)
 - Ambitie draaide om deelname: iedereen is welkom om mee te doen.
- **Los Angeles:** REACH UP (Respect, Enthusiasm, Acceptance, Compassion, Heart, Unified Play)
 - Ambitie focuste op sporters op het wereldtoneel zetten. Hiermee wilde LA bijdragen aan acceptatie en inclusie van mensen met een verstandelijke beperking. (Special Olympics, z.d.-g)
- **Abu Dhabi:** Meet the Determined
 - Ambitie legde de nadruk op doorzettingsvermogen en de waardigheid van sporters. (Special Olympics, z.d.-e)
- **Berlijn:** Zusammen Unschlagbar (Unbeatable Together) (Special Olympics, z.d.-f)
 - Ambitie benadrukte dat inclusie versterkt en dat de World Games een feest zijn van saamhorigheid, eenheid en gezamenlijke kracht.
- **Santiago:** ¡Viva la Inclusión! (Leve de inclusie!) (Special Olympics World Summer Games Santiago 2027, z.d.-a)
 - Ambitie symboliseerde de inzet voor inclusie, eenheid en maatschappelijke verandering via sport.

De ambitie bij de organisatie van Berlijn 2023 was om vanaf het begin met het evenement bewustzijn te creëren voor sociale inclusie. Dat deden ze door mindsets te veranderen, nieuwe netwerken op te zetten en de participatie van mensen met een verstandelijke beperking te promoten. Ze zien ook dat dat is behaald:

'Creating an inclusive community through the unifying power of sports. People with intellectual disabilities obtain equal access to sports, education, culture and health care' (PROPROJEKT & Franz, z.d., p. 24).

De World Games van 2023 zijn volgens hen als een katalysator voor bredere maatschappelijke impact te zien. Dit was volgens hen een belangrijk onderdeel van de organisatie, maar ook van het bid. Ze focusten zich naast de impact op de sporters ook op de impact op de Duitse inwoners:

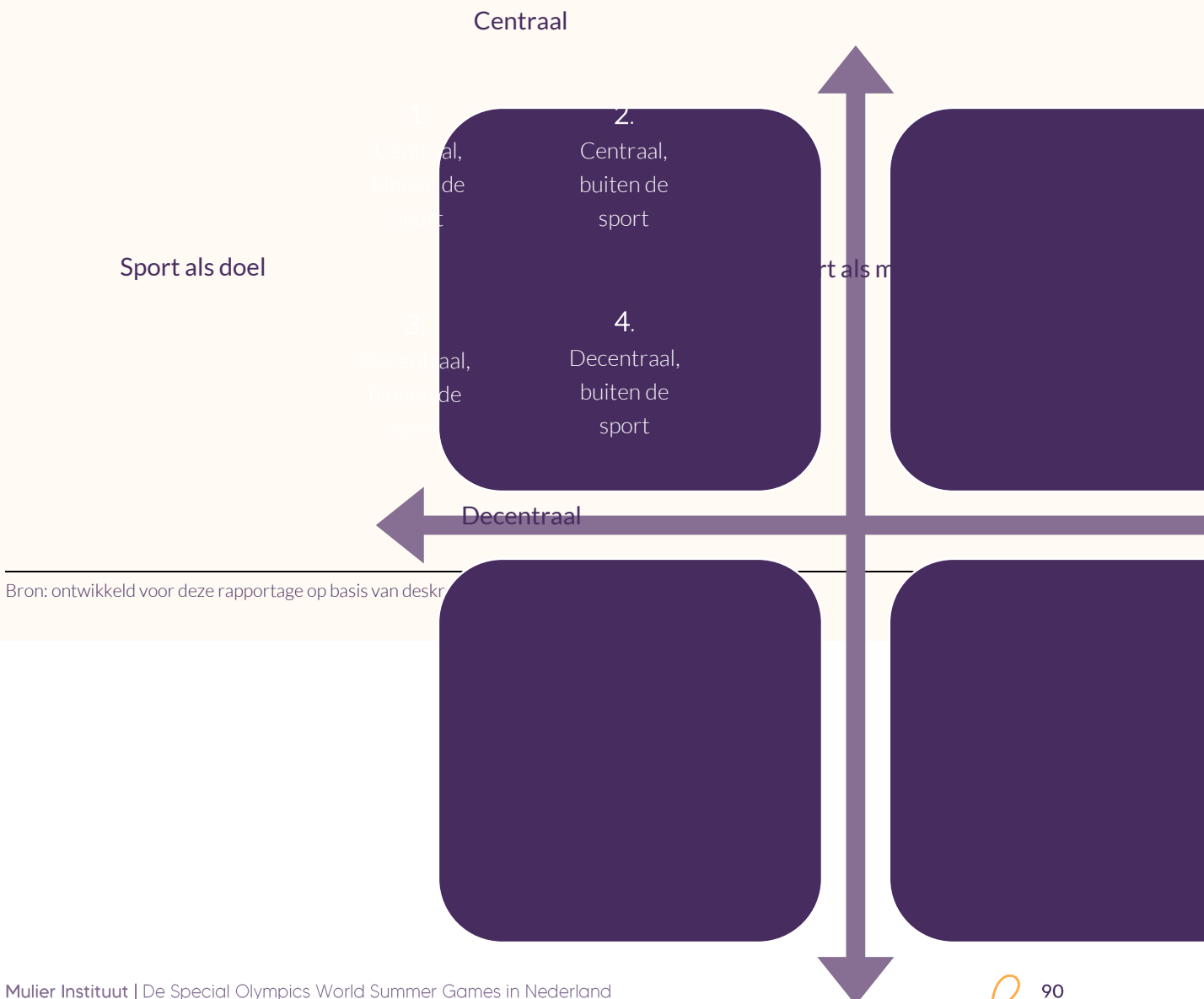
'And that means to raise awareness that our athletes become visible in the society, that they are getting accepted as athletes by all other sports federations, that we improve the inclusion on community level, so to make Germany inclusive. [...] How do we organize the best Games for our athletes? How do we organize Games on a really high sport quality level with also TV broadcasting? But the main topic in the bid process was, once again, how do we make Germany inclusive?'

7.2 De vier varianten

In de volgende paragraaf beschrijven we de vier varianten aan de hand van [figuur 7.1](#). Dit doen we in een tekstkader. We nemen daarbij steeds het **fictieve perspectief** van een betrokkene bij de World Games als uitgangspunt. Daarna bespreken we enkele kenmerken en de voor- en nadelen van de variant. De varianten zijn denkoefeningen en een aanzet tot verdere uitwerking in een later stadium.

Figuur 7.2

Vier mogelijke varianten organisatie Special Olympics World Games in 2035 in Nederland



Variant 1. De beleving centraal: centraal binnen de sport



De beleving centraal

Perspectief: sporter (fictief)

'Ik loop door het stadion en voel de energie overal om me heen. Ik voel me blij en ben supertrots om hier te zijn. Ik laat het beste van mezelf zien. Iedereen is hier een winnaar. We vieren samen de sport. Ik moedig andere sporters aan en maak veel vrienden, ook uit andere landen. Meedoen aan de World Games in mijn eigen land: dat vergeet ik nooit meer.' (fictief citaat)

Kern: focus op de intensiteit van de sportervaring zelf. Centraal georganiseerd en emotioneel meeslepend. Het draait om het vieren van sport en het beleven van de kracht van de sporters: elke sprong, elke sprint en elke glimlach.

● Kenmerken

Voor het thema **geografische spreiding** gaan we in deze variant uit van één gaststad (bijv. Rotterdam, Amsterdam of Den Bosch) of één centrale regio. Er is een concentratie van sporten in (en om) één stad of gemeente. Alle wedstrijden, sportersdorpen, ceremonies en activiteiten bevinden zich in (de directe omgeving van) één grote stad. Vervoer en verblijf zijn overzichtelijk voor sporters en teams. Elkaar aanmoedigen is mogelijk door korte afstanden.

Voor het thema **centrale boodschap** zetten we de beleving van de sporter centraal. Sporters laten zien hoeveel plezier sporten geeft. Sport is in deze variant het doel en de impact is vooral daarop gericht. Het verhogen van de sportdeelname kan een doel zijn. De focus van de lokale organisator kan liggen op het zo goed mogelijk organiseren van het evenement.

● Doorwerking op voorwaarden

We sommen enkele voor- en nadelen van deze variant op en kijken daarbij naar de eisen en voorwaarden zoals in [hoofdstuk 3](#) beschreven.

Voordelen:

- centrale logistiek;
- sterk stads-/gemeente-imago;
- geringe complexiteit in coördinatie en communicatie;
- compacte infrastructuur en beperkte logistieke uitdagingen;
- beperkt stakeholdermanagement;
- compacte begroting en minder risico op budgetoverschrijding (ook door ontbreken legacyprogramma (buiten de sport));
- klimaatneutraal organiseren is kansrijker vanwege korte afstanden en bestaande infrastructuur;
- voor sporters hét perfecte evenement: deelnemers dicht bij elkaar, mogelijkheid tot aanmoedigen en sociaal contact.

Nadelen:

- grote druk op één stedelijke of gemeentelijke infrastructuur;
- beperkte spreiding van maatschappelijke en economische baten;
- minder landelijke betrokkenheid;
- focus op (verhogen) sportdeelname alleen is mogelijk een te beperkte ambitie en sluit minder goed aan op de wens van SOI om in te zetten op brede maatschappelijke inclusie en het te koppelen aan bijvoorbeeld de sustainable development goals;
- variant leent zich minder goed voor de insteek *The Netherlands, the Gateway to Europe*, tenzij de focus naast het organiseren van een sterk evenement ook ligt bij het delen van goede voorbeelden met collega's uit Europa;
- concurrentie met andere (top)sportevenementen;
- financiering krijgen is minder makkelijk met alleen 'sport als doel' als insteek.

Variante 2: Sport verandert levens: centraal buiten de sport



Sport verandert levens

Perspectief: bezoeker (fictief)

'De stad gonst al wekenlang van de komst van de sporters van Special Olympics. Vandaag ga ik ze aanmoedigen. Het stadion zit vol met mensen van over de hele wereld en de sfeer is uitgelaten. Straks ga ik de deelnemers uit Spanje opzoeken. Een aantal logeerden bij mij de dagen voor de Spelen. Ze vertelden mij hoe sporten hun leven heeft veranderd en dat ze meer zelfvertrouwen hebben gekregen. Dat maakte indruk. Ik besef hierdoor dat we meer moeten doen om inclusie mogelijk te maken.' (fictief citaat)

Kern: sport wordt ingezet als middel om impact te creëren en te inspireren.
Centrale organisatie met een inspiratiefunctie.

● Kenmerken

Voor het thema **geografische spreiding** kiezen we in variant 2 ook één gaststad of gemeente of één centrale regio. Ook hier is de concentratie van sporten in (en om) één stad of gemeente. Alle wedstrijden, sportersdorpen, ceremonies en aanpalende (impact- en legacy)activiteiten bevinden zich in (de directe omgeving van) één grote stad (of in één regio).

De **centrale boodschap** is in deze variant gericht op de inzet van sport als middel. Sporten draagt bij aan persoonlijke groei, welbevinden en maatschappelijke inclusie. De World Games zijn een inspiratie voor inwoners uit de omgeving en bezoekers.

● Doorwerking voor voorwaarden

Voordelen:

- centrale logistiek;
- sterk stads-/gemeente-imago;
- geringe complexiteit in coördinatie en communicatie;
- compacte infrastructuur en beperkte logistieke uitdagingen;

- kansen op verkrijgen financiering buiten de sportkolom neemt toe door focus op 'sport als middel';
- klimaatneutraal organiseren is kansrijker vanwege korte reisafstanden;
- vervoer en verblijf overzichtelijk en veilig voor sporters en team;
- elkaar aanmoedigen is ook mogelijk door korte afstanden;
- mogelijkheden om bezoekers en vrijwilligers te betrekken door bredere maatschappelijke focus.

Nadelen:

- grote druk op één stedelijke of gemeentelijke infrastructuur;
- beperkte spreiding van maatschappelijke en economische baten;
- minder landelijke betrokkenheid;
- stakeholdermanagement complexer door grotere betrokkenheid maatschappelijke partners vanwege de 'sport als middel'-focus;
- meer budget nodig voor organiseren (impact- en legacy)activiteiten buiten de sport;
- mogelijk nadeel voor de sporters is dat de focus wat meer op de bezoeker ligt.

Variant 3: Sportief in de regio: decentraal binnen de sport



Sportief in de regio

Perspectief: vrijwilliger (fictief)

'Ik loop langs de verschillende plekken in de stad waar sportwedstrijden plaatsvinden. Overal zie ik hoe sport gebruikt wordt om mensen samen te brengen en de kracht van sport te laten zien. Zometeen ga ik naar de naastgelegen gemeente om daar te helpen en daar gebeurt precies hetzelfde. Dit is een evenement dat iedereen in Nederland uitnodigt om mee te helpen. Straks ook bij mijn eigen sportclub.' (fictief citaat)

Kern: focus op sportparticipatie en lokale betrokkenheid. Decentraal georganiseerd. Sport als directe ervaring voor de regio.

● Kenmerken

Voor het thema **geografische spreiding** kiezen we hier voor een decentraal model waarbij clusters van verschillende provincies of regio's één of meerdere sporten of side-events organiseren. De openings- en sluitingsceremonie bevinden zich centraal in het land. Alle overige sporten en activiteiten zijn verspreid over de regio's in het land.

De **centrale boodschap** is gericht op het inzetten van de kracht van sport voor heel Nederland. Door de ervaringen en verhalen van sporters laat je zien wat sport teweeg kan brengen in verschillende regio's.

● Doorwerking op voorwaarden

Voordelen:

- maximale betrokkenheid en maatschappelijke impact in het hele land mogelijk;
- sterk draagvlak bij gemeenten en lokale partners;
- kans om Special Olympics zichtbaar te maken in alle regio's;
- hoe meer geografisch gespreid, hoe meer lokale sponsors betrokken voor investeringen en acties binnen eigen gebied;
- hoe meer geografisch gespreid, hoe meer Nederland zich internationaal kan laten zien als sportland, Special Olympics programma, en *gateway to Europe*.

Nadelen:

- hoge organisatorische complexiteit en transportkosten;
- verschillen in kwaliteit en toegankelijkheid van accommodaties;
- minder eenduidige Games-ervaring voor deelnemers en bezoekers;
- kansen op krijgen financiering buiten de sportkolom neemt af door focus op 'sport als doel';
- stakeholdermanagement complexer door betrokkenheid meerdere regio's.

Variant 4. Voorbeeld van inclusie: decentraal buiten de sport



Voorbeeld van inclusie

Perspectief: coach/trainer/begeleider (fictief)

'Vanaf de tribune zie ik hoe onze inclusieve trainingen anderen inspireren. Ik heb net aan een groep trainers uit andere landen laten zien hoe we in Nederland en in de gemeenten het beleid voor sporten voor mensen met een beperking vormgeven. We laten zien wat mogelijk is als je sport gebruikt als middel voor persoonlijke groei en welbevinden en het veranderen van de beeldvorming. Ik ben er trots op dat ik mag samenwerken met vrijwilligers die zelf een verstandelijke beperking hebben.' (Fictief citaat)

Kern: sport als middel voor maatschappelijke impact. Decentraal met heel het land betrokken. Inclusie en sociale betrokkenheid als leidende principes. Voorbeeldfunctie voor collega's uit Europa.

● Kenmerken

Bij het thema **geografische spreiding** gaan we uit van een decentraal model waarbij clusters van verschillende provincies of regio's één of meerdere sporten, side-events én impact- en legacy activiteiten organiseren. De openings- en sluitingsceremonie bevinden zich in de hoofdstad of andere centrale plek. Het Host Town programma is verspreid over alle regio's in Nederland. Iedere regio heeft een specifieke focus en bundeling van sport. Decentraal zijn er activiteiten waar bezoekers, inwoners en sporters elkaar ontmoeten.

De **centrale boodschap** is dat sporten bijdraagt aan persoonlijke groei, welbevinden en maatschappelijke inclusie. Bijvoorbeeld de inzet van vrijwilligers

met een verstandelijke beperking bij de World Games en betrokkenheid van werkgeversorganisaties die het evenement sponsoren.

De sporters en het evenement laten zien hoe sport kan worden ingezet voor bredere maatschappelijke impact die regionaal én landelijk gedragen wordt. De Games zijn een uithangbord van de kracht van Special Olympics. Het Nederlandse model is een voorbeeld voor Europese collega's.

● Doorwerking voor voorwaarden

Voordelen:

- maximale betrokkenheid en maatschappelijke impact in het hele land mogelijk;
- kansen op verkrijgen financiering buiten de sportkolom zijn groter door de focus op 'sport als middel' en betrokkenheid van maatschappelijke partners in alle regio's;
- alle gemeenten en provincies betalen mee;
- mogelijk koppeling aan een binnenlands programma van tweejaarlijkse Nationale Spelen;
- hoe meer geografisch gespreid, hoe meer lokale sponsoren betrokken voor investeringen en acties binnen eigen gebied;
- hoe meer geografisch gespreid, hoe meer Nederland kan laten zien als sportland, Special Olympics programma, en *gateway to Europe*.

Nadelen:

- hoge organisatorische complexiteit en transportkosten;
- verschillen in kwaliteit en toegankelijkheid accommodaties;
- ingewikkeld stakeholdermanagement door betrokkenheid van meerdere regio's en vele maatschappelijke partners door de 'sport als middel'-focus;
- omvangrijk budget nodig voor pre- en post-legacyprogramma, naast de begroting voor de organisatie van het sportevenement.

Andere overwegingen

Wanneer een organisator keuzes maakt in varianten zijn er, naast de geografische spreiding en de centrale boodschap, andere belangrijke aspecten om uit te werken.

Onder andere:

- het doel en de uitstraling van het evenement (waarden en identiteit);
- het organisatiemodel van het evenement (structurering van verantwoordelijkheden, besluitvorming en samenwerking, de rol van Special Olympics Nederland in de organisatie en de realisatie van impact en legacy);
- de infrastructuurstrategie en (planning en inzet van bestaande of nieuwe locaties, vervoersstromen, logistiek en voorzieningen);
- communicatie en mediabereik (promotie en bereik);
- inzet op duurzaamheid (klimaatneutraal).

Invloed op begroting

De varianten en de overige keuzes voor een World Games format hebben invloed op de begroting. Voor een minimale variant van de begroting kunnen we uitgaan van

de voorbeeldbegroting van SOI. Inclusief inflatie van 2,5 procent komen we dan voor Nederland uit op bijna 90 miljoen euro. Ook in deze begroting zijn, naast de Games-gerelateerde kosten, kostenposten opgenomen voor nevenactiviteiten.

Voor een uitgebreide variant kunnen we kijken naar de gerealiseerde begroting van de World Games in Berlijn. Inclusief inflatie van 2,5 procent komen we dan uit op 170 miljoen euro. Van Berlijn weten we dat ze een centrale opzet hadden (alles rondom Berlijn) en een uitgebreid pre- en post-legacyprogramma.

Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk blikken we terug op het hele onderzoek. We bespreken in hoeverre het organiseren van de Special Olympics World Summer Games in 2035 in Nederland haalbaar en kansrijk is. We beantwoorden de hoofdvragen en sluiten af met aanbevelingen voor een eventueel vervolg op deze studie.

8.1 Slotconclusie

Het doel van ons onderzoek is om inzicht te geven in hoe haalbaar het is om de Special Olympics World Summer Games in Nederland te organiseren. En in hoeverre het uitbrengen van een bid daarvoor kansrijk is.

Haalbaar, mits de financiering op orde is

Het organiseren van de Special Olympics World Games in Nederland is haalbaar, mits de financiering tijdig en solide wordt geborgd. Respondenten hebben er aan de ene kant vertrouwen in dat we in Nederland over de nodige organisatiekracht en -kwaliteit beschikken om het evenement te kunnen organiseren. Aan de andere kant vormt de omvang van het benodigde budget volgens vrijwel alle respondenten het grootste knelpunt.

Dit zien we bevestigd in de indicatieve begroting. Een geschat bedrag van minimaal 90 miljoen en maximaal 170 miljoen euro zou nodig zijn voor de organisatie en een legacyprogramma. De financiering is dan ook de belangrijkste uitdaging waar Special Olympics Nederland voor staat als zij besluit een volgende stap te zetten.

Kansrijk, mits legacy krachtig is uitgewerkt

Voor een winnend en dus kansrijk bid is het essentieel om helder en overtuigend te beschrijven hoe de beoogde impact en legacy tot stand komt. Aansluiten bij de waarden van Special Olympics International ten aanzien van een inclusieve samenleving is de minimale vereiste.

Een bid uit Nederland moet daarnaast laten zien dat we gebruikmaken van de kansen die ons land biedt om, als sterk Special Olympics programma en met onze organisatiekracht, een voorbeeldfunctie te vervullen in de regio en de maatschappelijke participatie van mensen met mensen met een beperking blijvend op de agenda te zetten.

Waar de World Games zich specifiek richten op sporters met een verstandelijke beperking, kan de impact op alle mensen met een beperking gericht zijn.

Nederland moet sterke punten strategisch inzetten

Om aan de voorwaarden voor het organiseren van de World Games te kunnen voldoen, moet Nederland zijn sterke punten strategisch inzetten. Dat betekent:

- voortbouwen op bestaande organisatorische ervaring;

- de kracht van het Special Olympics programma expliciet benutten;
- brede strategische partnerschappen aangaan; en
- financiering zoeken binnen én buiten de sportsector.

Cruciaal om het evenement succesvol te organiseren zijn:

- creatieve verdienmodellen;
- professioneel begrotings- en stakeholdermanagement; en
- een strakke projectplanning en communicatie.

Samen vormen deze elementen de essentiële basis voor een financieel haalbare uitvoering met blijvende maatschappelijke impact.

Langetermijnaanpak beste kans op succes

Tot slot vraagt de haalbaarheid en kansrijkheid van de World Games om:

- een langetermijnaanpak met vroege planning;
- goed bestuur;
- structurele betrokkenheid van stakeholders;
- continue monitoring;
- duurzame infrastructuur; en
- stabiele politieke én financiële steun.

8.2 Conclusies onderzoeksvragen

De conclusies formuleren we volgens de structuur van de vier hoofdvragen (zie paragraaf 1.3).

1) Wat zijn de World Games, over welke begroting gaat het en welke varianten zijn kansrijk?

De World Games, een evenement van wereldformaat

De Special Olympics World Summer Games zijn een evenement van wereldformaat. Vanuit organisatisch oogpunt zijn de World Games een stuk groter dan de in 2023 in Rotterdam georganiseerde European Para Championships. Ze lijken wat betreft aantal takken van sport, sporters en vrijwilligers wat meer op de Paralympische Zomerspelen.

Vanuit inhoudelijk oogpunt ligt een vergelijking met deze topsportevenementen minder voor de hand. De World Games hebben naast de sportieve component (breedtesport) een vooral maatschappelijk karakter (maatschappelijke participatie).

Een dergelijk evenement organiseren in Nederland is uitdagend. Zeker gezien de omvang van de begroting: tussen de 90 en 170 miljoen euro.

Vier varianten

Om de World Games te organiseren kan de toekomstige organisator kiezen uit verschillende varianten. We presenteerden in dit rapport vier fictieve varianten op basis van de geografische spreiding en centrale boodschap:

1. centraal, binnen de sport: organisatie in één stad of gemeente, focus op de sport;
2. centraal, buiten de sport: organisatie in één stad of gemeente, focus op bredere maatschappelijke impact;
3. decentraal, binnen de sport: organisatie in clusters van regio's verspreid over het land, focus op de sport;
4. decentraal, buiten de sport: organisatie in clusters van regio's verspreid over het land, focus op bredere maatschappelijke impact.

De varianten hebben invloed op de begroting en overige voorwaarden om de World Games te kunnen organiseren. Iedere variant kent voor- en nadelen. Het is aan de toekomstige organisator om deze af te wegen en een keuze te maken.

Afhankelijk van de mogelijkheden om financiering te werven kan de organisator kiezen voor een variant waarbij de begroting bijvoorbeeld gericht is op wat minimaal nodig is om het evenement goed te kunnen organiseren. Bij een minimale variant is de voorbeeldbegroting van SOI voor het organiseren van de World Games een goed uitgangspunt. Rekening houdend met inflatie is dan een bedrag van 90 miljoen euro nodig.

De centrale varianten kennen waarschijnlijk een kleinere begroting dan de decentrale varianten, vanwege de compactere strategie. En de varianten binnen de sport kennen waarschijnlijk een kleinere begroting dan de varianten buiten de sport, omdat de nadruk minder ligt op een uitgebreid maatschappelijk legacyprogramma. Te verwachten valt dat een variant waarin de World Games verspreid over heel Nederland plaatsvinden, wat meer organisatiekosten met zich meebrengt. En dat een variant met een uitgebreid pre- en post-legacyprogramma ook hogere kosten kent.

Is het streven een uitgebreider pre- en post-legacyprogramma, dan is de gerealiseerde begroting van de World Games in Berlijn waarschijnlijk een goede indicatie. Inclusief inflatie loopt het bedrag dan op naar 170 miljoen euro.

Ongeacht welke variant wordt gekozen, de bedragen zullen hoe dan ook vele malen uitstijgen boven de kosten die we in Nederland gewend zijn voor de organisatie van een internationaal toernooi.

Om een reëel beeld te krijgen van de mogelijke kosten voor de World Games, is het noodzakelijk om experts gedetailleerde begrotingen voor verschillende varianten te laten opstellen.

2) Welke voorwaarden zijn er voor het organiseren van de World Games in Nederland, wat zijn de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het organiseren van de World Games in Nederland en wat betekenen deze voor de praktijk?

Uitgebreid eisenpakket voor organiseren World Games

Uit de eisen van Special Olympics International (SOI) en de bevindingen uit het veld blijkt dat het organiseren van de World Games in Nederland mogelijk is, mits we aan verschillende voorwaarden kunnen voldoen. SOI stelt strikte criteria aan zowel het bid als de uiteindelijke organisatie. Hieronder vallen:

- een stevig financieel fundament;
- een volledig uitgewerkt bid met officiële garantstellingen;
- een overtuigende legacy-strategie; en
- aantoonbare inzet op inclusie en diversiteit.

Daarnaast gelden vaste basiseisen voor de duur, de infrastructuur, het sportaanbod, de veiligheid en de vrijwilligerscapaciteit. Internationale ervaringen, waaronder Berlijn (2023), benadrukken het belang van vroegtijdige betrokkenheid van overheden, goed bestuur en een realistische planning.

Nederland sterk in organisatiekracht en solide Special Olympics programma

Onze analyse van de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen laat zien dat Nederland voor het organiseren van de World Games vooral sterk staat door:

- bestaande organisatie-ervaring;
- goede infrastructuur;
- het solide Special Olympics programma; en
- het maatschappelijke karakter van de World Games.

Deze sterktes dragen bij aan het benutten van kansen die de organisatie van de World Games in Nederland biedt. Bijvoorbeeld om maatschappelijke impact en legacy te realiseren.

Dat de World Games worden gezien als een evenement met een vooral maatschappelijk potentieel (inclusie, geen topsport), vergroot de kansen om aan te sluiten bij externe ontwikkelingen die daarop inspelen en daarbij de juiste partners eraan te binden.

De World Games kunnen in Nederland als platform worden benut voor organisaties die beleid en programma's uitdragen om inclusie en maatschappelijke participatie van burgers te bevorderen. Te denken valt aan de implementatie van het VN-verdrag Handicap. Nederland heeft zich met het opstellen van de Werkagenda VN-verdrag Handicap vastgelegd dat in 2040 mensen met een beperking op alle levensdomeinen volwaardig participeren. Ook in besluitvorming en organisatie.

De Strategie 'Sporten voor mensen met een handicap is vanzelfsprekend in 2030' is daarvan een uitwerking voor het domein sport. De World Games kunnen daarvoor een vliegwiel vormen.

Een goede langetermijnplanning met een sterk georganiseerd legacy-programma maken het mogelijk in te spelen op deze kansen.

Financiering buiten de sport en stakeholdermanagement grootste aandachtspunten

Uit de analyse blijkt dat de grootste aandachtspunten liggen bij de mogelijkheden om financiering buiten de sportsector aan te trekken en bij effectief stakeholdermanagement gedurende het lange voorbereidingstraject. Deze factoren vormen de belangrijkste voorwaarden voor een haalbare en succesvolle organisatie van de World Games in Nederland.

3) In hoeverre kan in Nederland aan de voorwaarden worden voldaan, hoe kansrijk is een bid uit Nederland en wat het is draagvlak?

Randvoorwaarden op orde, maar succes afhankelijk van goed bestuur

De input uit het veld en de vergelijking met eerdere internationale evenementen in Nederland laten zien dat we in Nederland goed scoren op infrastructurele, organisatorische, juridische, financiële en logistieke voorwaarden. Nederland beschikt bijvoorbeeld over een sterke infrastructuur van (nabije) sportaccommodaties, goede transportverbindingen en ervaring met grootschalige evenementen.

Tegelijkertijd maken respondenten duidelijk dat succes afhankelijk is van een aantal essentiële randvoorwaarden:

- een toegewijd projectbureau;
- sterke zichtbaarheid van Special Olympics;
- duurzame financiering (inclusief een grote hoofdfinancier);
- zorgvuldige contractuele en juridische afdekking;
- robuuste veiligheids- en medische plannen; en
- een efficiënt logistiek ontwerp.

Alleen wanneer het toekomstige projectbureau deze elementen integraal uitwerkt en goed borgt, ontstaat een realistische basis om de World Games in Nederland op haalbare en kwalitatief hoogwaardige wijze te organiseren.

Draagvlak én zorgen

In de interviews reageren onze respondenten overwegend enthousiast op het idee om de World Games in Nederland te organiseren. Het is een evenement waar betrokkenen zich graag voor inzetten. En zij zien, op een enkeling na, ook de meerwaarde van de World Games voor Nederland, voor mensen met een beperking zelf en voor de samenleving als geheel. De interviews laten zien dat er een vruchtbare bodem is om zoveel sporters met een verstandelijke beperking naar Nederland te halen en hen in de schijnwerpers te zetten.

Maar dit enthousiasme komt niet zonder zorgen. Een evenement van dit formaat, moeten we dat willen in Nederland? Is het nodig om in een land als Nederland, waar

inclusie volgens enkele betrokkenen al aandacht krijgt, de World Games te organiseren? Kunnen we dezelfde doelen niet ook op kleinere schaal halen?

Daarnaast zijn er zorgen over:

- de ecologische voetafdruk;
- accommodaties die nog onvoldoende fysiek toegankelijk zijn;
- het huisvesten van de grote aantallen sporters en hun begeleiders;
- het enorme geldbedrag dat nodig is om de World Games te organiseren.

4) Hoe kunnen met de World Games de gewenste maatschappelijke impact en legacy worden gerealiseerd?

Maatschappelijke impact en legacy creëren met aansluitend programma

Een goede organisatie van de World Games vergroot de kans om impact en legacy te realiseren. Eerdere edities hebben dit laten zien. Tijdens het evenement zelf is er sprake van verhoogde zichtbaarheid voor sporters met een verstandelijke beperking, extra bezoekersstromen en een tijdelijke intensivering van lokale activiteiten en media-aandacht.

Deze kortetermijneffecten (impact) vormen een katalysator voor structurele veranderingen op de langere termijn (legacy). Een legacyprogramma voor de periode na het evenement kan zich richten op:

- langdurige samenwerkingsverbanden tussen bijvoorbeeld sportorganisaties en zorginstellingen;
- draagvlak voor inclusieve sport en meer aanbod van toegankelijke trainings- en wedstrijdmogelijkheden;
- een duurzaam groter bewustzijn van het belang van de maatschappelijke participatie van mensen met een beperking in de samenleving, bijvoorbeeld met een focus op arbeidsparticipatie.

Hierdoor kan het evenement niet alleen tijdelijke effecten genereren, maar ook een blijvende impuls geven aan inclusie en sportparticipatie. Een voorwaarde voor het realiseren van impact en legacy is het opzetten van een aansluitend programma met de nodige middelen.

8.3 Reflectie op onze bevindingen

Interviews met selectie gesprekspartners

Voor dit onderzoek hebben we voornamelijk gebruik gemaakt van (groeps)interviews met vertegenwoordigers van organisaties uit diverse sectoren, in zowel binnen- als buitenland. Daarnaast hebben we deskresearch uitgevoerd (wetenschappelijke literatuur en beleids- en projectdocumenten). Een klankbordgroep van experts heeft tussentijds input gegeven.

Voor het onderzoek hebben we een selectie gemaakt van gesprekspartners. Dit deden we in overleg met de opdrachtgever en de klankbordgroep. Het is mogelijk

dat we door de selectie van respondenten bepaalde perspectieven op het organiseren van de World Games hebben gemist.

Zo hebben we niet uitvoerig met potentiële financiers gesproken, maar wel uit de gesprekken opgehaald welke dit mogelijk kunnen zijn (zie ook [bijlage 5](#)). Of er bij potentiële financiers daadwerkelijk draagvlak is om de financiële lasten te dragen, kunnen we dus niet met zekerheid zeggen. Het is daarom raadzaam, en dat hebben respondenten ook aanbevolen, om een vervolgpriject op te zetten dat zich specifiek richt op het verkrijgen van intentieverklaringen.

Voornamelijk kwalitatief onderzoek

Voor dit rapport hebben we verschillende experts geraadpleegd om inzichten te verkrijgen over het organiseren van de Special Olympic World Summer Games in Nederland. Hun uitspraken dienen als kwalitatieve input en hebben we waar mogelijk ondersteund met relevante literatuur.

Maar we hebben niet alle uitspraken volledig of diepgaand kunnen verifiëren. Het is belangrijk hier rekening mee te houden bij het lezen van de bevindingen en conclusies in dit rapport.

Enthousiasme versus zorgen

Iedere respondent reflecteerde vanuit hun eigen specifieke expertise en ervaring op de vraag of het in Nederland mogelijk en kansrijk is om de World Games te organiseren. De reacties laten zien dat er een vruchtbare bodem is voor een wereldwijd evenement voor sporters met een verstandelijke beperking.

Hoewel er ook zorgen zijn over specifieke aspecten die komen kijken bij de organisatie van de World Games, zoals de toegankelijkheid van de sportaccommodaties of het vervoer en huisvesten van zoveel mensen, hadden deze niet de overhand in de gesprekken.

Alleen het vraagstuk van de financiering kwam in ieder gesprek terug. Een begroting van rond de 100 miljoen euro rond krijgen is een grote uitdaging. Het zou in ieder geval het grootste sportevenement zijn dat Nederland ooit heeft gehost.

In de gesprekken kwam nog een andere vraag op. Als maatschappelijke participatie van mensen met een beperking het bredere doel is, zijn de World Games daar dan het goede middel voor? Hoe benut je de World Games zo optimaal mogelijk om dit doel te bereiken. Of kun je maatschappelijke participatie ook op andere manieren realiseren, zonder evenement van wereldformaat?

Gezien de omvang van de taakstelling is het verstandig de geuite zorgen serieus te nemen. En ze eventueel in een vervolgstap nog eens tegen het licht te houden bij experts die we nu niet gesproken hebben.

8.4 Aanbevelingen

Er is draagvlak voor het idee om de World Games naar Nederland te halen. Nederland is in staat de World Games te organiseren, zo vinden de respondenten. En we moeten het willen, omwille van de bredere maatschappelijke betekenis. Bovendien is het haalbaar, als we voldoen aan de noodzakelijke voorwaarden: de financiën, een goed organisatie- en bestuursmodel en een krachtige boodschap.

Alles overziend biedt dit onderzoek daarom voldoende basis om een vervolgstap te zetten in het proces. Special Olympics bevindt zich in de eerste fase van de sportevenementencyclus (voor het evenement). Dit onderzoek was gericht op fase 1a: het ophalen van ideeën (zie [paragraaf 1.1](#)). In fase 1b wordt een eventueel bid verder voorbereid. Voor deze fase geven we een aantal aanbevelingen mee.

Zet stevig in op het werven van financiers en partners

Zet in de bid-fase stevig in op het zekerstellen van financiering en behandel het werven van partners als een doorslaggevend criterium voor succes. Bijvoorbeeld door het volgende te doen:

- Verken de mogelijkheden voor het werven van partners in de private sector (bedrijven, filantropische instellingen en vermogende Nederlanders).
- Werk een sterke partnership marketing strategie uit. Zoek verbinding tussen de boodschap van het evenement en de maatschappelijke en commerciële doelen van potentiële partners.
- Betrek binnen de Rijksoverheid meerdere ministeries en geef gemeenten in heel het land de mogelijkheid een bijdrage te leveren. Geef ze de mogelijkheid zich te verbinden aan de boodschap van de World Games. De Rijksoverheid is als financiële partner essentieel, maar eerder geneigd bij te dragen als privaat-publieke partijen hun betrokkenheid laten zien.

Stel een bidprojectgroep aan

Stel voor deze fase een bidprojectgroep samen en zoek een 'vaandeldrager' met voldoende uitstraling, bekendheid en gezag om deuren te openen. Zorg voor een sterke bezetting van de bidprojectgroep.

Ondersteun deze ambassadeurs met middelen zodat ze over voldoende 'uithoudingsvermogen' beschikken om potentiële financiers te werven. En om bij een eventueel succesvolle uitkomst de overdracht naar een vast projectbureau zeker te stellen.

Zorg vanaf het begin voor een stevige verbinding met Special Olympics Nederland, zodat de bidprojectgroep en het latere projectbureau koersvast blijven.

Werk een sterke boodschap uit

Werk een sterke boodschap en een meetbare legacy-visie uit in het bid. Ondersteun die met een uitvoerbaar actieplan en heldere indicatoren voor voortgang en impact. Betrek hierbij zo mogelijk de tweejaarlijkse cyclus van de Nationale Spelen en zet deze in de steigers vanuit dezelfde visie. Dit draagt bij aan de naamsbekendheid van

het merk Special Olympics en bereidt Nederland voor op de World Games. De boodschap en visie zijn essentieel bij het werven van financiers.

Stel een stakeholderkaart op

Breng met een stakeholderkaart helder in kaart welke expertise, kennis, diensten en producten nodig zijn voor de organisatie van de World Games en het legacyprogramma. Zoek uit welke maatschappelijke organisaties, bedrijven en overheden deze kennis, producten en diensten kunnen leveren. En hoe zij zich kunnen verbinden aan de boodschap en de World Games.

Stel begrotingen op

Laat experts begrotingen opstellen voor de verschillende varianten van de World Games, zodat je een realistische inschatting kunt maken van de kosten die komen kijken bij de organisatie van de World Games en het impact- en legacyprogramma.



Bronnen

Agha, N., & Taks, M. (2018). Modeling Resident Spending Behavior During Sport Events: Do Residents Contribute to Economic Impact? *Journal of Sport Management* 32(5), 473-485. <https://doi.org/10.1123/jsm.2017-0207>

Alm, J., Solberg, H., Storm, R. K., & Jakobsen, T. (2016). Hosting major sports events: The challenge of taming white elephants. *Leisure Studies*, 35, 564–582. <https://doi.org/10.1080/02614367.2014.994550>

Asunta, P., Hasanen, E., Kiuppis, F., Rintala, P., & McConkey, R. (2022). 'Life is team play': social inclusion of people with intellectual disabilities in the context of Special Olympics. *Sport in Society*, 25(10), 2146–2161. <https://doi.org/10.1080/17430437.2022.2037565>

Breedveld, K., Hover, P., Pulles, I., Romijn, D., Verhagen, S., Smits, F., ... & Van Eekeren, F. J. A. (2014). *European Youth Olympic Festival: Olympisch sportfeest onder de Dom: Onderzoek EYOF Utrecht 2013: Overall rapportage.*

Calmat, A., Lecoq, J., & Courtet, M. C. (2025). Legacy of the " Paris 2024" Olympic and Paralympic Games for the general population health. *BULLETIN DE L ACADEMIE NATIONALE DE MEDECINE*, 209(4), 536-542.

Cerezo-Esteve, S., Inglés, E., Segui-Urbaneja, J., & Solanellas, F. (2022). The environmental impact of major sport events (Giga, MEGA and major): A systematic review from 2000 to 2021. *Sustainability*, 14(20), 13581.

Chalip, L. (2006). Towards social leverage of sport events. *Journal of Sport & Tourism*, 11(2), 109–127.

Coates, J., & Vickerman, P. B. (2016). Paralympic legacy: Exploring the impact of the games on the perceptions of young people with disabilities. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 33(4), 338-357.

Coelho, A. L. (2014, 30 april). *LA2015, ESPN Announce Agreement for Special Olympics World Games Los Angeles 2015.* ESPN Press Room U.S. <https://espnpressroom.com/us/press-releases/2014/04/specialolympics/#:~:text=Disney%2C%20ESPN%20and%20The%20Special,Games%20in%20Athens%20on%20ESPN3>

Crawford, C., Burns, J., & Fernie, B. A. (2015). Psychosocial impact of involvement in the Special Olympics. *Research in Developmental Disabilities*, 45-46, 93-102. <https://doi.org/10.1016/j.ridd.2015.07.009>

Dalhuisen, C., Heijnen, E., & Hover, P. (2024). *Nederlandse sportevenementensector 2024*. Mulier Instituut.

De Boer, W. (2018). *De economische impact van sportevenementen*. Nederlandse Sportraad. Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

De Souza, D. L., & Brittain, I. (2022). The Rio 2016 Paralympic Games: The visibility of people with disabilities in Brazil as a possible legacy. *Communication & Sport*, 10(2), 334-353.

Elling, A., Van Otterloo, M. & Hakkers, S. (2014). *EYOF participants on EYOF and combining elite sports & education*. Mulier Instituut.

Emirates News Agency-Wam (2019, 29 juni). *Special Olympics World Games 2019 generated close to AED 1 billion in economic output*. <https://www.wam.ae/en/article/hszr8shx-special-olympics-world-games-2019-generated-close>

Epp, M., & Binns, J. (2022). The desire to be remembered: A review and analysis of legacy motivations and behaviors. *New Ideas in Psychology*, 67, 100970. <https://doi.org/10.1016/j.newideapsych.2022.100970>

ESPN Press Room U.S. (2011, 20 juni). *ESPN & Special Olympics World Summer Games from Athens, Greece*. <https://espnpressroom.com/us/press-releases/2011/06/espn-special-olympics-world-summer-games-from-athens-greece/>

European Commission (2021). *Union of Equality: Strategy for the rights of persons with disabilities 2021-2030*.

European Para Championships (2024, 6 augustus). *Volunteer Kick Off EPC 2023 at Rotterdam Ahoy*. <https://europeanparachampionships.com/news/volunteer-kick-off-epc-2023-at-rotterdam-ahoy/>

Ferrara, K., Burns, J., & Mills, H. (2015). Public attitudes toward people with intellectual disabilities after viewing Olympic or Paralympic performance. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 32(1), 19-33.

Gómez Berns, A., Hoogendijk, R., & Van Lindert, C. (2025). *Eindmeting Play Unified: ontmoetingen tussen sporters met en zonder verstandelijke beperking*. Mulier Instituut.

Gómez Berns, A., Hoogendijk, R., Kersbergen, S., & Van Lindert, C. (2025). *Sportaanbod voor mensen met een beperking: aandacht van sportverenigingen voor mensen met een beperking* [Factsheet 2025/44]. Mulier Instituut.

Gratton, C., & Preuss, H. (2008). Maximizing Olympic Impacts by Building up Legacies. *International Journal of the History of Sport*, 25(14), 1.922-1.938.

Gutter, K., De Jonge, M., & Van Lindert, C. (2021). *Sporten en bewegen voor mensen met een beperking: aandacht van sportbonden voor inclusief sporten en bewegen*. Mulier Instituut.

Heijnen, E., Hover, P., Heerschop, M., Dalhuisen, C., & Koning, R. (2024). *Evaluation European Para Championships 2023*. Mulier Instituut.

Hover, P., & Heijnen, E. (2024). *Olympische en Paralympische Spelen*. Een kritische voorbeschouwing. Mulier Instituut.

Hover, P., Heijnen, E., & Breedveld, K. (2025). *Maatschappelijke effecten van topsportevenementen: whitepaper*. HAN University of Applied Sciences.

Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut. (2023). *Klimaatneutraal zijn, wat betekent dat? Geraadpleegd september 2025 via <https://www.knmi.nl/over-het-knmi/nieuws/klimaatneutraal-zijn-wat-betekent-dat>*

Hover, P., & Slender, H. (2018). *Sociale impact van sportevenementen: state of research*. Nederlandse Sportraad.

Inoue, Y., Heffernan, C., Yamaguchi, T., & Filo, K. (2018a). Social and charitable impacts of a charity-affiliated sport event: A mixed methods study. *Sport Management Review*, 21(2), 202-218. <https://doi.org/10.1016/j.smr.2017.06.005>

Inoue, Y., Sato, M., & Nakazawa, M. (2018b). Association between sporting event attendance and self-rated health: an analysis of multiyear cross-sectional national data in Japan. *Global Health Research And Policy*, 3(1), 13. <https://doi.org/10.1186/s41256-018-0068-9>

Jantori, P., & Pongponrat, K. (2022). The Intangible Impacts of Mass Running Events on Communities-Evidence from Thailand. *Human Behavior, Development & Society*, 23(1).

Koning, R., Gerdes, E., & Hover, P. (2021). *Verkenning maatschappelijke waarde EPC 2023*. Mulier Instituut/Rebel.

Li, C., & Wang, C. K. J. (2013). Effect of exposure to Special Olympic Games on attitudes of volunteers towards inclusion of people with intellectual disabilities. *Journal Of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 26(6), 515-21. <https://doi.org/10.1111/jar.12053>

McConkey, R., Peng, C., Merritt, M., & Shellard, A. (2019). The meaning of social inclusion to players with and without intellectual disability in unified sports teams. *Inclusion*, 7(4), 234-243.

Merendino, A., Bek, D., & Timms, J. (2021). How business legacy influences organising body legitimacy in the delivery of mega events: The drift to myth at Rio 2016. *Journal of Business Research*, 129, 29-42.

Ministerie van VWS (2025). *Werkagenda VN-verdrag Handicap I 2025-2030*.

Ministerie van VWS, VNG, VSG, NOC*NSF, & POS (2024). *Werkplan Sportakkoord II. Van Hoofdpijnen naar uitvoering*.

Ministerie van VWS, VNG, VSG, NOC*NSF, & POS (2022). *Hoofdpijnen Sportakkoord II: Sport versterkt*. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Misener, L., Darcy, S., Legg, D., & Gilbert, K. (2013). Beyond Olympic legacy: Understanding Paralympic legacy through a thematic analysis. *Journal of sport management*, 27(4), 329-341.

NOC*NSF (2024). *Paralympische Spelen van Parijs 2024*.
<https://nocnsf.nl/topsport/uitzendingen-teamnl/olympische-spelen-en-paralympische-spelen/paralympische-spelen-van-parijs-2024#:~:text=De%20Paralympische%20Spelen%20van%20Parijs%202024%20vonden%20plaats,hoofdstad%20in%20actie%20in%202022%20takken%20van%20sp>

NOC*NSF (2023, 8 augustus). *European Para Championships 2023 bieden nieuw podium voor paralympische sport in Rotterdam*.
<https://nocnsf.nl/nieuws/2023/08/european-para-championships-2023-bieden-nieuw-podium-voor-paralympische-sport-in-rotterdam>

Nieuwsblad (2023, 4 mei). *Ruim 300.000 mensen stellen zich kandidaat als vrijwilliger voor Olympische- en Paralympische Spelen in Parijs*.
<https://www.nieuwsblad.be/sport/ruim-300.000-mensen-stellen-zich-kandidaat-als-vrijwilliger-voor-olympische-en-paralympische-spelen-in-parijs/26150153.html>

Norins, J., Parker, R. C., Siperstein, G. N., & Center, S. O. G. C. (2007). *Impact of the Special Olympics World Games on the attitudes of youth in China*.

Nusbaum, D. (2013). Special Olympics Seen as Big Score for L.A.. *Los Angeles Business Journal*, 35(17).
https://media.specialolympics.org/games/pyeongchang13/files/LA2015_LABJ.pdf

Overmars-Marx, T., Thomése, F., Verdonschot, M. & Meininger, H. (2013). Advancing social inclusion in the neighbourhood for people with an intellectual disability: an exploration of the literature. *Disability & Society*, 29(2), 255-274.
<https://doi.org/10.1080/09687599.2013.800469>

Phillips, C. (z.d.). *Volunteering at the Special Olympics World Games Los Angeles 2015*. Special Olympics.

<https://www.specialolympics.org/stories/volunteers/volunteering-at-the-special-olympics-world-games-los-angeles-2015>

PROPROJEKT & Kranz, C. (z.d.). *Final Report*. Special Olympics World Games Berlin 2023. https://media.specialolympics.org/resources/games-and-competition/games-resources/2023-world-summer-games/Final-Report-SOWG-Berlin-2023.pdf?_gl=1*12firjv*_gcl_au*NDM3NzI5NjEuMTc1ODAyNzA5Ng..*_ga*MTkyMTg0OTgwNC4xNzM4ODQ2NjUy*_ga_KTMLJ70DKD*czE3NjUyODY4NjY

Rauws, R., & Van Lindert, C. (2024). *De toegankelijkheid van sport en sportaccommodaties: de stand van zaken van de toegankelijkheid voor mensen met een beperking* [Factsheet 2024/53]. Mulier Instituut.

RIVM (z.d.-a). *Tevredenheid sport- en beweegaanbod*. Geraadpleegd op 20 november 2025, via <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren/tevredeheid-sport-en-beweegaanbod>

RIVM (z.d.-b). *Sportdeelname wekelijks*. Geraadpleegd via <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren/sportdeelnamewekelijks>

Sammut-Bonnici, T., & Galea, D. (2015). SWOT analysis. *Wiley Encyclopedia of management*, 12(1), 1-8.

Schoemaker, J., De Cocq, S., Breedveld, K., & Hover, P. (2024). *Betrokkenheid & draagvlak van topsportevenementen: whitepaper*. HAN University of Applied Sciences.

Simplican, S. C., Leader, G., Kosciulek, J., & Leahy, M. (2015). Defining social inclusion of people with intellectual and developmental disabilities: An ecological model of social networks and community participation. *Research in Developmental Disabilities*, 38, 18-29. <https://doi.org/10.1016/j.ridd.2014.10.008>

Solberg, H., & Preuss, H. (2007). Major Sport Events and Long-Term Tourism Impacts. *Journal of Sport Management*, 21, 213-234.

Special Olympics (z.d.-a). *A Look Back At the 2019 World Games*. <https://www.specialolympics.org/stories/impact/a-look-back-at-the-2019-world-games>

Special Olympics (z.d.-b). *By the Numbers*. <https://resources.specialolympics.org/games-and-competitions/world-games-abu-dhabi-2019>

Special Olympics (z.d.-c). *ESPN announces World Games 2019 coverage*. <https://www.specialolympics.org/stories/news/espn-announces-world-games-2019-coverage>

Special Olympics (z.d.-d). *Healthy Athletes*. Geraadpleegd op 11 december 2025, via <https://www.specialolympics.org/what-we-do/inclusive-health/healthy-athletes>

Special Olympics (z.d.-e). *Special Olympics World Games Abu Dhabi 2019*. https://www.specialolympics.org/what-we-do/games-and-competition/world-games/world-games-abu-dhabi-2019?_gl=1*2lhdlr*_gcl_au*NDM3NzI5NjEuMTc1ODAyNzA5Ng..*_ga*MTkyMTg0OTgwNC4xNzM4ODQ2NjUy*_ga_KTMLJ70DKD*czE3NjQ4NjgxNzEkbzU3JGcxJHQxNzY0ODcxMjMyJGo1OSRsMCRo

Special Olympics (z.d.-f). *Special Olympics World Games Berlin 2023*. <https://www.specialolympics.org/what-we-do/sports-and-competition/world-games/special-olympics-world-games-berlin-2023>

Special Olympics (z.d.-g). *Special Olympics World Games Los Angeles 2015*. <https://www.specialolympics.org/what-we-do/games-and-competition/world-games/world-games-los-angeles-2015>

Special Olympics (z.d.-h). *Special Olympics World Summer Games Athens 2011*. <https://www.specialolympics.org/what-we-do/games-and-competition/world-games/world-games-athens-2011>

Special Olympics (2024, 24 april). *Santiago, Chile Will Host the 2027 Special Olympics World Games*. <https://www.specialolympics.org/about/press-releases/santiago-chile-will-host-the-2027-special-olympics-world-games>

Special Olympics (2024, 18 juni). *Stronger Together: The Power of World Games*. <https://media.specialolympics.org/resources/games-and-competition/games-resources/2023-world-summer-games/Global-Webinar-Power-of-Games-18-June-2024.pdf>

Special Olympics Bharat (z.d.). *Special Olympics World Summer Games 2015*. <https://specialolympicsbharatgoa.org/wp-content/uploads/2021/05/wsg2015.pdf>

Special Olympics Chili (z.d.). *Santiago 2027*. Geraadpleegd op 11 december 2025, via <https://www.olimpiadasespecialeschile.org/general-6>

Special Olympics, Inc. (z.d.). *An invitation to host the most inclusive event on the planet: Key Statistics*.

Special Olympics, Inc. (2023). *2027 World Games Bid Questionnaire*.

Special Olympics Nederland (2020). *Jaarverslag 2019*. <https://specialolympics.nl/wp-content/uploads/2020/05/jaarverslag-2019.pdf>

Special Olympics World Games Abu Dhabi 2019 (z.d.-a). *Infographic*. <https://media.specialolympics.org/resources/brand-awareness-and->

communication/event-resources/2019-world-summer-games/Special-Olympics-World-Games-Abu-Dhabi-2019-Infographics.pdf?_gl=1*1qqrchu*_gcl_au*NDM3NzI5NjEuMTc1ODAyNzA5Ng..*_ga*MTkyMTg0OTgwNC4xNzM4

Special Olympics World Games Abu Dhabi 2019 (z.d.-b). *The Largest Sports and Humanitarian Event in the World in 2019 Takes Place in Abu Dhabi* [Factsheet]. https://media.specialolympics.org/resources/brand-awareness-and-communication/marketing/Special-Olympics-World-Games-Abu-Dhabi-2019-Fact-Sheet-Games-Overview-Jan-2019.pdf?_gl=1*nppaqn*_gcl_au*NDM3NzI5NjEuMTc1ODAyNzA5Ng..*_ga*MTkyMTg0OTgwNC4xNzM4ODQ2NjUy*

Special Olympics World Games Los Angeles 2015 (z.d.). *Media & Awareness Report Special Olympics World Games Los Angeles 2015*. https://media.specialolympics.org/resources/brand-awareness-and-communication/event-resources/2015-world-summer-games/LA_2015_Media_Awareness_Report.pdf

Special Olympics World Summer Games Athens 2011 (z.d.-a). *Facts & Figures*. https://www.athens2011.org/en/games_info.html

Special Olympics World Summer Games Athens 2011 (z.d.-b). *Host Town Program - Polis Amphitirion*. https://www.athens2011.org/en/host_town.html

Special Olympics World Summer Games Athens 2011 (z.d.-c). *Sport Venus*. <https://www.athens2011.org/en/premises.html>

Special Olympics World Summer Games Santiago 2027 (z.d.-a) *By the Numbers*. Geraadpleegd op 11 december 2025, via <https://www.santiago2027.org/en>

Special Olympics World Summer Games Santiago 2027 (z.d.-b). *Santiago 2027*. Geraadpleegd op 11 december 2025, via <https://www.santiago2027.org/en/about/santiago-2027>

Special Olympics World Summer Games Santiago 2027 (z.d.-c) *Sports*. Geraadpleegd op 11 december 2025, via <https://www.santiago2027.org/en/sports>

Sportakkoord (z.d.). *Strategiedocument Sporten voor mensen met een handicap vanzelfsprekend in 2030*.

Sportmetropole Berlin (z.d.). *Evaluation Report Special Olympics World Games Berlin 2023*. <https://www.evaluation-sowg2023.berlin/en/home/>

Stoffele-Dickmann, E., & Koopman, R., (2011). *Haalbaarheidsonderzoek Special Olympics World Summer Games 2019*. Twynstra Gudde.

Taks, M. (2013). Social sustainability of non-mega sport events in a global world. *European Journal for Sport and Society*, 10(2), 121-14.

UNESCO (2015). *International charter of physical education and sport*.

Uniek Sporten (2022). *Special Olympics Twente waren één groot feest*.

United Nations (2019). *Disability and Development report: Realizing the sustainable development goals by, for and with persons with disabilities*. 2018.

Vanclay, F. (2015). *Social Impact Assessment: Guidance for assessing and managing the social impacts of projects*. International Association for Impact Assessment (IAIA).

Van der Poel, H., & Hoekman, R. H. A. (Eds.) (2023). *Sportaccommodaties in Nederland 2023: kengetallen en kenmerken*. Mulier Instituut

Van de Ven, R., Reitsma, M., & Van Kalmthout, J. (2022). *Vrijwilligerswerk in de sport 2012-2020: kernindicator sport en bewegen* [Factsheet 2022/17]. Mulier Instituut.

Van Lindert, C., & De Jonge, M. (2020). *Houding ten aanzien van sporten door en voor mensen met een beperking: factsheet 2020/38*. Mulier Instituut.

Van Lindert, C., Gómez Berns, A., & Ruikes, D. (2023). Toegankelijkheid. In H. Van der Poel, & R. H. A. Hoekman, *Sportaccommodaties in Nederland 2023: kengetallen en kenmerken* (pp. 167-203). Mulier Instituut

Van Lindert, C., Heerschop, M., Hoogendijk, R., Sparreboom, C., Rauws, R., & Derix, N. (2025). *Monitor 'sporten voor mensen met een handicap is vanzelfsprekend in 2030': voortgangsrapportage 2025*. Mulier Instituut.

Verenigde Naties [VN] (2006, 13 december). *Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (Verdrag inzake de Rechten van Personen Met Een Handicap*. New York.

Ville de Paris (2024). *The Paris 2024 Games in numbers*.
<https://www.paris.fr/en/pages/the-paris-2024-games-in-numbers-28797>

Weiss, J., Diamond, T., Demark, J., & Lovald, B. (2003). Involvement in Special Olympics and its relations to self-concept and actual competency in participants with developmental disabilities. *Research in Developmental Disabilities*, 24(4), 281-305.

Weinstein, R., & Stanford, K. (2013). *Economic Impact of the 2015 Special Olympics World Summer Games on Los Angeles County*.
<https://docslib.org/doc/8231815/economic-impact-of-the-2015-special-olympics-world-summer-games-on-los-angeles->

[county#:~:text=Based%20on%20our%20analysis%2C%20we%20have%20concluded%20that,and%20%246.6%20million%20in%20other%20local%20tax%20revenue.](#)

Wicker, P., & Thormann, T. F. (2024). Environmental impacts of major sport events. In *Research handbook on major sporting events* (pp. 373-385). Edward Elgar Publishing.

World Health Organization (2018). *Global Action Plan on Physical Activity 2018-2030. More active people for a healthier world.*

Zaval, L., Markowitz, E. M., & Weber, E. U. (2018). How will I be remembered? Conserving the environment for the sake of one's legacy. *Psychological Science*, 29(3), 409-420. <https://doi.org/10.1177/0956797617734897>

2015 Special Olympics World Summer Games Organizing Committee, Inc., & Perelman, R. (2015). FACTBOOK 3.0. In *SPECIAL OLYMPICS WORLD GAMES LOS ANGELES 2015*. <http://www.perelman-pioneer.com/wp-content/uploads/2016/07/LA2015-Factbook-3.0.01.pdf>



Bijlage 1 – Topiclijsten interviews en groeps gesprekken

Topiclijst interviews (basisvragen)

Het evenement

- Wat is uw eerste indruk van het plan om de World Summer Games in Nederland te organiseren?
 - Ziet u daarin sterke of zwakke punten?
- Wat zijn de belangrijkste voorwaarden om de World Games in Nederland te organiseren?
 - In hoeverre en op welke manier kan Nederland aan deze voorwaarden worden voldaan?
- Hoe moet het worden gefinancierd?
- In hoeverre heeft het volgens u een draagvlak, is het kansrijk?
 - Bij wie en waarom wel/niet?

Maatschappelijke impact en legacy

- Wat is volgens u de gewenste maatschappelijke impact en legacy van een evenement zo groot als de World Summer Games?
 - Hoe kan dit worden gerealiseerd?
 - Welke partijen moeten erbij betrokken worden, en waarom?
- Welke voorwaarden zijn gunstig en minder gunstig om die gewenste impact/legacy te bewerkstelligen?
- Wat zijn mogelijke onwenselijke effecten?

Topiclijst internationale partijen (basisvragen)

Bid Proposal (SOI, SOEE)

- What are the most important reasons previous bid proposals for World Summer Games have either been chosen or not?
 - What were the determining factors?
- Are you aware of any other countries who are considering to submit a bid for the World Games 2035? (SOI, SOEE)

Bid proces (projectgroep Berlijn, SOD)

- What did the process of setting up the bid proposal for the World Games 2023 look like?
 - To what extent were you involved? Who else was involved?
 - Did you consider different variants of the event?
 - How was the financial assurance established?

- What do you think was the determining factor Germany's bid proposal was accepted?

Hosting the World Games in The Netherlands

- What do you think are some of the most important things to consider ahead of time when (being involved in) hosting the World Games?
 - Which type of organisations or people with certain skills should definitely be involved in the organisation of this event?
 - An organisation (ProProjekt) was set up to take on (most of) the responsibilities. Could you tell us more about the idea and process?
 - What undesirable effects may occur as a consequence of hosting the World Games?
- What expectations are there (for Special Olympics Nederland) in the run-up to 2035?
 - What do you see as strengths/weaknesses/challenges/opportunities for The Netherlands for hosting the World Games?
 - Are there any (other) barriers or facilitators for The Netherlands to organise this event?
- What were the biggest lessons you learned from hosting the World Games? (*projectgroep Berlijn, SOD*)
 - How did you address the challenges that arose?
 - Are there things you regret or would do differently?
- How did you experience the support of and collaboration with SOI and SOEE? (*projectgroep Berlijn, SOD*)
- Do you have any advice for The Netherlands to host the World Games in 2035?

Impact & Legacy (projectgroep Berlijn en SOD)

- What were your goals and ambitions in regard to hosting the World Games 2023?
 - What were/are your goals and ambitions in regard to (its) impact and legacy?
- With how you envisioned the sought-after impact and legacy in your bid proposal and prior to hosting the event, what do you think have been the results since then? And why?
- How did you get the necessary stakeholders (investors, volunteers, media) involved?
- To what extent do you think the World Games will have a lasting legacy, and why?
 - Which non-sports activities during the event have had a significant role in this?

Topiclijst groeps gesprek gemeenten

Het evenement

- Wat is uw eerste indruk van het plan om de World Games in Nederland?
 - Ziet u daarin sterke of zwakke punten?
- Wat zijn uw eerdere ervaringen met de Nationale Spelen (of Regionale Spelen) van de Special Olympics?
- Hoe kijkt u naar de World Games in vergelijking met de Nationale Spelen?

Organisatie

- In uw ervaring bij uw gemeente, hoe verwacht u dat de verschillende afdelingen binnen uw gemeenten die mogelijk baat hebben bij dit evenement, zullen reageren op een voorstel om dit evenement te organiseren?
- Op welke schaal zou u de World Games het liefste organiseren?

Centrale boodschap / ambitie

- In hoeverre zou het soort centrale boodschap invloed hebben op jullie steun als gemeente, aan de hand van deze opties: sportdeelname; arbeidsparticipatie; inclusie en acceptatie voor mensen met een verstandelijke beperking?
 - Hoe kansrijk is financiële steun uit uw gemeente?
 - Hoe kansrijk zijn andere vormen van steun?
- Wat zou u op dit moment willen meegeven aan Special Olympics Nederland over hun ambitie om dit evenement naar Nederland te halen?

Topiclijst groeps gesprekken sporters

Deelname aan Regionale / Nationale / Wereld Spelen

- Hoe vonden jullie het om mee te doen met de Nationale Spelen en/of Regionale Spelen?
- (Eerder naar een World Games) Hoe vonden jullie dat?
 - Wat vond je leuk en minder leuk?
 - Is het net zo leuk als de Nationale Spelen, of de Regionale Spelen van vandaag?
 - Wat betekende het meedoen aan de Wereld Spelen voor jou?
 - Vinden jullie het belangrijk waar dit grote wereldtoernooi plaatsvindt?

Organiseren van de World Games in Nederland

- Hoe zorgen we (in Nederland) dat het toernooi voor jullie zo leuk mogelijk wordt?
 - Willen jullie zelf weer meedoen aan het toernooi, en waarom wel/niet?
 - Moet het toernooi door heel Nederland zijn of op één locatie?
 - Is het belangrijk dat het toernooi in Nederland is, of in een ander land? En waarom?
- Wat willen jullie tijdens zo'n toernooi doen of bereiken, naast het sporten?

Bijlage 2 - Overzicht respondenten en klankbordgroep

Organisaties van respondenten

In tabel B2.1 staat een overzicht van de organisaties van de respondenten die we hebben gesproken in een interview of groepsgesprek (behalve de Athlete Leaders).

Tabel B2.1

Aantal respondenten per organisatie

Organisatie	Aantal respondenten
Sporters	10 (groeps gesprekken)
O1Events Nationale Spelen Twente 2022	1
Coca-Cola Europacific Partners	1
ESPN	1
European Para Championships, Team TOC	1
Fonds Gehandicaptensport	1
Gemeenten (en vertegenwoordigende organisaties)	6 (groeps gesprek)
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	1
Ieder(in)	2
MEE NL	2
Military Boekelo	1
More2Win	1
NOC*NSF	1
NOS	1
Projectgroep World Games Berlijn 2023 Gemeente Berlijn	3 (groeps gesprek)
Special Olympics Duitsland	1
Special Olympics Europe/Eurasia	2
Special Olympics Internationaal	2
Special Olympics Nederland UPC	1
Toyota	1
Van Den Wall Bake Consult	1
Vereniging Sport en Gemeenten	1

Bron: Interviews haarkbaarheidsonderzoek World Games.

De klankbordgroep

In tabel B2.2 geven we op alfabetische volgorde weer welke deskundigen waren betrokken binnen de klankbordgroep. Zij zijn bij één of beide bijeenkomsten aanwezig geweest.

Tabel B2.2

Leden klankbordgroep

Naam	Organisatie
Shylin Bahrami	Ministerie van VWS
Nike Boor	Fonds Gehandicaptensport
Natascha Bruers	Special Olympics Nederland (sports director)
Maria Hijman	Special Olympics Nederland (bidcommissie)
Cynthia de Jager	Special Olympics Nederland (bestuur)
André de Jeu	Vereniging Sport en Gemeenten
Sybrecht Lensink	NOC*NSF
Hendri Markvoort	Events01
Lize Weerdenburg	Special Olympics Nederland (Athlete Leader)

Bijlage 3 - Sporten bij edities World Games

Tabel B3.1

Takken van sport bij eerdere (en toekomstige) edities van World Summer Games

	Athene 2011	Los Angeles 2015	Abu Dhabi 2019	Berlijn 2023	Santiago 2027
Atletiek*	✓	✓	✓	✓	✓
Badminton*	✓	✓	✓	✓	✓
Basketbal*	✓	✓	✓	✓	✓
Basketbal 3X3*				✓	✓
Beachvolleybal*		✓	✓	✓	✓
Jeu de boules*	✓	✓	✓	✓	✓
Bowlen*	✓	✓	✓	✓	
Cricket**	✓	✓			
Wielrennen*	✓	✓	✓	✓	✓
Paardensporten*	✓	✓	✓	✓	✓
(Veld)hockey				✓	✓
Zaalhockey	✓				
Voetbal 7X7*	✓	✓	✓	✓	✓
Zaalvoetbal*				✓	✓
Golf*	✓	✓	✓	✓	✓
Gymnastiek - Artistiek*	✓	✓	✓	✓	✓
Gymnastiek - Ritmisch*	✓	✓	✓	✓	✓
Handbal**	✓	✓	✓	✓	
Judo**	✓	✓	✓	✓	
Kajakken**	✓	✓	✓	✓	
Marathon		✓			
Openwaterzwemmen		✓	✓	✓	✓
Powerliften*	✓	✓	✓	✓	✓
Rolschaatsen**	✓	✓	✓	✓	
Zeilen**	✓	✓	✓	✓	
Softbal**	✓	✓			
Zwemmen*	✓	✓	✓	✓	✓
Tafeltennis*	✓	✓	✓	✓	✓
Tennis*	✓	✓	✓	✓	✓
Triatlon**		✓	✓		✓
Volleybal*	✓	✓		✓	✓
Zaalvolleybal			✓		
Motor Activity Training Program					✓
Aantal	24****	27****	24	26	22

Tabel B3.1

Bron: Special Olympics Chili, z.d.

- * Deze sporten zijn voor de 2027 World Games verplicht om te organiseren.
- ** Deze sporten zijn optioneel, maar kunnen wel voor latere edities verplicht worden.
- *** Bij deze edities werd deze tak van sport stickshooting genoemd.
- **** Bij deze editie floorhockey genoemd.
- ***** Zoals in [tabel 2.1](#) is aangegeven laten verschillende bronnen bij deze edities andere aantallen zien. We hanteren in deze tabel het aantal sporten dat op de officiële website van Special Olympics staat.

Bijlage 4 – Mogelijke uitgaven voor de World Games 2035 uitgesplitst

Tabel B4.1

Verwachte uitgaven in 2035, volgens daadwerkelijke begroting World Games Berlijn (2023), gebaseerd op jaarlijks 2,5% inflatie, uitgesplitst naar categorie
(in euro's)

	%	Berlijn 2023, daadwerkelijk	Haalbaarheids- onderzoek 2019	Santiago 2027, begroot
Legacy	1,4	2.420.800	1.547.554	1.939.146
Non-sport (ceremonies)	4,2	7.396.889	4.728.638	5.925.169
Non-sport (support program)	0,8	1.344.889	859.752	1.077.303
Business-Support (HR)	17,8	30.932.443	19.774.303	24.777.978
Business-Support (Admin)	6,9	12.103.999	7.737.771	9.695.730
Media	4,2	7.396.889	4.728.638	5.925.169
Marketing	5	8.741.777	5.588.390	7.002.472
Sport (competition management)	0,9	1.613.867	1.031.703	1.292.764
Sport (presentation and ceremonies)	0,9	1.613.867	1.031.703	1.292.764
Operations (venues)	7,9	13.717.866	8.769.473	10.988.494
Operations (accommodations)	8,5	14.793.777	9.457.275	11.850.337
Operations (transport)	4,9	8.472.800	5.416.439	6.787.011
Operations (infrastructure/logistics)	12,7	22.190.666	14.185.913	17.775.506
Operations (volunteers)	1,5	2.689.778	1.719.505	2.154.607
Operations (catering/cleaning)	9	15.735.199	10.059.102	12.604.449
Operations (safety)	2,9	5.110.578	3.267.059	4.093.753
Constituent service (guest service)	0,8	1.344.889	859.752	1.077.303
Constituent service (Interpretation/translation)	0,8	1.344.889	859.752	1.077.303
Technology (results)	3	5.245.066	3.353.034	4.201.483
Technology (sign-up/registration)	0,7	1.210.400	773.777	969.573
Technology	5	8.741.777	5.588.390	7.002.472
Totaal	100	174.163.103	111.337.922	139.510.787

Bron: PROPROJEKT & Kranz, z.d.; Stoffele – Dickmann & Koopman, 2011; Special Olympics, 2024, 24 april.

Bijlage 5 – Actoren met een mogelijke rol bij bid of organisatie

In [tabel B5.1](#) geven we een kort overzicht van de organisaties of sectoren die respondenten benoemden, en welke rol zij volgens die respondenten kunnen hebben bij het bid en de organisatie van de World Games in Nederland.

Organisaties die respondenten noemden, maar zonder een specifieke rol, zijn veelal maatschappelijke organisaties:

- Kuyt Foundation;
- Ieder(in);
- MantelzorgNL;
- scholen en (speciaal) onderwijs;
- Uniek Sporten;
- LFB Nederland;
- vervoersmaatschappijen zoals Schiphol en Nederlandse Spoorwegen (NS).

Tabel B5.1

Genoemde organisaties en hun mogelijke rollen

Organisatie	Bij bidproces	Bij financiën	Bij organisatie	Voor impact/legacy
SOI	x	x		
SOEE	x			
Special Olympics Nederland	x		x	x
Sporters / Athlete Leaders	x		x	x
Overheid; VWS, I&W, Gemeenten, WMO	x	x	x	x
Steden	x	x		
Sportclubs	x			
Sportbonden	x			x
Sportbedrijven; UEFA		x	x	
Media; streamingpartner, NPO	x		x	x
NOS, nationale/regionale omroepen			x	x
ESPN			x	x
Banken; ABN AMRO, ING, Rabobank	x	x	x	x
Verzekeraars; Nationale Nederlanden, Achmea		x		
Loterijen; Postcode Loterij, Vriendenloterij, Nederlandse Loterij		x		
Sponsorsen; Coca Cola, Visma, Toyota, vaste sponsorsen betaalde sport		x	x	x
Evenementenbureaus; EPC, TIG Sports, Sport5, Thincahead, Team TMC	x	x	x	
Werkgeverspartijen; UWV				x
Zorgcentra/-instellingen; VGN, Cello zorg		x	x	x
NOC*NSF		x	x	x
Private partijen, filantropen (families zoals Heineken, Reggeborgh)		x		x
KansPlus, Lions Club, Esther Vergeer Foundation		(x)	x	x
HandicapNL		x	x	x
Gehandicaptensport Nederland, Fonds Gehandicaptensport, Johan Cruijff Foundation				x

Bron: interviews met de respondenten en klankbordgroep Haalbaarheidsonderzoek 2025.

A large, thick, orange abstract graphic that starts at the top left, loops around, and then curves downwards towards the bottom right, resembling a stylized '3' or a woman's profile.

Chris Sparreboom
c.sparreboom@mulierinstituut.nl

Maaïke Heerschop
m.heerschop@mulierinstituut.nl

Chris Dalhuisen

Paul Hover
p.hover@mulierinstituut.nl

Caroline van Lindert
c.vanlindert@mulierinstituut.nl